

AZ ALSÓZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1941. ÉVI SZEPTEMBER 18-ÁN,
SÁROSPATAKON TARTOTT
GYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA PÉTER
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

SAROSPATAK
NYOMATOTT RÁCZ ISTVAN KÖNYVNYOMDAJABAN

1 9 4 1

AS ALSÓZEMPLÉNI

REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

ELNÖK: DR. J. SZENTMÉRENYI
ELNÖKSÉGI ELNÖK: DR. J. SZENTMÉRENYI
ELNÖKSÉGI ELNÖK: DR. J. SZENTMÉRENYI

JEGYZŐKÖNYVE

JANKA PÉTER

Felelős kiadó: az Alsózempléni Református Egyházmegeye.

Nyomatott: R á c z I s t v á n könyvnyomdájában, Sárospatak 1941.

AZ ALSÓZEMPLENI REF. EGYHÁZMEGYE
1941 SZEPTEMBER 18-ÁN SÁROSPATAKON TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

==
Jelen voltak :

Janka Károly
esperes

Dr gróf Bethlen Pál
gondnok

elnöklete alatt :

Dr Marton János
Kun Zoltán
Hegedüs László
Verebélyi Dezső
Tantó János
Virágh Béla
Rozgonyi Sándor
Kósa Szabó Pál
Darányi Lajos
Kiss Pál
lelkészi

Bernáth Aladár
Hodossy Béla
Dr Asztalos Kálmán
Asztalos Gyula
Dr Meczner Tibor
Dr Kérészy Sándor
Radácsy György
Zombory Géza
Cziganyi György
vitész Nyitray Károly
világi

tanácsbírák ;

Janka Péter
Csathó József
Keresztury László
Benke Kálmán
lelkészi

Dr Janka Géza
Cziganyi György

világi

jegyzők.

Dr Isépy Tihamér e.-m.-i ügyész, Pataky Sándor tanügyi bizottsági lelkészi elnök, Veress Imre pénztárnok, Főző László belmissiói előadó, Kató János, Kántor Mihály, Károlyi János, Kocsár István, Pongrácz

Sámuel, e.-m.-i tanító képviselők, Dr Zsiros József theol. igazgató, Bódy Dénes gymn. vallástanár.

Adorjány Győző, Bagócsy Lajos, Bakcsy Gyula, Bakos Zoltán, Balázs Csaba, Bernáth István, Bodnár Ferenc, Buttykay István, Faragó György, Fiedler István, Göndöcz István, Gööz Ferenc, Győry Kálmán, Horváth István, Izsák József, Kenyeressy Károly, Kovács Lajos, Kovács László, Kőrössy György, Makó Dezső, Máthé Miklós, Molnár Ferenc, Molnár László, Nemcsik Endre, Osváth József, Pógyor Lajos, Sáfár József, Sarkadi Nagy József, Soltész Kálmán, Szabó Sándor, Szabó Tibor, Szendy Pál, Szilva István, Szakolczay Bertalan, Takács Béla, Tóth Albert, Verebélyi Barna, Veress Lajos, Varga János, Vittkay Bertalan lekipásztorok, Kocsis János, Martin Miklós, Hegedüs Imre vallásoktató lelkészek.

Nagy Bertalan, Magó Ferenc, Szabó Dezső, Ablonczy József, Katócs Géza s.-lelkészek.

1. A 167. dicséret 1. versének eléneklése után *Janka Károly* esperes előfohászt mondott s felolvasta az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv XX: 22, 24, 25 verseit, majd a következő imádságban emelte lelkünket közelebb Istenhez:

Életnek és időnek Ura, örökkévaló szent Isten! Az első gondunk Te vagy ezen a reánk virradt reggelen, midőn körülünk minden olyan szomorú és örömtelen. Oldalra dőlt fák megtépett lombjai, amelyek alól nem lehet már madárdalt hallani; tépett kórók, aszott füvek hirdetik számunkra, hogy minden teremtményed az enyészet felé siet.

Változás alá vetett gyermekeid vagyunk mi magunk is, arcunk rózsája elhull, csöndesedik a dobogó szív, míg egyszerre megáll s örök némákká teszi ajkunkat a halál.

De szól a Te Igéd, hangzik a Te örökkévaló beszéded s ha az egyik nemzedék elszéled, a másik lép nyomába, hogy míg ember él a földön, álljon és épüljön Szent Fiaid országa.

Istenünk! Atyánk! Mi akik ennek az országnak építő munkásai vagyunk, Neked teljes szívünkből hálát adunk, hogy a szolgálatba beállítottál bennünket, hogy a hit tempomát a mi erőtlenségünk által is építed.

Most is azért vagyunk együtt, azért gyültünk össze, hogy a törékeny, vékony pálcikákat nyalábba kötve, kiállja az az idők viharát, hogy közelből és távolból összegyűlve a család, a szent közösség ügyét akkor is felvegye, mikor tajtékzik és habzik körülünk a vészek tengere.

Légy áldott, hogy nem hagyod magára ezt az önmagát tépő, marcangoló világot, hogy bűneink és méltatlan voltunk miatt, mely az egész embervilágra kihat, egy lehelletteddel meg nem semmisítesz, sőt békén összegyűjtve minket, az egymás hite által építesz.

Emeld lelkeinket túl-túl a földi határokon, hogy bár testünk a föld porával rokon, munkánkat mindig az irányítsa, hogy feltárul előttünk egyszer az örök élet titka, számonkérésünk ott és igazoltatásunk, ha attól, ami por, testünktől megváltunk.

A vég s az öröklét eme kettős bizonyosága indítson minket ezuttal is a Te szent ügyed szolgálatára! Legyen áldott ez a munka, áldott ez a tanácskozás, áldott az itt Veled és az egymással való boldog találkozás az Úr Jézus által

Ámen.

2. *Dr gróf Bethlen Pál* egyházmegyei gondnok a következő, nagy érdeklődéssel hallgatott, gondolatokban gazdag, napi eseményekkel foglalkozó beszéddel nyitotta meg az egyházmegyei gyűlést:

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az Alsózempléni Református Egyházmegye alkotó tagjai talán soha sem üléseztek még olyan vészterhesen nehéz időkben, mint ma.

Istenben vetett hitünk a mi erősségünk.

Isten után legelsősorban is messze-messze harcmezőkre szállanak a mi gondolataink. Messze harcmezőkre, ahol a mi büszkeségünk a magyar királyi honvédség nap nap után fegyverrel a kezében formálja a történelmet. Hálátait szívvvel gondolunk az ő hőstetteikre, hazafias kegyelettel azokra a mindnyájunknak fájó áldozatokra, amelyeket ők a magyar Hazáért hoztak.

Az ő dicsőségük, a mi büszkeségünk.

A Mindenható Isten kegyelme örködjék az ő drága életük felett.

A Mindenható Isten kegyelme vezérelje őket mielőbb haza.

Ugyanakkor fiúi ragaszkodással gondolunk a budai várba Magyarország főméltóságú Kormányzójára, kinek bölcs vezetése országunkat az eltelt 2 esztendő leforgása alatt annyiszor gyarapította.

Hittestvéri szeretettel szállanak gondolataink nagybeteg püspökünkhöz. A jó Isten kegyelme adjon neki gyógyulást, mielőbbi felépülést!

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A világháboru legulóbbi közgyűlésünk óta is nemcsak, hogy tovább tart, de méreteiben lényegesen kiszélesedett.

Adja a jó Isten, hogy megérjük ennek a világmérfőzésnek a magyar nemzetre nézve szerencsés kimenetelét.

Manapság a háboru nemcsak külső erőkifejtést jelent, de jelenti az ország belső erőforrásainak kifejtését is.

Senki közülünk nem tehet szabadon mindent tetszése szerint úgy, mint békében, hanem közölünk mindenki az ő tehetségéhez képest meg kell, hogy fessítse magát a köz érdekében és mindenkinek tekintettel kell lennie nemcsak saját magára, de embertársainak és az országnak érdekére is.

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A jó Isten ebben az évben is meglátogatta ezt a vidéket is az ő természeti csapásaival.

Érezzük a csapások súlyát mindnyájan és érzik azt a mi gyülekezeteink is.

Ha nehezek is az idők, nekünk az Egyházmegye törvényes alkotó tagjainak jó példával kell előljárnunk és nem jöhetnek olyan nehéz idők, hogy Anyaszentegyházunkról, annak közönséges szükségleteiről megfeledezzünk.

És hogyha ebben a vonatkozásban, ebben az atyafiságos környezetben világi dolgok és bajok után tekintetünket a mi szolgálatunk tárgyára az Anyaszentegyházra fordítjuk, mindenekelőtt is gondoljunk arra, hogy mennél nehezebbek az idők, annál nagyobb szeretettel és ragaszkodással keressük az Isten házát, hogy ott a mi lelki Atyánkkal találkozzunk, társalogjunk.

Mennél nehezebbek az idők — ha nem is szabad harangozni — valami belső láthatatlan erő, valami belső hang

vonz bennünket az anyaszentegyház védő és vigasztaló szárnyai alá.

Isten után és a család után az egyház és az iskola volt az, amely megtartotta a mi véreinket a 22 esztendős trianoni sötétségben.

Ezért ne feledkezzünk meg soha a mi egyházunk és a mi iskolánk léleknevelő, nemzetnevelő, nemzetmegtartó erejéről.

Mert vajjon nem nemzetfenntartó tevékenysége-e a mi egyházunknak és a mi iskoláknak az a kutató munka, amely a legkisebb faluban vagy tanyán is megkeresi, felkeresi felkutatja azt a szegény, de tehetséges magyar gyermeket, akinek szülei egyébként nem bírnák a taníttatás költségét és megfogva a kezét annak a szegény magyar tehetségnek, elvezeti az elemi iskolába, onnan felvezeti ezeken a lépcsőkön a gimnáziumba, majd az egyetemre és így tehetséges, kiművelt magyar fiatal emberekkel frissíti fel a vezető magyar középosztályt.

Senki sincsen közöttünk, aki ennek a tehetségkutató munkának a nagy fontosságát el ne ismerné.

És ezen a ponton szabad nekünk dicsekedni, szabad nekünk büszkélkedni is, mert a tehetségek felkutatásának a gondolata ebből az egyházmegyéből indult el és hódított tért mindaddig, amíg a magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter úr azt programjává nem tette.

A tanulásnak, a tudnivágyásnak ezek a sugarai a sárospataki Főiskolából, ezeken az ablakokon keresztül indultak útnak.

1934-ben innen röppent fel a gondolat.

Itt fogant gyökeret az indítás.

Innen másolták le.

Tőlünk vették át mások, 1941-ben már 5 középiskola vette át.

Mindig büszkék lehetünk rá.

Áldja meg a jó Isten azoknak a nevét, akik elgondolták, elkezdették, megvalósították.

És ha azt kérdezné valaki, hogy miért éppen Sárospatakról, miért nem máshonnan jött a gondolat, akkor lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson a történelem, a múlt, a 411 esztendős múlt és lehetetlen, hogy ne jussanak az

eszünkbe a fejedelmi Patrónusok, a Rákócziak, a Lórántffyak, akik talán valamelyik csillagról tekintenek lelki gyönyörűséggel az ő vetésükre, az ő indításukra, amelyet a mai nemzedék lendülettel újból felkarolt.

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Pártoljuk a gondolatot, pártoljuk a tehetségkutatás intézményét, az akciót és pártoljuk, szolgáljuk Egyházunkat, iskolánkat, ezeknek a nemes és szép elgondolásoknak a hordozóit.

Hálánkat azzal rójuk le, hogy adjuk meg a mi Egyházunknak ami az egyházat megilleti. Ne fukarkodjunk azt megadni.

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Amikor a multról, a történelmi multról tettem rövid említést, úgy érzem, hogy mulasztást követnék el, ha nem emlékeznék meg egy évfordulóról.

Egy évfordulóról, amely 3 nap múlva következik.

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

3 nap múlva lesz 150 esztendeje annak, hogy megszületett — amint azt mondani szoktuk — a legnagyobb magyar ember, gróf Széchenyi István.

A magyar királyi Kormány a mai időkhöz mért, komoly ünnep keretében fog megemlékezni erről az eseményről.

Valóban — Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés — ha kezünkbe vesszük ennek a nagy magyarnak az élete művét, az írásait, ha olvassuk, hogy mit mondott ő őszinte szavakkal a mi fajtánk erényeiről és hibáiról, a tehetségek felkutatásáról és hogy aktuálisat mondjak — ha keressük, hogy mi volt az ő felfogása fajtánk gyarapodásáról, fajtánk védelméről, fajtánk tisztaságáról — akkor valóban nem térhetünk napirendre bámulat nélkül az ő éles meglátása felett.

Alig van nemzeti életünknek olyan problémája, amelyre nézve az ő megállapításai ne lennének helytállóak ma is, születése után 150 évvel.

Önmagunkat becsüljük meg akkor, amikor az ő emléket megbecsüljük.

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az előttünk fekvő tárgysorozat meglehetősen hosszú. Így becses türelmüket nem vehetem sokáig igénybe.

Beszédidőm a végéhez közeledik.

Mielőtt befejezném, legyen szabad 2 jelenségre rámutatni.

2 jelenségre, amely mindkettő kihatásaiban egyházunk életét is érinti.

Az egyik jelenség abban áll, hogy társadalmi fejlődésünk erősen gyakorlatias irány felé látszik eltolódni. Ráműtettek erre a mi egyházi lapjaink is. Valóban — tisztelt Egyházmegyei Közgyűlés — a gyakorlati élet terén új lehetőségek nyílnak a magyar faj számára. Lehetőségek, amelyeket néhai gróf Széchenyi István is sürgetett. Gazdasági, kereskedelmi életünk máris sokakat elvont az elméleti pályákról. Helyeslem, hogy az ilyen irányú fejlődést maga az egyház is támogatja, például szövetkezeti és más gyakorlati tanfolyamok fenntartása által.

Amikor azonban a gyakorlatias irányt pártoljuk, ugyanakkor arra is vigyáznunk kell, nehogy a szellemi pályákon a papi, tanítói, tanári pályákon viszont hiány mutakozzék.

Különös gondunkat kell, hogy képezze a papképzés, a tanárképzés és a tanítóképzés.

Legyen szabad megjegyezni, hogy hála a jó Istennek, a mi egyházmegyénkben ez az utánpótlás ez idő szerint biztosítottnak látszik.

A másik jelenség, amelyre még néhány szóval rámutatni gondolok, azokban a fokozott igényekben rejlik, amely fokozott igényeket az Élet a mi iskoláinkkal szemben napról-napra támaszt.

Éles szemmel állapítja meg a Református Élet egyik legutóbbi számában a Figyelő rovata.

A multakban a legelső nevelőnk a család, a gyermekszoba volt. A család után, a gyermekszoba után vette át a nevelő munkát az egyház és az iskola.

Ma amikor a családfenntartó szülőket ezer baj és gond köti le — a család már nem bírja ugyanazt a léleknevelő munkát teljesíteni, amelyet azelőtt teljesített.

Ezer bajtól és gondtól elgyötört szülők ma már kénytelenek gyermekeiket az iskola gondoskodására reábizni.

Legyen szabad megjegyezni, hogy ez nem csak minálunk van így. A jelenség világjelenség.

Amilyen fokozott mértékben támasztanak igényt a szülők az iskola nevelő munkájára, olyan fokozott mértékben nő az iskolák felelőssége.

Viszont a társadalom olyan mértékben próbálja erősíteni az iskolákat, amilyen mértékben gyengül a család ereje.

Figyelemre méltó megállapítások ezek — Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés — és én helyénvalónak tartottam ezekre a jelenségekre erről a helyről is rámutatni.

Ezzel be is fejeztem bevezető szavaimat és figyelmüket megköszönve, rátérhetünk tárgysorozatunknak következő pontjaira.

Egyházmegyei gyűlés hálás köszönettel adózik egyházmegyei gondnok úrnak gyűlést megnyitó beszédéért, azt egész terjedelmében jegyzőkönyvébe foglalja s hozzáfűzöttén a következő határozatokat hozza :

a) Egyházmegyei gyűlés csodálattal emlékezik meg magyar honvédeinkről, akik hősiességükkel és elismerésre méltó erőfeszítéseikkel újabb dicsőséget szereztek a keleti fronton a magyar névnek.

b) A szeretet, tisztelet és hódolat érzéseivel emlékezik meg Kormányzó Úr Ófőméltósága bölcs országvezetéséről s kéri Istent, hogy őrizze tovább is életét, vezesse lépteit, irányítsa gondolatait s gyarapítsa újabb sikerekkel eredményekben gazdag, dicsőséges országzászlóját.

c) Imádságos érzésekkel fordul egyházkerületünk szeretett, gyöngélgédő, lelki vezére felé s mielőbbi teljes felgyógyulásáért buzgón könyörög a Mindenhatóhoz.

d) Felhívja a kebelbeli gyülekezetek hivatottait, hogy higgadt önfegyelemmel viseljék a mai élet korlátozásait s az ősök buzgóságával és szeretetével öleljék körül magyar ref. Sionunk oltárait.

e) Egyházmegyei gyűlés a sárospataki ref. főiskola kezdeményezésére megindult tehetségkutató munka fokozott támogatására kéri gyülekezetünk lelkipásztorait és tanítóit.

f) Kegyelettel és Isten iránti hálával gondol egyházmegyei gyűlés születése 150 éves fordulójára, alkalmából a legnagyobb magyarra, gróf Széchenyi

Istvánra, akinek élete és munkássága mindig útmutató fényt jelentenek a magyarság számára.

3. Lelkészi főjegyző felolvastván a gyűlést alkotó tagok névsorát

az megalakul s Éles István, Gecse Lajos lelkipásztorok, Fekesházy János e.-m.-i tanító-képviseelő, alkotó tagok elmaradását igazolja. Az indokai előzetes bejelentése nélkül elmaradt Karászy Dezső tiszaladányi lelkipásztort pedig felhívja, hogy elmaradását jelen határozat vételétől számított 30 napon belől esperes úrnál igazolja.

4. Mult gyűlésünkről való elmaradásukat részint betegség, részint más irányu, halaszthatatlan elfoglaltság miatt igazolták: Bakcsy Gyula, Szokolczay Bertalan, Szilva István lelkipásztorok, Martin Miklós hitoktató-lelkész. Elmaradását nem igazolta: Osváth József tállyai lelkipásztor.

Egyházmegyei gyűlés Bakcsy Gyula, Szokolczay Bertalan, Szilva István lelkipásztor, Martin Miklós hitoktató-lelkész elmaradását igazoltnak veszi. Az igazolatlanul elmaradt Osváth József tállyai lelkipásztort pedig 5 P bírság fizetésére kötelezi s a bírság beszédésére egyházmegyei pénztárnokát útasítja.

5. Egyházmegyei pénztárnok jelenti, hogy a mult gyűlésünkről igazolatlanul elmaradt Osváth József tállyai lelkipásztor a kirótt 5 P bírságot az egyházmegyei pénztárba befizette.

Tudomásul szolgál.

6. Ugyancsak egyházmegyei pénztárnok jelenti, hogy a 17/1939. sz. egyházmegyei gyűlési és 8/1939. sz. egyházmegyei tanácsülési határozattal elrendelt szavazások alkalmával a szavazatot nem adott, hiányosan szavazott vagy szavazatával elkésett egyházközségek lelkipásztorai — Szilva István báji lelkipásztor 2 P-ös bírsága kivételével — a reájuk kirótt 5 és 2 P-ös bírságokat az egyházmegyei pénztárába befizették.

Egyházmegyei gyűlés a jelentést tudomásul veszi s felhívja Szilva István báji lelkipásztort a 2 P bírság 30 nap alatti, végrehajtás terhe melletti megfizetésére.

Egyházmegyei pénztárnokát pedig utasítja, hogy a befolyó bírságokról vezessen külön kimutatást s karácsonykor tegyen jelentést annak végösszegéről esperes úrnak, akinek felhatalmazást ad, hogy az e címen befolyt összeget a legrászorultabb lelkészözevények közt karácsonyi segélyként osszon ki.

7. Szavazatbontó bizottság beterjeszti 1940. évi november 19-én, Sárospatakon tartott ülésében felvett jegyzőkönyvét, mely szerint a múlt évi szeptember 26-án tartott közgyűlés által megüresedettnek nyilvánított 2 lelkészi tanácsbírói, 1 világi tanácsbírói és 1 lelkészi eljegyzői tisztségekre a kijelölt ideig, vagyis nov. 15-ig, minden egyházközség beadta szavazatát. A beadott szavazatok mind érvényesek és 118 számértéket képviselnek.

A szavazatok a következőkép oszlottak meg:

2 lelkészi tanácsbírói tisztelnél: Darányi Lajos sárospataki lelkipásztorra esett 108, Kiss Pál prügyi lelkipásztorra 91 szavazat. A többi szavazat 12 lelkipásztor között oszlott meg.

A világi tanácsbírói tisztelnél: Vitéz Nyitray Károly hernád-németi igazgató-tanítóra esett 112 szavazat, a többi 6 szavazat más három egyén javára szólt.

A lelkészi aljegyzői tisztelnél: Benke Kálmán ondi lelkipásztorra esett 106 szavazat, 12 szavazat pedig 6 lelkipásztor között oszlott meg.

Egyházmegyei gyűlés szavazatbontó bizottság jelentése alapján Darányi Lajos, Kiss Pál lelkipásztorokat megválasztott lelkészi tanácsbíráknak, vitéz Nyitray Károly igazgató-tanítót megválasztott világi tanácsbírónak, Benke Kálmán lelkipásztort megválasztott lelkészi aljegyzőnek jelenti ki, tőlük az Egyházi Törvényekben előírt hivatalos esküt kiveszi, őket tanácskozó asztalunknál szeretettel köszönti s új tisztségükben kifejtendő munkásságukra a jó Isten áldását kéri.

A választás eredményét egyházkerületi gyűlésnek bejelenti.

A vitéz Nyitray Károly világi tanácsbíróvá választása folytán megüresedett világi aljegyzőségre a szavazást elrendeli s a szavazatok beadásának határidejét nov. 15-ben állapítja meg.

8. Kovács László taktakenézi, Sáfár József makkoshotyikai, Szabó Tibor bodroghalászi és Virágh Béla kistárkányi lelkipásztorok, továbbá Hegedüs Imre szerencsi vallásoktató lelkész kéri állásukba való beerősítésüket.

Egyházmegyei gyűlés Kovács László taktakenézi, Sáfár József makkoshotyikai, Szabó Tibor bodroghalászi, Virágh Béla kistárkányi lelkipásztorokat, továbbá Hegedüs Imre szerencsi vallásoktató lelkészt állásukba beerősíti és szolgálatukra a kegyelmes Isten gazdag áldását kéri.

9. Czegle Imre józsefmajori, Réthy Gyula tiszakarádi, Katócs Géza ujcsanálosi, Szalay György nagyrozvági, Rózsay Tivadar olaszliszkai, Nagy Géza sárospataki segédlelkészeket, továbbá Kolláth József sárospataki angolinternátusi felügyelő és gymnásiumi óraadó s.-lelkész egyházmegyénkbe való bekebelezésüket kéri.

Egyházmegyei gyűlés Czegle Imre józsefmajori, Réthy Gyula tiszakarádi, Katócs Géza ujcsanálosi, Szalay György nagyrozvági, Rózsay Tivadar olaszliszkai, Nagy Géza sárospataki s.-lelkészeket, Kolláth József angolinternátusi felügyelő, gymnásiumi óraadó s.-lelkészt egyházmegyénkbe bekebelezi s életükre és munkásságukra Isten áldó kegyelmét kéri.

10. Sohajda Mihály és neje Borsay Ilona révleányvári, Vitányi István bodrogolaszi, Bányai Endre királyhelmei, Főző Lászlóné vajdácskai, Sajgó Irén erdőbényei, Maklár János semjéni, Szabó Tiborné bodroghalászi, Vágó István golopi, Géresi István nagyrozvági, Arday Béla bodroghalászi, Tóth József ondi és Balogh József csobajai tanítók, illetve tanítónők állásukba való beerősítésüket kéri.

Egyházmegyei gyűlés Sohajda Mihály révleányvári, Vitányi István bodrogolaszi, Főző Lászlóné vajdácskai, Sajgó Irén erdőbényei, Maklár János semjéni, Szabó Tiborné bodroghalászi, Vágó István golopi, Géresi István nagyrozvágyi, Arday Béla bodroghalászi s Balogh József csobaji tanítókat, illetve tanítónőket állásukba beerősíti s a még esküt nem tett: Főző Lászlóné, Szabó Tiborné, Sajgó Irén, Sohajda Mihály, Vitányi István, Vágó István, Géresi István és Balogh József tanítóktól, illetve tanítónőktől az Egyházi törvényeinkben előírt esküt kiveszi s nevelői munkájukra Isten áldó és megsegítő kegyelmét kéri.

Bátyi Endre királyhelmei ideiglenesen alkalmazott próbaszolgálatos s.-díjas tanító kérelmét egyelőre nem teljesítheti, mert a királyhelmei kántortanítói állás megüresedve nincs, egyházmegyei gyűlés beerősítési joga pedig csak a véglegesen alkalmazott tanítókkal szemben gyakorolható.

Felhívja a meg nem jelent Tóth József ondi tanítót, továbbá a gyengélkedése miatt elmaradt Sohajda Mihályné, szül: Borsay Ilona révleányvári tanítónőt, hogy beerősítésük és az eskü letétele végett legközelebbi gyűlésünkön jelenjenek meg.

Az újonnan választottakat, vagy más egyházmegyéből jötteket pedig útasítja törzskönyvi adataiknak és minősítési táblázatuknak az esperesi hivatalhoz 30 nap alatti betérjesztésére.

11. Dr. Szabó Sándor egyházmegyénk világi főjegyzője és ügyésze, akit az Igazságügyi Miniszter Úr törvényszéki bíróvá nevezett ki és szolgálattételre Máramarosszigetre helyezett — hálás köszönetet mondva az egyházmegyénknek a mindig érzett és tapasztalt szeretetért s a szolgálat drága alkalmaiért — viselt egyházmegyei tisztségeiről való lemondását bejelentette.

Ugyancsak bejelentette e.-m.-i tanítói képviselői tisztéről való lemondását Fekésházy János kiskövesdi tanító, aki egyházmegyénkben éléthivatása folytatása végett a szabolicsmegyei Balkány községbe távozik.

Dr. Kiss László királyhelmei ügyvéd pedig, akit egyházmegyénk gyülekezeteinek a bizalma egyházmegyei ügyésszé választott, az ügyészi megbízatást — magas korára való tekintettel — nem fogadta el.

Egyházmegyei gyűlés sajnálattal veszi tudomásul Dr. Szabó Sándornak az e.-m.-i világi főjegyzői és ügyészi tisztségeiről való lemondását, mert benne olyan munkást birt egyházmegyénk, aki különféle tisztségeiben mindig hűséggel és önbuzgósággal forgolódott. Amidőn az egyházmegyei gyűlés a maga részéről is kifejezi hálás köszönetét önzetlenül végzett szolgálataiért, hön óhajtja, hogy új hivatáskörében is nyugodjék meg életén és kísérje minden munkáját a Kegyelmes Isten áldása.

Ugyancsak tudomásul veszi Fekésházi Janosnak e.-m.-i tanítói képviselőségéről való lemondását s szép eredményt felmutató, értékes tanügyi munkásától azzal bucsuzik, hogy új szolgálati helyén is áldja és segítse őt a minden áldások Istene.

Megüresedettnek nyilvánítja Dr. Kiss László lemondásával az egyházmegyei ügyészi tiszte is.

Egyházmegyei gyűlés a világi főjegyzői, 2 egyházmegyei ügyészi és 1 egyházmegyei tanítói képviselői tisztre a szavazást elrendeli s a szavazatok beadásának határidejét nov. 15-ben állapítja meg.

12. Dr. Sárkány Ernő m. kir. pénzügyi tanácsos, e.-m.-i számvevőszéki tag — aki Sátoraljaujhelyből szolgálattételre Szatmárnémetibe helyeztetett át — Veres Imre tiszalúci járási számvevő — aki egyházmegyei pénztárossá választatott, — Kiss Pál tokaji járási számvevő — aki egyházmegyei tanácsbíró lett — és Kovács László sárospataki járási számvevő, — aki a sárospataki számvevői járás területéről más számvevői járás területén fekvő egyházközségbe távozott — bejelentették egyházmegyei számvevői tisztükről való lemondásukat. Ugyancsak felmentést kért az egyházmegyei járási számvevői tiszt viselése alól Buttykay István is, aki a megyaszói kör számvevője volt.

Egyházmegyei gyűlés a bejelentett lemondásokat elfogadja s a lemondott számvevőségi tagoknak eddigi szolgálataiért hálás köszönetet mond.

A számvevőszék világi tagjául Técsy Lajos m. kir. pénzügyi tanácsost, a tiszalúci járás számvevőjéül Tóth Albert tiszalúci, a tokaji járás számvevőjéül Kovács László taktakenézi, a sárospataki járás számvevőjéül Bernáth István vissi, a megyeszói járás számvevőjéül Bagócsy Lajos alsódobszai lelkipásztorokat választja meg. A jelenlevő s esküt nem tett számvevőktől: Bagócsy Lajos, Bernáth István, Tóth Albert lelkipásztoroktól a hivatalos esküt kiveszi s munkálkodásukra Isten áldását kéri. A jelen nem lévő Técsy Lajos m. kir. pénzügyi tanácsost felhívja a legközelebbi e.-m.-i gyűlésen való eskütételre.

13. Horkay Barna volt kistárkányi lelkipásztor, aki nyugalomba vonult és Bartha Lajos vissi ig.-tanító, aki kolozsvári állami iskolai tanítóvá neveztetett ki, az egyházmegyei gyűléshez intézett levélben búcsuznak el egyházmegyénktől s Isten áldását kéri az egyházmegyénk vezetőire, gyülekezeteire és egész egyetemére.

Egyházmegyei gyűlés amidőn a maga részéről is hasonló meleg érzésekkel vesz búcsut egyházmegyénk 2 gyülekezetét hosszu ideig hűséggel szolgáló munkásaitól: Horkay Barna ny. lelkipásztortól és Bartha Lajos kolozsvári tanítótól, kéri Istent, hogy úgy a nyugalom, mint a további munkálkodás éveit tegye áldottá és boldoggá.

14. Gecse Lajos egyházmegyénk volt pénztárnoka — gyengülő egészségi állapotára való hivatkozással — bejelenti tanügyi, közalapi és nyugdíjintézeti tagságairól való lemondását.

Egyházmegyei gyűlés a lemondást tudomásul veszi s hálás köszönetét nyilvánítja Gecse Lajosnak a különféle bizottsági tagságokban kifejtett hűséges szolgálataiért.

A megüresedett egyházmegyei tanügyi bizottsági tagsági helyre Darányi Lajos sárospataki lelkipásztor, lelkészi tanácsbíró választja meg.

A közalapi és nyugdíjintézeti tagsági helyek betöltésére nézve egyházmegyei gyűlés intézkedést

nem tesz, mivel ezen helyeket hivatalból az egyházmegyei pénztárnok utódja tölti be.

15. Esperesi jelentés :

Méltóságos Egyházmegyei Gondnok Úr!

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Megpróbáltatásokkal teljes, nehéz időkben jutott feladatomul a hivatásommal együttjáró kötelesség, hogy egyházmegyénk egyházközségeinek belső és külső életéről megtegyem jelentésemet.

Annyi mellékes és külső körülmény köti le eközben figyelmemet, hogy a szabadulás nagyon nehéz azoktól, hogy azokra ki ne térjek, de az idő és bőséges tárgysorozatunk parancsol velem, hogy azokkal se az időt el ne raboljam, se figyelmiüket a tulajdonképpeni tárgytól, esperesi jelentésem anyagától, egyházközségeink belső és külső életétől el ne tereljem.

Elnöktársamnak, egyházmegyénk világi vezetőjének a külső életviszonyainkat feltáró megnyitó beszéde sokrészben felment engem attól, hogy tulajdonképpeni feladatomtól eltérve, azokra a világi hatásokra tereljem becses figyelmiüket, amelyek a mindennapi életben mindnyájunkat erősen lekötnek, sőt érdeklődésünk közelebbi tárgyát azok képezik.

Mellőzve hát ezeket, amelyek után elnöktársam Óméltósága tartalmas és életigazságokkal bővülködő megnyitó beszéde különben is pontot tett, az azokra történő újabb utalások nélkül teszem meg alázatos tisztelettel évi jelentésemet.

Ez a jelentés olyan esztendő eseményeit tárja fel, amely tele volt úgy polgári, mint egyházi életünkben a helyzetünket megnehezítő és célkitűzéseinket hátráltató jelenségekkel. Egyházmegyénk életének a képe látásom szerint ezekből bontakozik ki s egyenesen Istennek különösen gondoskodó kegyelme az, ami ennek a helyzetképnek komor vonásait megenyhíti azokban a területi nyereségekben, amelyeket visszaadott számunkra a rólunk atyailag gondoskodó isteni kegyelem. Erdély és a Délvidék jelentékeny részének a visszatérte ennek az évnek mindenekfölé kimagasló eseménye. Áldott legyen Iste nérté! Feledtette ez velünk mindazokat a nehézségeket, amelyek egyházi életünkben is éppen erről az oldalról jelentkeztek.

Iskoláinkban annyi tanítóváltozás nem volt talán egy egész évtizeden át, mint amennyit egy év leforgása eredményezett, amellett, hogy nem egy egyházközségünk megüresedett tanítói állására pályázó a megismételt pályázati hirdetésnyre sem jelentkezett. Több tanítói állás ma is betöltetlen. Megtörténik az is, hogy egy-egy megválasztott az utolsó percben lép vissza, amikor már csak az volna soron, hogy állását elfoglalja. Valljuk meg őszintén, hogy nem voltunk kellően előkészülve elrablott országrészeink visszatérésére s nem volt elég ember, hogy az órhelyeket elfoglalja és betöltse.

Az adott helyzet eredeti céljától és kitűzött hivatásától sok embert tántorított el s emiatt maradt betöltetlenül a sok megüresedett hely, a mi esetünkben a nemzeti nevelés rovására és kárára, ami ráveti árnyékát jelenleg is nem egy egyházközségünk vezető nélküli iskolájára. Időközben emiatt számosan fordultak hozzám tanácsért, panaszolva hogy már kétszeri, háromszori pályázati hirdetésnyük eredménytelen maradt, aminek következményeként iskolájuknak nincs tanítója, az egyháznak pedig kántora. Amint azt válaszoltam ezeknek, most is csak azt tanácsolhatom az érdekelteknek, hogy még kántortanítói üresedésben levő állásaikra is a pályázatot úgy hirdessék meg, hogy abban okl. tanítónők is résztvehetnek s más pályázó hiányában tanítónőket alkalmazzanak még arra az esetre is, ha pályázó nőtanítónak kántori oklevele nincs s emiatt a templom kántor nélkül marad. Állásnélküli okl. tanítónő még jelenleg is bőséges számmal van, viszont számolnunk kell a férfi tanítók hiányával, amire a közoktatásügyi miniszter úr is ráterelte figyelmünket, amikor kiadott rendeletével figyelmeztette az iskolafenntartókat, hogy több tanerős iskolába tanítókat úgy válasszanak, hogy a nőtanítók száma arányosan nagyobb legyen s már a kéttanerős iskolában is az egyik alkalmazott — ha csak nem kántorról van szó, — az egyik nőtanító legyen, amihez hozzáteszem, hogy még abban a kivételes helyzetben is, ahol két kántori állás van, vessünk számot komolyan az adott helyzettel és az egyik állást, más pályázó nem lévén, töltsük be tanítónővel, hogy az iskolaiügy kárt ne szenvedjen. Ott pedig, ahol a pályázat teljesen meddő és eredménytelen marad, lelkesztéstvéreim vessék a teher alá

a vállukat, hogy iskolaköteleseink iskoláztatás nélkül ne maradjanak. Kétségtelenül nagy erőpróba ez, de az átmeneti időben, ha másként nem megy, így kell megmenteni ezt a nagy nemzeti ügyet, amelyet az ősök, az elődök verejtékükkel és véréükkel szenteltek meg.

Egy másik égető bajunkat is ki kell emelnem jelentősen az egyéb, lépten-nyomon előforduló nehézségeink sorából, még pedig az egyházi adóhátrálékoknak nem apadó, de növekvő szomorú jelentését. A hátrálék évről-évre emelkedik, már közel felét képezi az évi kivetésnek. Alig van néhány egyházközség, ahol az adózási viszonyok rendezettek s nem számottevőek. Hátrálékmentes egyházak: Bacska, Semjén, Láca, Hernádnémeti; 10 %-on aluli a hátrálék a bélyi, perbenyiki és vámosújfalusi egyházakban; 10—20 % közötti a megyaszói, hernádkaki, bodrogmezei, vajdácskai, bodrogolaszii, sárai, sajóhidvégi, kiskövesdi, nagykövesdi, bodrogszentesi, szomotori és leleszii egyházközségekben. A többségben levő egyházak hátráléka 20—40 % között mozog; 50 %-nál is nagyobb a hátrálék: Királyhelmeceken, Sárospatakon, Makkoshotykán, Kenézlőn, Bodroghalászon, Taktaszadán, Mádon, Tállyán, Mezőzomboron, Nagyrozvályon, Bodrogkeresztúrban, Tokajban és Ricsén. Gesztelyben a rendkívüli építési adóhátrálék figyelembevételével a hátrálék meghaladja az évi kivetés kétszeresét, a karosi és bodroghalmi egyházakban pedig annak háromszorosát. Nem jól van ez így! Minden egyházközség presbitériumát kötelezni kell, hogy vagyoni felelősség mellett rendelje el a november hó 1-ig be nem fizetett egyházi adóknak közigazgatási úton történő behajtásra szóló kiadását, addig is erélyesen szorgalmazza azoknak az adózók általi befizetését, szükség esetén az egyes adózókhoz intézendő írásbeli felhívással és figyelmeztetéssel is, hogy nem fizetés esetén kénytelen lesz igénybe venni a közigazgatási hatóság közreműködését, hogy így a végrehajtás senkit váratlanul ne érjen és az így már előre bejelentett kényszereszköz alkalmazása senkit ne keserítsen el és neg ne támadjon hitében.

Az egyházak háztartása megbénul ennyi hátrálék mellett, szükségleteikre nem találják meg az ebbeli fedezetet, köztartozásaikat nincs miből fizetniök és más közületekre nézve is megnehezítik a helyzetet.

Jól felfogva a kérdést, nem érdeke az adózónak sem, hogy évi kötelezettségét a másik évre tölja, mert ha a teher megnövekszik, később annál keservebben tudja teljesíteni a fizetést. Egyszer ezen a téren már rendet kell teremteni. Elismerem, hogy ennek a keresztülvitele a mostani mostoha viszonyok között majdnem lehetetlenség, de az egyházi adózóknak a fizetés teljesítésére egyénenkénti személyes rábíráásával meg kell akadályozni legalább is a hátrálékok növekedését, hogy egyházközségeink képesek legyenek feladataik teljesítésére.

Mielőtt rátérnénk az egyházi és iskolalátogatók jelentései alapján egyházközségeink belső és külső életének ismertetésére, legyen szabad egy nem utolsó szempontot ajánlani a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés szives figyelmébe. Szoros összefüggésben áll ez önkormányzatunkkal.

A mai bonyolult élet, a bizonytalanságok és nehézségek egyenesen rendszerré tették, hogy az egyházközségek építkezéseiket, adásvételi szerződéseiket, kölcsönfelvételeiket az adott kényszerhelyzetben elnökségi, vagy csak éppen esperesi jóváhagyással és megerősítéssel bonyolítják le azokban az esetekben is, amelyekben azoknak illetően módon való végrehajtásával beleütközik az eljáró elnökség, vagy annál inkább az esperes az egyházi törvények vonatkozó rendelkezéseibe. Igaz, hogy az ilyen ügyeknek ezuttal is tárgysorozati felvételével a tett intézkedésekre a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés jóváhagyó tudomásul vételét kérjük, vagy kérem, mindamellet is — úgy vélem — hogy egyházközségeinket figyelmeztetni kell, hogy az ilyen eljárás útját csak a végső esetben járják, mert ez a módszer elhomályosítja és csorbitja a felsőbb egyházi hatóságok főfelügyeleti jogát és könnyen a diktatórikus eljárás megszokására vezethet, amikor akaratum ellenére gyakorolják így a felügyeleti jogot az elnökség és az esperes, bevégzett tények elé állítva az egyházmegyét és egyházkerületet. Félő, hogy ennek az irányzatnak a szelleme az egyházkormányzat egyéb tereire is kiterjedhet, mert megszokják azt az illetékesek.

Hogy ezt a lehetőséget a legszűkebb körre szorítsuk, azért tartottuk az egyházmegyei tanácsülést március hónapban, hogy a tervbevett építkezések dolgában az egyházköz-

ségek felterjesztéssel élhessenek, hogy az egyházmegyei tanács által jóváhagyott építkezést az arra alkalmas időben lefolytathassák, az arra a célra netalán szükséges kölcsöneiket is az egyházmegyei tanács hozzájárulásával bonyolítsák le stb. Ennek ellenére olyan nagy horderejű ügyekben kellett döntenünk, mint a makkoshotycai egyház erdejének kitermelése, a befolyó összegnek az ipítés céljaira szolgáló felhasználásának engedélyezése, az építkezésre az engedély megadása, vagy hasonlóképpen az engedély megadása a ricsei lelkészlak építésére. Bármennyire óvatosan jártam el azzal, hogy az építési tervrajzokra nézve szakértők véleményét kértem ki, mégis mindenkor éreztem, hogy olyan nagy kérdés feletti döntésben, mint a makkoshotycai erdő 50 éves jövedelmének egyszerre való felhasználására szóló engedély megadása, a felelősséget túlságosan magamra veszem és véletlen elnöktársammal is, mikor őt is az ahhoz való hozzájáruláshoz kérem.

Méltóztassék ezt határozatával korlátozni, hogy az ilyen nagyobb kezdeményezésekhez az egyházközségek előzetes előkészülettel fogjanak, hogy a kellő időben hozva meg határozataikat, alkalma legyen az azokba való beleszólásra magának az illetékes egyházi hatóságnak.

Az egyház és iskolalátogatás megtartását az akkor napirenden levő világtörténelmi események nagyon problematikusá tették. Két oldalról is kaptam az erre szóló figyelmeztetést, hogy a canonica visitációt ezekre való figyelemmel ebben az évben ejtsük el, érvük be az egyházak életére szólólag azokkal a jelentésekkel, amelyeket az esperes felhívására a presbitériumok tegyenek meg.

Nem tartottam ezt megengedhetőnek s bármily feszült volt a helyzet, az egyház és iskolalátogatás megtartására felkértem az egyház- és iskolalátogató küldöttségeket olyan beosztás mellett, hogy a kiküldöttek ne legyenek otthonaiktól távol s hogy kedvezőtlen fordulatra otthonaikba a leg-rövidebb idő alatt visszatérhessenek, azonkívül a két legkiterjedtebb látogatói járást két körzetre osztottam be. Az elvégrehajtását ugyan nem lehetett minden esetben következetesen keresztülvinni, de így is csak két küldöttségnek kellett otthonától távolabbi pontra menni.

Istennek legyen hála érte, eljárásunk zavartalanul ment végbe. Illesse munkájukért hála és köszönet a küldötteket, akik a kritikus időben is lelkiismeretes, pontos és körültekintő munkát végeztek.

Újabb és újabb tanulmány tárgyává téve ezeket a jelentéseket, megkaptam azokból azt a megnyugtató képet, amely alapul szolgál jelentésemhez.

Mindenek előtt megnyugtatóul megnyugovással állapítom meg, hogy — Istennek hála! — egyházközségeinkben különleges orvoslásra váró bajok nincsenek. Ami betegségi tünet van, az csaknem kizárólag az anyagiakban jelentkezik, azonban ez sem orvosolhatatlan baj, eltüntethetjük, helyesebben megszüntethetjük azt is éberséggel, utánjárással és erős akarattal. Ezzel szemben a hitélet olyan elmélyült a gyülekezetekben, hogy ahhoz már csak egy lépés kell, hogy ez a hit munkás, cselekvő és áldozatrakész legyen. Ma sincs hiány ebben. Az önkéntes adakozás akár az adományokban, akár a perselypénzekben olyan mértéket mutat csaknem kivétel nélkül minden egyházközségben, hogy az világos kifejezője annak, hogy egyházmegyénk közönsége nem közönyös a hitben, annál kevésbbé hitetlen. Ezt bizonyítja templomaink látogatottsága, az úrvacsorával élők nagy száma, mely sok esetben több egyházközségben a gyülekezet lélekszámának kétszeresét, sőt háromszorosát is adja ki, de a gyülekezeti összlétszámot csaknem kivétel nélkül eléri, ami pedig már általános tapasztalat szerint a gyülekezet hitéletének kedvező fokmérője.

Nincs hiány és fogyatkozás az elhívottak és választottak köteleességteljesítésében sem. A vasárnapi, ünnepi és köznap-i istenitiszteletek lelkiismeretes, pontos végzésében a hivatalosak egymással szinte versenyeznek, mindenütt felvezettetnek azokra az iskolás gyermekek, akik e mellett Isten igéjének hallgatói a korukhoz mért színvonalu gyermekistentiszteleten is lehetnek, vagy ennek hiányában a vasárnapi iskolában, amelyet részint a lelkipásztorok, részint a tanítók, tanítónők vezetnek. Olyan egyházközség, ahol sem gyermekistentisztelet nem tartatik, sem vasárnapi iskola nincs, az egész egyházmegyében mindössze 7 van, ezek: Báj, hol a lelkipásztor állandó betegeskedése miatt maradt el, Kisgéres, Véke, Tállya, Sára, Bodrogmező és Tiszaladány.

Méltóztassék elrendelni, hogy ezekben az egyházközségekben is vagy gyermekistentiszteletet tartsanak, vagy vasárnapi iskolát vezessenek. Bodrogmezőn különben nem folyik missziói munka, egyedül leányegylet van Kövendi Margit vezetésével, míg számos egyházközségben elöregedett és beteg gyülekezeti tagok otthonaikban házi-istentiszteletet is tartanak, vallásos-estéket pedig még Pácin kivételével mindenütt. Itt részvétlenség miatt egy vallásos este után, azok tartását be kellett szüntetni. Legyünk jó reménységgel, hogy a megválasztandó új lelkipásztor a vallásos-esték iránti érdeklődést ott is fel fogja kelteni. Bodrogmezőre nézve pedig méltóztassék azok tartását akként elrendelni, hogy az anyaegyház lelkipásztora a téli hónapokban havonként legalább egyszer szálljon ki a leányegyházba vallásos-este tartására.

A keresztelezés többnyire a templomban történik, kivételesen a lelkészlakon. Az úrvacsorát a rendszerinti időben kiszolgáltatják és pedig a betegeknek bármikor. Az úrvacsorával élők számáról már megemlékeztem. A társ-, leány- és fiókegyházakban élő egyháztagnak lelkigondozása körüli tevékenység egyre általánosabbá lesz az ott tartatni szokott istentiszteletek, úrvacsoraosztás, vallásos-esték és családlátogatás alakjában. Nemkülönben különös gondoskodás tárgyai a szórványbeli és tanyai hívek, amiről külön jelentés formájában a missziói bizottság fogja megtenni jelentését a közgyűlésnek. Láca, Karcsa, Cigánd, Sárospatak ezen a téren rendszeres munkát végeznek, a József-majori missziói lelkész ezirányú tevékenysége pedig, amelyről hónapról-hónapra az esperesnek is jelentést tesz, megnyugtató, sőt örömdetes.

A jó rend és egységes eljárás végre beáll a konfirmándusok előkészítő oktatásánál és magánál a konfirmálásnál is. Az előkészítést csekély kivétellel eleitől fogva a lelkipásztorok végzik s ott is, ahol az oktatást a tanító — rendszerint előkönyörgő — kezdi el, a lelkipásztor is bekapcsolódik abba kellő időben és végzi is a szertartást túlnyomó részben áldozócsüörtökön ünnepélyesen a gyülekezetben. Erre az alkalomra a konfirmáltak emléklap nélkül sehol sem hagyatnak, azon kívül sok egyházközségben bibliát, zsoltárt, imakönyvet is kapnak részint az egyházközség, részint a keresztszülők ajándéka gyanánt. Örömdetes, hogy a keresztszülők által gyakorolt szép szokás elterjedőben van.

A szekták mozgolódása általában elült, sőt egyenesen visszafejlődőben van, sokan a kitértek már vissza is tértek. Szektamozgolódást újabban a sárospataki tanyákon észleltek. A lelkipásztorok és presbitériumok a megfigyelésben éberek.

A felekezeti béke jellegeire nézve három kifejezést használnak a jelentések: jó, kielégítő, türehető. Ez az utóbbi van többségben. Jól esik hinned, hogy ez az utóbbi klasszifikálás még nem elégtelen. Újabb vallássérelmi eset nem volt, a bodroghalmi pedig a járási főszolgabíró vizsgálatával, melyről hozzám jelentést tett, olyan-amilyen elintézészt nyert.

Úgy látom a jelentésekből, hogy a vegyesházások nyilvántartásánál nem követünk egységes eljárást. Magának az eljárás mibenlétének és módjának az érdekében is kívánatosnak tartom a kérdés tisztázását. Méltóztassék e végre a nyilvántartás számára a missziói előadó úrral egy mintát készíttetni és az egyházmegyei elnökséget felhatalmazni, hogy azt véleményezésre a lelkészi főjegyző úrnak és Darányi Lajos lelkészi tanácsbíró úrnak kiadja s az ő véleményük alapján azt használatra elfogadja, az esperes pedig annak bevezetésére már a jövő évtől kezdve a lelkipásztorokat utasítja. A temetést a lelkipásztorok végzik, a lelkipásztor távollétében kivételesen végezte el a tanító egy gyermek temetését.

A jelentések arról is megnyugtatólag szólnak, hogy a lelkipásztorok összehasonlították a felekezeti és állami anyakönyvi adatait.

Az egyesületnek egész serege szolgálja a hitélelet. Ezek: Ifj. Egyesület a KIE kötelékében is, Leánykör, Nőegylet, Női tábor, Édesanyák köre, Templomos Asszonyok Egyesülete, Olvasókör, Soli Deo Glória, Énekkar, Férfikar, Vegyeskar, Cserkészcsapat. A vezetők: lelkészek, s.-lelkészek, tanítók, tanítónők, a lelkészek feleségei. Sárospatakon a nőegyletet Dr. Harsányi Gyuláné, a nagy buzgóságú főgondnok felesége vezette, ugyanott a cserkészcsapatot Dr. Zsiros József theol. akad. igazgató és közigazgató és Kocsis János vallásoktató lelkipásztor, Kiskövesden a leánykört Szabó Sárrika, a lelkipásztor leánya, Bodrogmezőn Kövendi Margit, Bodrogzsadányban az Ifj. és Leányegyesületet Bárány István hittanhallgató. Vámosújfaluban egyháztagnak is közreműködnek az egyesületek vezetésében.

Nincs egyesület négy leányegyházban: Kisrosvágyon, Sárán, Sóstófalván, Vékén. Karesán pedig az egyesületek a mult évben azért nem működtek, mivel a presbitérium a tapasztalt rendetlenség miatt nem engedte meg azoknak az iskola használatát.

Az egyházközségek nem rendszeresen, de a szegényeket csaknem mindenütt támogatják. Mádon a polgári községgel együttesben szegényházat tartanak fenn s lakást adnak a hajléktalan szegényeknek és pénzbeli támogatást is nyújtanak. Perbenyiken a persely minden hónap egyik vasárnapján a szegények javára szolgál. A mult évben 53 P gyült így a szegényeknek. Báj, Erdőbénye, Láca, Semjén, Nagyrosvágy a kárácsonyi szeretet ünnepére gyűjtöttek. Báj kerek számban 180, Erdőbénye 150, Láca 225, Semjén 100, Nagyrosvágy 85 P segélyt juttatott így a szegényeknek. Cigánd szegény iskolások ételmezésére 405 P értékű élelmiszert gyűjtött össze. Sárospatak 1.350 P-t költött segélyezésekre.

Egyik-másik jelentés szól fogságban levő gyülekezeti tagokról is anélkül, hogy számuk szaporodott volna, régi kivándorlókról, akikkel anyaegyházaik az érintkezést még mindig fenntartják. Újabb kivándorló alig akad, ellenben több olyan lelkipásztor, aki alkalmilag meglátogatta az egyházközségbeli kórházi ápoltakat. A presbiterek sem vonakodnak segítőmunkát végezni, a lelkipásztorok különösen a reverzálisok körüli támogatásban érzik segítőkezeiket. Hítelveinkkel ellenkező szokásnyánánt a jelentések egyedül a temetők kivilágításáról emlékeznek meg.

Egyházfegyelmi eljárást 12 egyházközség gyakorolt. Mégpedig Bodrogkeresztur 3. Mezőzombor és Sárospatak 2—2, Hernádkak, Nagygéres, Golop, Monok, Láca, Karcsa, Ricse. Bodroghalász és Viss 1—1 esetben, majdnem mindnyájan egyházunk kárára reverzalist adókkal szemben. Kivételt ez alól Láca és Bodroghalász képezett, előbbi botránnyt okozó erkölcstelen élete miatt tiltott el az úrvacsorával való éléstől egy tagot, utóbbi a presbitérium megsértése miatt egy gyülekezeti tagnak egyháztagsági jogát függesztette fel egy évre. A többi esetben a büntetés az úrvacsorától való eltiltásra szölt, Nagygéresen pedig egy tagot az egyházból kizártak.

Az adakozás lelke erőteljesen és elismerésre méltóan nyilatkozott meg. Ezen a téren a tokajhegyaljai egyházak vezetnek. Messze előljár jó példájával Sárospatak 2.824.49 P-s adománnyal. Sorrendszerint jönnek Mád 845 15, Szerencs 704 58, Tállya 746 70, Vámosújfalú 714 10, Bacska 502 20, Tolcsva 432 50 P-ös adománnyal. Hozzájuk csatlakozik Kis-rozvágy 284.20 P-ös adománnyal, mely lélekszámra átszámítottan egy lélekre szólólag 1 57 P-t tesz ki. Vámosújfalú ezt is megelőzi, mert ott egy lélekre eső adomány 1 84 P. Tállya sem marad messze mögöttük 1 54 P-ös és Bacska 1 50 P-ös átlagával. De ezekről megemlékezve nem hallgathatom el, mint azt már előzőleg megemlítettem, hogy egyik egyháznak sem kell szégyenkeznie az adakozás tekintetében, bár lélekszámuk szerint ezeket az átlagokat távolról sem érik el. Az összes egyházközségben teljesített adakozás végösszege 26.650 P, ami azt jelenti, hogy 0 39 P adomány esik egy lélekre. Istené legyen a dicsőség érte!

Lélekiemelő az iratterjesztésről alkotható kép. Lelkipásztorok, tanítók a következő iratokat terjesztették: Szeretetszövetség Naptára, Magyar Presbiter, Református Jövő s amit első helyen illet említenem a Bibliát, énekeskönyvet, imakönyvet, a Ref. Híradót, a Népbarátot, Örömhirt, Örömmüzenetet, a Ref. Ifjúságot, Ébresztőt, a Magyar Ifjúságot, Csendes Estéket. A beretkei árvaház naptárát, traktátusokat, missziói füzeteket, egész tömegét tehát az építő műveknek. Nem is szabad ebben megakadnunk, ezen a ponton mindnyájunkra további öntudatos munka vár, mert tapasztalat szerint a sajtó fel nem használásából hihetetlen károk keletkezhetnek azzal, hogy idegen sajtótermékek helyrehozhatatlanul megromthatják a lelkeket. Legyünk tehát annak terjesztésében mozgékonyak és éberek! A jelentésekből kivehetőleg iratterjesztésre a saját pénztárából nagyobb összeget áldozott három egyház, mégpedig: Cigánd 64 P, Sárospatak 60 P és Taktaszada 53 P-t. Tarcának pedig egyenesen külön alapja van az iratterjesztésre. Csak négy egyházközség él ebbeli szegénységben: Nagykövesd, Kisgéres, Bodrogmező és Sára. Ugy látszik, hogy várnak a közgyűlés útasítására.

Helyi irányu lapunk nincs.

A hozzánk áttérők mindenütt részesülnek, hol előzetes, hol utólagos oktatásban.

A vasárnapi munkaszünet megtartásával úgy vagyunk, hogy jórészt ebben a közelmúltban a kibocsájtott kormányrendeletekhez igazodtunk. Lényeges kilengések azonban itt sem voltak.

Az egyházi vagyonkezelésre térve át, a jelentések arról szólnak, hogy az egyházközségek ingatlanait, a lelkesi és iskolai javadalmat képező ingatlanokat is ideértve, telekkönyvileg rendezve vannak. Két esetben adott a rendezésre nézve a látogatóság utasítást, aminek elvégzését nyilvántartom. Az egyházak saját ingatlanai legnagyobbbrészt haszonbérben vannak megfelelő haszonbérért kiadva. A be nem fizetett haszonbér aránylag elenyészően csekély.

Az egyházközségek alapítványai részint takarékbetétként vannak elhelyezve, részint magánosoknak kölcsönözve, biztosíték mellett, azok jövedelme rendeltetési céljukra fordítatik. Az alapítványok összege 24.896.59 P. Úgy az így magánosoknál elhelyezett tőkékre, mint a takarékmagtári kölcsönökre nézve két látogató küldöttség gondos ellenőrzése folyamán szerzett tapasztalata alapján arra kérem a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlést, hogy a jövő évi látogatóságtól kérjen ezekre nézve körültekintő vizsgálat alapján külön jelentést, amelyből megállapítható legyen, hogy a kölcsönkötvények, adóslevelek rendben vannak-e, van-e kellő biztosíték, nem olyan régi kiállításuk-e, hogy azok aláírói és elfogadói a biztosítékot képező kezesek ma már nem is élnek és így új kötvények és adóslevelek kiállítása szükséges, amint ennek szükségét már jelezték is a küldöttek. Az adóslevelek, kötelezvények átvizsgálására szólíttassanak fel a presbitériumok, hogy a jövő évi egyház- és iskolalátogatók megtett intézkedéseikről győződhessenek meg.

Az egyházi adózás alapja nagyon változatos, azt azonban egységesen megállapíthatjuk, hogy az egyháztagok nagy egyházi adó terheket hordoznak s talán ez is az oka a legtöbb egyházközségben mutatkozó tetemes adóhátráléknak, amelyet már kiemelten kifejtettem jelentésem bevezető részében. Annál tiszteletreméltóbb az egyháztagoknak az önkéntes adakozásban a magas egyházi adó mellett is megnyilatkozó áldozatkészsége. Az évi kivetett egyházi rendes és rendkívüli adó együttes összege 219.806.79 P.

Tetemes a hátralék, mely az egyházak háztartását természetesen lényegesen megbénítja, egyik-másik egyháznak emiatt jelentékeny a kifizetetlen közadója s egyházi köztartozása, amire gondolva kértem fentebb a Nagytiszteletű Közgyűlés erélyes határozatát.

Egyházközségeink háztartásának a képét az egyházi és iskolai célokra tett kiadásai mutatják :

Egyházi célokra fordítottat	---	363.848 P 06 fill.
Iskolai célokra fordítottat		169 482 P 91 fill.
Összesen :	---	533.330 P 97 fill.

Ebből az építkezésre, vagy nagyobb javításokra fordított kiadások 34.829 P 55 fillért tesznek ki. Az összegnek a korábbi évekkal szembeni alacsonyága jelzi, hogy a nehéz viszonyok között egyházaink új építkezésre gondolni is alig mernek, sőt a nagyobb költségeket igénylő javításokat is kénytelenek kedvezőbb időkre halasztani.

Csupán néhány egyházközségnek nagyobb kiadással járó építkezését és épületjavítását említem itt meg, azokat, amelyekre 1.000 P-öt meghaladó összeget fordítottak. Ezek a következők : Tiszaladány (1548 P), Tokaj (1031 P), Prügy (3750 P), Hernádnémeti (10.000 P), Királyhelme (1625 P), Karcsa (1200 P), Ricsé (1229 P), Cigánd (2033 P), Tiszakarád (3430 P), Tállya (2293 P), Semjén (2676 P) Erdőbénye (1410 P). Az építkezések egész összege: 43.829 P, a múlt évinél 20.000 P-vel kevesebb. Ki kell emelnem ezek közül a prügyi és semjéni templomrenoválást és a hernádnémeti népház építését. Kis- és Nagytárkányban az egyházi épületek nagyon elhanyagoltak; Bodroghalászon a lelkészlak maholnap veszélyes lesz; Visson a templom is renoválásra szorul, rozszant volt a tanítói lak és iskola, amelynek megújítására a napokban 16.000 P államsegélyt kaptak; Nagykövesden a templom siralmas állapotban van; Alsódobszán az új iskola kivételével az összes egyházi épületek nagyobb javítást igényelnek; ugyanígy Bodrogolasziban rossz karban van minden épület; Tolcsva iskolája újításra vár; Vámosújfaluban a lelkészlak várja a simító munkás kezeket. A makkoshotykai bezárt templom újonnan építése folyamatban van, ellenben a felsőbereckii, szintén hatóságilag lezárt templom, áldozat-

készség után kiállt; ugyanigy a társegyházat képező alsó-bereckii templom is sürgős renoválásra szorul. Ricsén a lelkészlak már épül, Zemplénagárdon minden épület sok javítást kíván, ugyanigy Monokon, sőt Tarcalon is. Tiszaladányon a lelkészlakás egyenesen szégyenletes állapotban van. Hogy ki nem mozdul meg itt, a lelkész-e vagy a gyülekezet, vagy egyik sem, ezt a látogatóság találós kérdésül hagyta fenn.

Az egyházközségek összesen 245 954 P 07 fillér segélyt kaptak és pedig a közegyháztól: 15.271 P 07 fill.; az államtól 204.990 P 41 fill.; a polgári községektől: 25.692 P 59 fillért.

A látogatóságok kormányzati téren kevés hiányt észleltek, mégis van mindössze néhány egyházközség, ahol az anyagi ügyvitel nem rendezett, ezeknek a pótlására megtették a szükséges rendelkezéseket. Az egyházmegyebeli egyházközségek összes vagyonértéke: 6,804.660 P 38 fillér, amelyet 221.276 P 70 fillér adóság terhel s ehez képest a tiszta vagyon: 6,583.383 P 62 fillér értéket képvisel. Az egyházaknak vannak kihelyezett tőkéik pénzben és magtári terményben, amelyekre nézve ismétlem, hogy a kötvények és adóslevelek gondos és tüzetes átnézésére, a régi kötvények és adóslevelek kicserélésére az egyházközségek szigoruan utasíttassanak és arra is, hogy a kamattal egy évnél több időről hátralékos adósoknak a kölcsönt mondják fel.

Ellenzáros szekrény nincs minden egyházközségben, ami rendellenes dolog. Az egyházközségek közül peres ügye csupán a leleszi leányegyházközségnek van az ottani úrbéres gazdaközönséggel szemben. A közigazgatósági hatóság közreműködését kell kérnünk, hogy ennek a vitának egyszer már valahára vége legyen.

A presbitériumok szabályszerűen vannak megszervezve. A presbiterek többnyire lelkiismeretesen teljesítik kötelességüket. A gyűlések jegyzőkönyvei rendszeren vezetettek és szabályszerűen hitelesíttetnek. Az anyakönyvekről is ugyanezt lehet elmondani. Kivételt képeznek ez alól Tiszaladány és Véke, ahol az áttértekről és kitértekről anyakönyv nincs és Révleányvár, ahol a konfirmációi anyakönyv 1931 óta, az esketési anyakönyv pedig 1935. évtől fogva nem vezetett. Az egyházlátogatóság ezek vezetésére, illetőleg pótlására is utasítást adott. A jövő évi egyházlátogatóságok feladata lesz, hogy az utasítás végrehajtásáról meggyőződjenek.

Több lelkipásztornak szolgálati naplója nincs, névszerint nem akarom felsorolni őket, de viszonzózzák azzal ezt a kiméleletet, hogy az egyházmegye által már a múlt éven hangoztatott és az egyházlátogatóságok által előtűk most megismételt rendelkezésnek pontosan tegyenek eleget. Saját magunkat őrizzűk ellen a szolgálati naplóval, arra mindnyájunknak szüksége van, mert missziói munkánkról csak ennek alapján adhatunk megbizható jelentést. A látogatóságok az egyházi könyvtárakat, irattárakat felűlvizsgálták és meglehets rendben találták. Több helyen a paróchiális könyvtár törzskönyvének szabályrendelet szerinti vezetésére adtak útasítást, ami különben mindnyájunk számára esedékes lesz, miért is szükséges, hogy az Egyet. Konvent által megküldött szervezeti szabályzatot gondosan átnézzűk. Az egyházközségek keresztelési és úrvacsorai edényei, abroszok, kendők, régi imakönyvei, naplói, gondnoki számadásai, történelmi becsű okiratai, az ingóságok leltárába bejegyzetten a lelkészlakon őriztetnek. Az egyház vagyonkezelési könyvei többnyire rendben vannak, a számadásokat a járási számvevők felűlvizsgálták, a számadások jelentéseik alapján az egyházmegyei számvevőszék részéről nyertek jóváhagyást. A számadásaik elkészítésével ezuttal késlekedett egyházközségek lelkipásztorait e helyről kérem a nagyobb rendszeretetre. Az egyházi épületek milyen karban létéről fentebb már megemlékeztem, a sok javitást igénylő épületek megnevezésével. Az egyházközségek épületei biztosítva vannak. Mivel az eddigi biztosított érték már kora tavasszal nem látszott előttem megfelelőnek, azért az egyházlátogatóságokat külön pontban kértem, hogy ezt a körűlményt nyomtatékosan ajánlják a presbitériumok figyelmébe. A legtöbb egyházközségben a biztosítási értéket fel is emelték.

Ami a népmozgalmi adatokat illeti, ismételten szomoruan kell megállapítani, hogy egyik-másik egyházközségűnk népessége nem szaporodik, sőt apadóban van, aminek oka a szűlöttek csekély száma. A természetes szaporodás elmaradt Bodrogmezűn, Bodrogzsadányban, Sóstófalván és Simán. Különös játéka a véletlennek, hogy ezek mind leányegyházközségek. Ennél is rosszabb a helyzet Megyaszőn, Hernádkakon, Hernádnémetiben, Tokajban, Kenézlűn, Leleszen, Bélyben, Karoson, Sárán, Taktaszadán, Kiskövesden, Vékűn

és Mezőzomborban, amely egyházközségekben az elhalálózottak száma összesen 36-tal haladta meg az újszülöttek számát. Az ember lelkét elfogja a szomorúság; a természet rendjén erőszakot tesz a fásult szüle, nem akar nevelni gyermeket. Az évenkénti tapasztalat azt mutatja, hogy egyházmegyénk egyházközségei is már megfertőzöttek. Fel kell rázni kábulatukból ezeket az egyházközségeket, úton-útfélen hirdetni kell ezt a veszedelmet, amely a magyarságra nézve végzetes jövőt jelent. Egyébként született fi 758, nő 747, összesen: 1.505. Ebből törvényes szülött 1426, törvénytelen 79. Meghalt fi 523, nő 450, összesen: 973, házasságot kötött 339 tiszta egyvallású pár és 122 vegyes pár, összesen: 461. A születendő gyermekek vallására nézve megegyezett 104 pár és pedig javunkra 64, kárunkra 40. Erősen meg kell állanunk abban a versenyben, amely már szinte hajszának is nevezhető, aminő módon folyik a túl oldalon levő testvéreink körében. Egyházunkba áttért 28 fi, 42 nő; kitért tőlünk 12 fi, 20 nő. Szomorú dolog, hogy a kitérők között éppen a nők voltak többségben, holott azt hinné az ember, hogy nem a nő az, aki hitében erőlenebb. Konfirmált 577 fi, 613 nő, összesen 1.190. Méltóztassék a báji lelkipásztort utasítani, hogy ne 12, hanem 14 éves korban végezze a konfirmációt. Úrvacsorával élt 34.847 fi, 43.030 nő, összesen 77.877, tehát 12.300-al több, mint az egyházmegyebeli gyülekezetek lélekszáma.

Felhívásomra az egyházlátogatóságok megfigyelték a gyülekezeti éneklést és arra nézve megtették jelentésüket. A jelentés többnyire arról szól, hogy a hangjegyek betartásával, méltóságteljesen folyik az éneklés; vannak azonban egyházközségek, ahol az éneklés cikornyás, vontatott, a hangjegyeiktől több helyen eltérést mutat. E helyről kérem a kántortanító úrat, hogy az ilyen egyházközségekben vasárnap délutánonként marasszák bent a templomban a gyülekezetet, hogy szép éneklésre szoktassák.

Az egyházlátogatóság által tett azokat az utasításokat, amelyek három vagy négy egyházközség ingatlanainak telekkönyvi rendezésére vonatkoznak, nyilvántartom és azok végrehajtását számonkérem.

A Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűléstől döntést kérek aziránt, hogy a visszatért egyházközségek kihelyezett

tőkéiket ma milyen értékben számolják el. Szükséges e tekintetben az egységes eljárás. Kötelességszerűen bejelentem, hogy engedélyeztem a tállyai presbitériumnak idevonatkozó határozata jóváhagyásával iskolánknak az ottani evangélikus iskolával való összeműködését oly formán, hogy a mi alsó osztályú tanköteleseink az evangélikus, az evangélikusok felsőbb osztályú növendékei pedig a mi iskolánkba járnak. Ugyanigy kooperált az újcsanálosi iskola, ugyancsak az ottani evangélikus iskolával a VII. osztály felállíthatása érdekében.

Nagykövesden az egyházközség a kántori díjazásra nézve nem tud megegyezni, méltóztassék az egyezség megkötésére Rozgonyi Sándor lelkészi tanácsbíró urat odaküldeni.

A bodrogsadányi községi tanítót a presbitérium bepanaszolta, hogy a ref. vallásu gyermekekkel is keresztet vett és hogy ezt a szokását az iskola igazgatójának figyelmeztetésére sem szüntette meg. Gondom lesz rá, hogy ezt az új iskolai évben ne gyakorolja.

Erdőbényéről jelentik, hogy a fürdő igazgatója a templomi istentiszteleten való részvétel érdekében a fürdővendégeknek mérsékelt díjért autót ajánlott fel. Örömmel vesszük ezt tudomásul, hálás köszönetünk kifejezésével.

Kiemelni kívánom a látogatóság jelentéséből azt a meghatározó tény, hogy a hernádnémeti leányegylet alapítványtételével kívánta megörökíteni néhai vezetőjének, a virág korában elhunyt Göndöcz Piroska emlékét. Az egyházközség főgondnoka az alapítványt a saját adományával is növelte. Az alapítvány megerősítése közgyűlési tárgyunk is lesz, nem időzök tovább a kérdésnél, de lelki szükség volt számomra, hogy Göndöcz Piroskának és a hernádnémeti meleg szívű, hálás leányoknak és az egyházközség főgondnokának ezekben a sorokban is állítsak, habár elmosódó emléket.

Ugyancsak hernádnémetivel összefüggésben kell a gyülekezeti Népház építéséről megemlékezni. Közszolgálat és közmunka emelte azt, ami jó követendő példának, de már magában is biztató reménység és vigasz az élet mai nehéz viszonyai mellett, hogy még a megpróbáltatások napjaiban is tud alkotni egy gyülekezet, ha a célban egyetértenek és annak kivételére vonogatás nélkül nyújtanak egymásnak kezet.

Egyházközségeink missziói életéről a missziói bizottság jelentése fog szólni, ugyanúgy iskoláinkról a tanügyi bizottság jelentése.

Nem mellőzhetem el azonban, hogy meg ne emlékezzem azokról a lelkésztestvéreinkről, akik mindnyájunk felé emelkedtek a lelki és egyházgondozás munkájában. Ifjú lelkük egész hevületével, tetterejük minden latbavetésével tevékenykednek. Járnak-kelnek, áldozva időt, erőt és feláldozva a kényelmet, ami más esetekben kerékkötője mindennek. Neveik kiemelése ne szolgáljon más hűséges, becsületes, lelkiismeretes és minden elismerést megérdemlő munkásnak munkája elhalványítására, mert ez távolról sincs gondolatomban sem, csupán azért teszem, mert az ő buzgólkodásuk jóval túl van a mindennapi mértéken. Csathó József vámosújfalusi, Darányi Lajos sárospataki, Faragó György golopi, és Fiedler István lácai lelkipásztor testvéreinkre gondolok, mint akikben a szív az Úr ügyéért szinte lázasan dobog és a maguk körében olyan gyülekezeti életet teremtettek, amely mindnyájunk számára méltán alkothatja az eszményképet. Kiforrott munkáju lelkipásztortestvéreim ne tekintsék ezt magukra nézve mellőzésnek, mert az ő szolgálatukban már patinát kaptak ezek az értékek.

Még egy ifjú, új munkásról kell ilyen értelemben megemlékezni. Sóhajda Mihály révleányvári lelkésztanítóról, aki új vért ömlesztett a már-már haldokló gyülekezetbe, aki fiatal hitvesével karöltve félév alatt olyan áldott lelkigondozói munkát végzett, hogy a gyülekezet élete egyszerre fordulatot vett, hogy az egész község életének központi gondolata az anyaszentegyház lett. Őrizze meg az iramot, ne lankadjon meg és kormányzati ügyekben is tartsa meg a pontosságot és a jó rendet!

Iskolaügyünkről a tanügyi bizottság jelentése mellett is szólnom kell. A tanítói állásokban történt változások szinte megdöbbentő mértékben jelentkeztek már a múlt évben, a most folyóban még szembetűnőbben. Hová fog ez vezetni, növekednek-e még a méretei, nem tudhatom, de azt már is tapasztalom, hogy ez végeredményében magának a nevelői munkának lesz a hátrányára, ha egy iskolai évben 3—4 tanerő is fog változni az iskolában. E mellett a változások közt

támadó hézagot is nehéz kitölteni. Hát még ha arra gondolok, hogy az ürességet nincs is kivel betölteni.

E szomorú kép mellett iskoláink nevelő munkája annál örvendetesebb. Nem akarok a tanügyi bizottság jelentésének elébe vágni, de tanítóink nagyszerű munkájáról lehetetlenség itt is meg nem emlékezni nemcsak abban a tekintetben, hogy 54 tanító iskolája kitünőnek, 25-é jelesnek, 21-é jónak minősített s egyetlen iskola sem volt még csak elégséges sem, hanem azért is, mert tanítóink és tanítónőink felbecsülhetetlen értékű munkát végeztek a lelkigondozás körében is: vasárnapi iskolák, ifjúsági és leányegyesületek, énekkarok és vegyeskarok vezetésével. Munkájukat és őket magukat áldja meg a jókat jutalmazó Isten!

Munkásságuk és főként szolgálati idejük szerint kartársaik sorából ki kell emelnem Kató János lácai és vitéz Puskás Lajos nagyrozvágyi kántortanítókat, akik a múlt évben 30. szolgálati évüket töltötték be, olyan példás eredménnyel, hogy az fölül áll minden dicséreten. Szeretettel üdvözlöm őket, úgy a Nagytiszteletű Egyházmegye Közgyűlése, mint a magam nevében, reájuk és munkásságukra Istennek további bőséges áldását kérem és indítványozom, hogy a Főtiszteletű és Méltóságos Püspök úrhoz az ő igazgatói kinevezésükre közgyűlésünk éljen felterjesztéssel.

A nagykövesdi presbitérium tagjai közül Frankó János 32, Nagy Sándor 30, Balogh Sándor 25, Görög János 20 évet töltöttek el, mint presbiterek az anyaszentegyház ügyei körül való buzgólkodásban, családi és magánéletükkel is a gyülekezet előtti példaadásban s mint ilyenek méltók arra, hogy közgyűlésünk neveiket és buzgó szolgálatukat jegyzőkönyvébe foglalja. Felvetődik ezzel kapcsolatban az a gondolat, hogy az egyházlátogatásoknak meg kellene kérdezni minden egyházközségben a presbitériumokat afelől, hogy nincsenek-e közöttük olyan presbiterek, akik mint ilyenek, 20 vagy annál több évi szolgálatukkal használtak az anyaszentegyháznak.

Az egyházmegyéinkbeli személyváltásokról emlékezzem meg, a következők, akik körünkből elköltöztek: Szundy Béla bodroghalászi lelkipásztor, aki Szabó Tibor lelkésztestvérünkkel cserélt állást az egyházi hatóságok beleegyezésével. Az elköltözöttnek új otthonában nyugalmas életet, friss testi és szellemi erőket kívánunk istenországi szolgálatához.

Horkay Barna kis- és nagytárkányi lelkipásztor hosszú szolgálata után nyugalomba ment. Közel 40 évi lelkipásztori munkásság van a háta mögött. Sok derék gyermeket nevelt fel egyházunk és a magyar haza számára ; a nyugalom éveiben is kísérelje lépteit az Isten áldása.

Tanítótestvéreinknek egész serege távozott el ; Nevezetesen : Bartha Lajos vissi, Balogh Pál kisdécsi, Dancs Lajos nagyrosványi, Dudás István semjéni, Halmi Géza erdőbényei, Kerekes Ernő simai, Kolozsváry László csobajai, Puskás Károly ondi, Szabó Zoltán és Szabó Zoltánné tiszakarádi tanítók és Lóbel János vékei előkönyörgő. A rájuk bizottakban közöttünk hivek voltak, új helyükön is legyenek áldottak !

Egyházmegyénk értékes világi hivatalosaiban is szegényedett. Szabó Sándor dr., aki évekig buzgó világi aljegyzője, majd főjegyzője s ezekkel párhuzamosan egyházmegyénknek ügyésze is volt és mind a két tisztségben kiválóan értékes munkásnak bizonyult, Máramarosszigetre törvényszéki bírónak neveztetett ki, hová hálánk, tiszteletünk és szeretetünk kíséri.

Sárkány Ernő dr. pénzügyi tanácsostól, mint egyházmegyei számvevőszékünk tagjától búcsúzuunk. Jó és hasznos szolgálatait nem feledjük el, új otthonában őt magát és övét áldja meg az Isten !

Most pedig azok előtt gyűjtjük meg az emlékezés fátylóját, akik mint költözők, az örökkévalóságba mentek át. Tariska Gábor pácini lelkipásztor alakját elevenítem meg, aki otthonától távol, a tiszaborkuti mencesuli magaslaton halt meg, ahol orvosi tanácsra súlyos bajára gyógyulást keresett. Alig töltött ott azonban pár napot, mikor jött a szomorú hír, hogy folyó évi augusztus 15-én váratlanul elhunyt. Mindössze 52. évében, lelkészi szolgálatának 27-ik esztendejében érte utól a halál, özvegyet és egy nevelt leányt hagyva maga után, akiknek gyászában mi is osztozunk, szívük sebére Istentől balzsamot, az elhunytak pedig békés, csendes nyugalmat, lelkének Istennél boldog lakozást kívánunk.

Tanítótestvéreink közül Hankó Adorján megyaszói, Kiss Miklós golopi tanítók költöztek el az élők sorából. Amaz hosszú pályát futott meg, nevelt nemzedékeket egyháznak nemzetnek, sok irányban fejtvé ki tehetségét és munkássá-

gát, aki magánérintkezéseiben is példányképe volt mindig az igazi hivatott nevelőnek; emez szinte a pálya kezdetén roskadt le, tört össze fiatal hitvesének és árván maradt gyermekeinek a szíve. Legyen békés nyugtuk mindkettőjüknek a sir ölében, jó emlékezetüket ápoljuk, ittmaradt szeretteik fájdmában szívünkől osztozunk. Özvegységükben és árvaságukban legyen gyámoluk a Gondviselő Isten!

Elbúcsúzva halottainktól, most rajtam a sor. Én is búcsúzom mélységes hálával a szívemben, hogy az egyházmegye megtisztelő bizalma ide állított és megtartott az őrhelyen. Fáradt vagyok s mint ilyen, az őrhelyen nem maradhatok. Ide éberség és erő kell. Köszönöm azt is, hogy átnéztek gyarlóságaimon és erőtlenségemen a tapintatos lelkek nagy szeretetével. Nyugalomba menetelemig, ha Istenem éltet, két évem van hátra. Ezt az időt egész ember szerint, gyülekezetnek kívánom szentelni, miközben néha-néha alkalom nyílik arra is, hogy megtudok pihenni.

Eddig ebben alig volt részem s ennek a következményét napról-napra jobban érzem. Két orvos is egymástól függetlenül azt állapította meg, hogy nagyon fáradt vagyok. Fáradt ember pedig nem végezheti azt a széleskörű munkát, amelyet kíván és elvár 62 anya-, 12 leány-, és 6 fiókegyház; összesen tehát 80 gyülekezeti közösség.

Köszönöm elnöktársamnak azt a megtisztelő, reám nézve örökre felejthetetlen szeretetet és bizalmat, amellyel megajándékozni szíves volt, hogy mindenkor minden kérdésben teljes egyetértéssel munkálkodhattunk. Istennek áldó, gazdag kegyelme kísérje buzgó szolgálatát.

Hálával gondolok szeretett Püspökünkre, aki sokban elnéző jóságos lélekkel, de mindig éber figyelemmel és támogató szeretettel kísérte figyelemmel az egyházközségek érdekében tett felterjesztéseimet. A mindenható Isten adja vissza régi egészségét, hogy láthassuk ereje teljében, mindenkire szeretettel lehajló szívével és közegyházi érdekeinkért mindig bátran síkraszálló lelki erejével.

Hálával gondolok egyházmegyénk tisztviselő karára, kivétel nélkül annak minden tagjára, közöttük lelkészi Főjegyzőnkre, akinek, mint legközvetlenebb munkatársamnak mindig nagy segítségemre volt a tudása és szinte példamutató szolgálatkészsége.

Mindig élénk emlékezetemben fog maradni egyházmegyénk kiváló jogászának dr. Isépy Tihamér egyházmegyei ügyész úrnak utolérhetetlen pontossága, amely mellett nála egy véleményezésre kiadott ügy még csak meg se melegedhetett, mert amit hozzá elvitt a mai posta, a holnapi napi már visszahozta.

Hálával lelkész- és tanítótestvéreimre, egyházmegyénk egész közönségére s a tőle nyert megtisztelő megbízatást megköszönve, esperesi jelentésem és lemondásom elfogadását kérem.

Mély tisztelettel

Janka Károly
esperes.

Egyházmegyei gyűlés hálás köszönettel fogadja a szolgálatban mindig előljáró esperesének évi jelentését, amely teljes tárgyilagossággal és hűséggel rajzolja elénk egyházmegyénk életének elmúlt évi képét és tárja fel előttünk gyülekezeteink külső és belső életét.

A jelentést egész terjedelmében jegyzőkönyvében kinyomatja s ahhoz fűzötten a következő határozatokat hozza :

a) Egyházmegyei gyűlés örömmel és Isten iránti hálával állapítja meg, hogy — dacára a megpróbáltatásokkal teljes nehéz időknek — az elhivottak és választottak hűséggel állnak őrt, fokozott mértékben teljesítik kötelességeiket s az itt-ott jelentkező anyagi nehézségeken kívül egyházmegyénk gyülekezeteinek e hitélete és adakozási készsége megnyugtató és kielégítő.

b) Elszomorító jelenségnek tartja, hogy református tanítóink egyre többen hagyják el egyházi posztjukat és szaporodik a betöltetlenül maradó tanítói állások száma. Kérő szóval fordul egyházmegyei gyűlés az egyházi szolgálatban mindig elismerésre méltó és kimagasló eredményt felmutató tanerőikhez, hogy a gyülekezetek életében bizonyára átmenetileg jelentkező anyagi nehézségek ne kedvetlenítsék el őket, hanem továbbra is őrhelyeiken

maradva, legyenek a magyar református nevelésnek és oktatásnak hűséges munkásai.

c) Egyházmegyei gyűlés utasítja azon egyház-községek presbitériumait, ahol az egyházi adó beszedése házi kezelésben van, hogy kövessenek el minden lehető a felszaporodott nagymérvű hátrálékok csökkentése érdekében. Kiséreljék meg az egyházi adószedők beállítását, akik bizonyos % átengedése ellenében állandóan szorgalmazzák ezt. Ahol pedig ez az eljárás eredményre nem vezetne, Presbitériumok ne mulasszák el nov. 1-ig az adóhátrálékosok kimutatását esperesi hivatalnak betervezni, kérve azoknak közigazgatási úton való erélyes behajtását.

d) E.-m.-i gyűlés maga is kötelességének érzi, hogy örködjék az egyházi főhatóságok törvényben biztosított felügyeleti joga felett és minél szűkebb körre szorítsa az olyan ügyeknek elnökség vagy esperes által való jóváhagyását, mit egyházi törvényeink az egyházmegyei gyűlés vagy e.-m.-i tanács hatáskörébe utalnak. Felhívja ezért a gyülekezetek lelkipásztorait és presbitériumait, hogy a jövőben idejében igyekezzenek előkészíteni és illetékes fórum elé terjeszteni oda tartozó ügyeiket, mert az elnökség és esperes csak kivételesen, különösen méltánylást érdemlő, nagyon indokolt és halaszthatatlan esetekben fogja az egyházmegyei gyűlés és tanács helyett az ideiglenes jóváhagyást gyakorolni.

e) Utasítja egyházmegyei gyűlés Báj, Kisgéres, Tállya, Tiszaladány, Bodroghévíz, Sára és Véke egyház-községek lelkészeit a gyermek missziói munka sürgős bevezetésére és hűséges végzésére, Bodroghévíz lelkipásztorát ezenkívül a téli hónapokban havonta legalább egyszer vallásos este tartására, Bodroghévíz lelkipásztorát pedig a reggeli istentiszteletek rendszeres végzésére.

f) Utasítja egyházmegyei gyűlés belmissziói előadóját, hogy a vegyes házások nyilvántartására készítsen megfelelő mintát — azt véleményezés

céljából küldje meg Darányi Lajos e.-m.-i tanácsbíró és Janka Péter lelkészi főjegyzőnek, esperesét pedig megbízza, hogy a kiküldöttek által megállapított nyilvántartási íveket megfelelő számban az egyházközségek terhére nyomassa ki s azok használatát szétküldés után rendelje el.

g) Utasítja Bodrogmező, Kisgéres, Sára és Nagykövesd egyházközségek lelkipásztorait és presbitériumait az iratterjesztés ügyének felkarolására és bevezetésére.

h) E.-m.-i gyűlés felhívja érdekelt presbitériumokat, tegyék körültekintő vizsgálat tárgyává, hogy a gyülekezetek tulajdonát képező termény vagy pénzürtékek megfelelő biztosítékok ellenében vannak-e kihelyezve, a vonatkozó kötvények, adóslevelek rendben vannak-e s megfelelő jótállókkal el vannak-e látva, befolyik-e rendszeren a kamat s nincsenek-e az adósok több évi kamattal hátrálékban? Ahol e tekintetben hiányok merülnek fel, azok pótlásáról gondoskodjanak s a több évi kamathátrálékosokkal szemben a felmondás jogával éljenek.

Egyházlátogató küldöttségeknek pedig kötelességévé teszi, hogy ezen rendelkezések keresztülviteléről a helyszínen győződjenek meg s tapasztalataik és vizsgálatuk eredményéről az egyházlátogatói jegyzőkönyv útján jelentést tegyenek.

i) Elismeréssel veszi tudomásul, hogy a semjéni és prűgyi egyházközségek hivi templomrenoválásra, hernádnémeti egyháztagjai pedig ref. népház építésére hoztak tetemes és dicséretre méltó áldozatokat.

Azoknak a gyülekezeteknek presbitériumait pedig, ahol — az esperesi jelentés szerint — a különféle egyházi épületek nagyon elhanyagolt vagy erősen javításra szoruló állapotban vannak — felhívja, hogy a nehéz idők dacára is — elsőrangú gondoskodásukat képezze a halaszthatatlan renoválások végrehajtása.

j) Utasítja a leleszi egyházközség presbitériumát, hogy az ottani úrbéres gazdaközönsséggel szemben fennálló követelésének az érvényesítése érdekében vegye igénybe a közigazgatási hatóság közreműködését.

k) Utasítja egyházlátogatóságot, hogy a Tiszaladány, Véke és Révleányvár egyházközségek anyakönyvi hiányainak pótlására adott rendelkezések keresztülvitelét tegyék vizsgálat tárgyává.

l) Elkötelezi a báji egyház lelkipásztorát, hogy a konfirmáció korhatárát illetően térjen át a 14 éves életkorban való konfirmálásra, mert erre nézve a konventi útasításon kívül egyházmegyei gyűlésünk is több ízben elkötelezte a kebelbeli lelkipásztorokat.

m) Egyházmegyei gyűlés a tállyai és újcsánosi református és evangélikus iskolák együttműködésére adott esperesi engedélyt jóváhagyólag tudomásul veszi.

n) A nagykövesdi egyházközség kántori díjazásának rendezésére Rozgonyi Sándor lelkészi tanácsbírót küldi ki.

o) Egyházmegyei gyűlés a maga részéről is kifejezi hálás köszönetét az erdőbényei fürdőigazgatóságnak azért a nemes cselekedetéért, hogy a gyülekezeti istentiszteleteken való részvétel céljaira a fürdővendégeknek mérsékelt áron autót ajánlott fel.

p) Egyházmegyei gyűlés elismerését nyilvánítja Csathó József vámosújfalusi, Darányi Lajos sárospataki, Faragó György golopi, Fiedler István lácai lelkipásztoroknak és Sohajda Mihály révleányvári lelkésztanítónak azért a buzgó, lobogó lelkületű, áldott gyümölcsöket termő lelkigondozói munkáért, amelyet gyülekezeteikben végeztek.

r) Egyházmegyei gyűlés Kató János lácai és vitéz Puskás Lajos nagyrozvágyi tanítókat szeretettel üdvözli 30 éves szolgálatuknak határmelegyén és boldogan tesz bizonyosságot arról, hogy mindkét tanügyi munkás eddigi élete és szolgálata

a lelkiismeretes és odaadó kötelességteljesítés szakadatlan láncolata volt. Annak a mindig kiváló és dicséretreméltó nevelői és tanítói munkának, melyet a nevezettek 3 évtizeden át nem lankadó buzgalommal kifejtettek, áldott eredményei tapasztalhatók azoknak az immár férfiakká serdült növendékeiknek az életében, akik az Ő kezük alól kerültek ki. Életüket, szereteteiket és munkájukat áldja meg a jutalmazó Isten.

Egyházmegyei gyűlés örömmel teszi magáévá esperesének indítványát s felterjesztésben kéri Főtiszteletű és Méltóságos Püspök urat, hogy úgy Kató János lácai, mint vitéz Puskás Lajos nagyrozvágyi tanítók részére az igazgatói címet adományozni méltóztassék.

s) Egyházmegyei gyűlés Frankó János 32, Nagy Sándor 30, Balogh Sándor 25, Görög János 20 éve szolgáló presbitereknek a gyülekezet előtti példaadásban kifejtett hűséges szolgálatukért elismerését nyilvánítja.

t) Egyházmegyei gyűlés fájó lélekkel eleveníti fel a pácini egyház megboldogult lelkipásztorának, Tariska Gábornak emlékét, aki a számára kijelölt örhelyen a neki adott kegyelem mértéke szerint odaadással és buzgósággal végezte a reá bízott szolgálatot. Amikor az örökkévaló olyan tragikus körülmények között visszahívta szolgáját s gyászba borított egy gyülekezetet, egy kicsiny családot. Egyházmegyei gyűlés áldást kíván az ott-honától távol pihenő porokra s Isten szent lelkének vigasztalását kéri árván hagyott szerettei számára.

v) Őszinte részvétellel osztozik abban a mély gyászban, melyet Kiss Miklós golopi és Hankó Adorján ny. megyaszói tanítók elhunytával az Ő szereteteiket érte. A vesztes családok sajnó sebére Istentől kér gyógyulást és vigasztalást.

z) Egyházmegyei gyűlés a ragaszkodó szeretet és őszinte nagyrabecsülés érzéseinek a kifejezésével marasztalja esperesét s kéri, hogy lemondási

szándékától legalább a jövő 1942. évben megejtendő általános tisztújításig tekintsen el, meri egyházmegyénknek ezekkel a próbákkal teljes, válságos időkben nagy szüksége van arra a bölcsességre, gondos körültekintésre, kiforrott kormányzati készségre és atyai jóságra, amellyel esperesünk egyházmegyénket eddig is vezette. Jó reménységgel van az iránt, hogy a kegyelem Istene, aki Őt eddig is példaképpen állította elénk a fáradságot nem ismerő kötelesség teljesítésében, az ifjakat is megszégyenítő tetteikészségében, ezután is meg fogja sokszorosítani erejét és megáldja egyházmegyénkért végzendő szolgálatait.

Janka Károly esperes meghiúsult közzöi meg személye iránt osztatlanul megnyilvánuló bizalmat s a szeretetteljes marasztalást, kénytelen azonban megismételni azon elhatározását, hogy az említett egészségi okok miatt lemondása megmásíthatatlan.

Egyházmegyei gyűlés — meghajolva a kényszerítő okok előtt — mélységes sajnálattal veszi tudomásul esperesének lemondását. Belsőleges hálájának és elismerésének kifejezésével írja fel és örökíti meg jegyzőkönyve lapjain azokat az áldott szolgálatokat, melyeket lemondó esperesünk egyházmegyénk kormányrudja mellett fáradságot, lankadást nem ismerve, annyi hűséggel és önzetlenséggel kifejtett. Hálát ad a Gondviselésnek azért a 3 és fél esztendőért, amely egyházmegyénk számára a lelki és anyagi gyarapodás áldott időszak volt s mely idő alatt ügyeink intézésében minden téren érezhettük és tapasztalhattuk annak a szerető szívnek hozzánk hajlását és segítő kéznek felénk nyulását, amely egyházmegyénket a felemelkedés útján elindította.

Most, amikor megválnak az esperességtől, egyházmegyei gyűlés azzal óhajtja kifejezésre juttatni ragaszkodó és megbecsülő szeretetét, hogy *Janka Károlyt* örökös tiszteletbeli esperesévé választja. A Mindenhatót pedig arra kéri, hogy kegyelmének

áldó sugaraival ragyogja be esperesének hátra levő éveit és segítse őt, hogy bölcsességben és tapasztalatokban gazdag, munkás életének áldásait egyházmegyénk még sokáig élvezhesse.

Egyházmegyei gyűlés az esperesi tisztelet megüresedettnek nyilvánítja, arra a szavazást nov. 15-iki határidővel elrendeli s felkéri lemondó esperesét, hogy az állás betöltéséig az esperesi teendőket ellátni sziveskedjék.

16. Esperes jelenti, hogy az egyházmegyei bíróság délután 3 órakor fog ülésezni. Két tanács fogja tárgyalni az ügyeket. Az I. sz. tanács tagjai lesznek: elnökség: Janka Károly esperes, dr. gróf Bethlen Pál gondnok, Rozgonyi Sándor, Kósa Szabó Pál lelkészi és dr. Asztalos Kálmán világi tanácsbírák. Ez a tanács az I., II., V. sz. ügyeket tárgyalja s a tanácssteremben ülésezik. A II. sz. tanács tagjai: elnökség: Dr. Marton János lelkészi, Bernáth Aladár világi tanácsbírák, továbbá Kun Zoltán, Hegedüs László lelkészi, Dr. Kérészi Sándor világi tanácsbírák. Ez a tanács a III., IV. sz. bírósági ügyeket tárgyalja s a theológiai tanári váróteremben fog ülésezni.

Tudomásul szolgál.

17. Egyházkerületi képviselőkül kiküldetnek a legközelebbi közgyűlésünkig terjedő hatállyal

elnökség mellett, lelkészi részről: Kósa Szabó Pál, Tantó János, Virág Béla, tanácsbírák rendes, Darányi Lajos tanácsbíró póttagul; világi részről: Dr. Asztalos Kálmán, Cziganyi Géza, Dr. Meczner Tibor tanácsbírák rendes, vitéz Nyitray Károly tanácsbíró póttagul.

18. Az E. T. I. tc. 114. §. értelmében évenként újjáalakítandó egyházmegyei tanács tagjaiul

egyházmegyei gyűlés egy évi időtartamra — elnökségen kívül — megválasztja lelkészi részről: Dr. Marton János, Kun Zoltán, Janka Péter, Kereszturi László, Makó Dezső alkotó tagokat;

világi részről: Asztalos Kálmán, Bernáth Aladár, Radácsi György, Dr. Janka Géza és Kató János alkotó tagokat.

19. Egyházmegyei gyűlés 1 esztendei hatállyal a lelkipásztor jelölő bizottságba beválasztja

esperes elnöklete mellett, lelkészi részről: Rozgonyi Sándor tanácsbíró rendes, Hegedüs László tanácsbíró póttagul; világi részről: Bernáth Aladár tanácsbíró rendes, Asztalos Gyula tanácsbíró póttagul.

20. Olvastatott és tárgyalatott a következő szabályrendelet:

S z a b á l y r e n d e l e t

a lelkipásztor-választás szempontjából minősített (kiemelt) helyekről.

(E. T. II. tc. 25. §.)

Az Alsózempléni ref. egyházmegye olyan egyházközségekül, amelyekben különleges viszonyaiknál fogva lelkipásztorrá akár meghívás, akár pályázat útján csak az választható, aki előzően mint lelkipásztor vagy mint theológiai tanár legalább 2 éven át működött, vagy aki egyéb lelkészi szolgálatot a teljes lelkészi képesítés megszerzése után legalább 5 éven át teljesített — újabb 6 évre — a következőket jelöli ki:

Cigánd, Hernádnémeti, Királyhelmece, Kis-Nagytárkány, Megyaszó, Nagy-Kisrosvágy, Sárospatak, Szerencs, Tarcál, Tiszakarád, Tiszalúc és Tokaj.

Egyházmegyei gyűlés fenti szabályrendeletét jóváhagyás s az Egyetemes Konventhez való bejelentés végett egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

21/a. Az Egyetemes Konvent leküldi 168/1941. sz. határozatát, melyben a paróchiális könyvtárbizottság által, konventi megbízás folytán elkészített paróchiális könyvtári törzskönyv kötelező használatára, s egyházlátogatás által való ellenőrzésére, valamint az e tárgyban hozott konventi szabályrendelet megtartására szólít fel.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja kebelbeli egyházközségeit, hogy a paróchiális könyvtárt az 1940. évi konventi jegyzőkönyv 1. sz. mellékletében található szabályrendelet szerint kezeljék, a konvent által megküldendő törzskönyvet pontosan vezessék; egyben felhívja esperesét, hogy az évenkénti egyházlátogatóság által a törzskönyv szabályszerű vezetését, valamint a szabályrendelet megtartását ellenőrizze.

21/b. Az Egyetemes Konvent leküldi 117/1941. sz. határozatát, melyben a konventi missziói bizottságnak a szeretetmunka egységesítésére s egyházi megszervezésére vonatkozó javaslatai felett az egyházmegyék véleményét kéri. A javaslat szükségesnek tartja minden szeretetintézmény egyházi hatóság alá helyezését s ellenőrzését; szigorú felülvizsgálását annak, hogy a meglévő szeretetintézmények rendelkeznek-e kellő anyagi alapvetéssel; keresztülvitelét annak az elvnek, hogy a szeretetintézmény felelős vezetője csak egyházilag képesített egyén, férfi, vagy nő lehessen; megkívánja határozni a szeretetintézmények gyűjtési körét; kívánja kimondani, hogy új szeretetintézményt csak egyházi hatóság előzetes engedélyével lehet létesíteni s az engedélyezés előtt az egyházi hatóság tájékozódni köteles az anyagi és személyi kívánalmak lehetősége felől; végül ellenőrzését kívánja a javaslat annak, hogy a szeretetintézmények valóban az egyház missziói céljait szolgálják.

Egyházmegyei közgyűlés a konventi missziói bizottság javaslatait örömmel fogadja; ily értelmű intézkedések szükségét már régebben érezte. Ugy látja, hogy e javaslatok hármassal szolgálnak: feltétlenül szolgálják az egyházi misszió szent ügyét; megszilárdítják a szeretetintézmények s ezzel a református szeretetmunka jövőjét; ugyanakkor a gyűjtési körök megállapításával enyhítik a sok oldalról s erejükön felül igénybevett egyházközségek anyagi terheit. A javaslattal közgyűlés teljes egészében egyetért s a szeretetmunka egységesítését s a javaslatban kifejtett módon való ellenőrzését kívánatosnak tartja. Mindössze annyit

kíván a javaslattal szemben megjegyezni, hogy a gyűjtési kör megállapítását csak az O. R. Sz.-en kívüli szeretetintézményekre tartaná célszerűnek vonatkoztatni. Az O. R. Sz. támogatását minden egyházközségre nézve kötelezőleg fenn kívánja tartani.

22/a. Lelkészi továbbképző tanfolyamok ügyét lásd 54/a. sz. határozatnál.

22/b. Az egyházkerületi közgyűlés 16/1940. sz. határozatával felhívja az egyházmegyét, hogy az egyetemes konvent 416/1940. sz. határozata szellemében vegyék revízió alá a káplántartó helyek kérdéseit, állapítsák meg irányelveiket s úgy készítsék el e tárgyban munkálataikat, hogy az egyházkerület esperesei értekezleten érdemleges javaslatot dolgozhassanak ki az egyházkerületi közgyűlés elé.

Egyházmegyei közgyűlés megállapítja, hogy valamennyi káplántartási joggal bíró egyházközsége részére magasabb egyházi érdekből kívánatosnak látná e jognak csorbíthatatlan fenntartását. Ismeri azonban és megérti azokat az indítókákat, mik az egyetemes konventet és az egyházkerületet arra készítették, hogy a káplántartás ügyét az egyházmegyékkel revízió alá vételessék. Komoly megfontolás után azért úgy határoz, hogy a káplántartási joggal bíró egyházközségei között, a kápláni állás fenntartásának szükségessége szerint, sorrendet állapít meg. E sorrend a következő : 1. Cigánd, 2. Sárospatak, 3. Nagyrosvágy, 4. Bacska, 5. Bodrogszentes, 6. Királyhalmec, 7. Karcsa központtal, a pácini káplántartási jog tanyagondozás szolgáltatásban. 8. Tarcal, 9. Ujcsanáros, 10. Megyaszó, 11. Tiszalúc, 12. Tiszakarád, 13. Szerencs. Nagy- és Kistárkány káplántartási jog engedélyezési kérelme most van folyamatban. Amennyiben kérelmét a Konvent teljesíti, a fenti sorrendben közgyűlés a 7. helyet jelöli ki számára, Királyhalmec és Karcsa központu pácini jog között. Közgyűlés kéri espe-

resét, hogy e határozata értelmében képviselje és védelmezze egyházmegyénk s az érdekelt egyház-községek jogait a tervezett értekezleten.

22/c. Az egyházkerület 21/1940. sz. alatt, a 366/1940. sz. konventi határozatra hivatkozva elrendeli, hogy ezután minden alapító levél 5 példányban terjesztessék fel az E. T. szerint a felsőhatóságok elé jóváhagyás végett.

Tudomásul szolgál.

22/d. Egyházkerületi közgyűlés az egységes ref. népiskolai szakfelügyelet tárgyában Ormós Lajos által készített szervezési tervezetet hozzászólás végett 26/1940. sz. alatt letette az egyházmegyékhez. Közgyűlésünk 1940 szept. 26-án foglalkozott a kérdéssel. Ormós Lajos tervezetét tárgyalási alapnak elfogadta. Egyetemes Konventünk tanügyi bizottságának 1941 febr. 18-19-én tartott ülésében 13. sz. alatt hozott határozatával kiküldött albizottság ugyanezen tervezetet az Egyetemes Konvent elé terjesztette. Az ügy jelenleg ennyiben áll. Újabb határozatra szükség nincsen. Közgyűlésünk azonban ugyanezen időben és helyen azt is kívánta, hogy a népiskolai más jellegű iskolákban folyó vallásoktatás is szakfelügyeletet kapjon. Evégből bizottságot küldött ki, hogy egyházmegyénkben a vallásoktatás szakfelügyeletét már a folyó tanévre igyekezzék megoldani. Készítsen szabályrendeletet és látogatási jegyzőkönyveket. A bizottság összehívására szükség nem volt, mivel az Egyetemes Konvent közben ezen a téren is alapvető munkát végzett, mert f. évi márc. 14-én tartott tanügyi albizottsági ülésében szabályrendelettervet fogadott el, mely a kérdést megoldotta. Ezen szabályrendeletterv szerint a vallásoktatásnak, mely saját iskoláinkon kívül folyik, egész területe szabályozást nyer. A hivatásos vallásoktatókat státusba szervezi körülhatárolt jogokkal és köteleességekkel. Intézkedik más vallásoktatókról is. Szabályozza a felügyeletet, a látogatási jegyzőkönyvet, az ellenőrzés lefolyását. Megállapítja e felügyeleti szerveket alsó foktól a konventig. Egyházmegyén az ellenőrzést a vallásoktatási szakfelügyelő végzi, aki vagy akik, jelentésüket az egyházmegyei szakelődónak terjesztik fel, aki az egyházmegyei tanügyi bizottságnak és a közgyűlésnek vallásoktatási kérdésekben szakelődója. Díjazásáról az egyházmegyei pénztár gondoskodik. — Ez

a tervezet alkalmas arra, hogy átmenetileg egyházmegyénkben a vallásoktatási szakfelügyeletet már a folyó évre is ezen az alapon oldjuk meg, mert 38 helyen folyik iskolai oktatásunktól elkülönítetten vallásoktatás, mely a kiterjedt területet is figyelembe véve, legalább 3 körzetre volna beosztandó.

Egyházmegyei közgyűlés, tekintettel az egyh.-m. területén 38 helyen folyó vallásoktatásra: az Egyetemes Konvent tanügyi bizottságának vallásoktatási albizottsága által 1941. márc. 14-én tartott ülésében megállapított és elfogadott 2387/1941. sz. szabályrendelettervezet alapján a vallásoktatási szakfelügyeletet már a folyó tanévre megállapítja. Az egyházmegye területét 3 ellenőrzési körzetre osztja. Vallásoktatási szakelőadónak Martin Miklós vallásstanár, tokaji hitoktató lelkészt, szakfelügyelőnek Csathó József vámosujfalui és Keresztury László szomatori lelkészt bízta meg ideiglenesen. Az ügyvel kapcsolatos részletkérdések elintézésére esperesét felhatalmazza.

22/e. A Tiszáninneri egyházkerületnek 1940. évi július hó 1-én tartott közgyűlésének 31. p. alatt hozott határozata szerint népiskoláink növendékei lehetőleg a Szeretetszövetség intézményének (árvaházak, aggmenházak) fenntartására gyűjtsenek.

Egyházmegyei közgyűlés a kerületi határozatot tudomásul veszi és arról népiskoláink iskolaszékeit, igazgatóit és tanítóit jegyzőkönyve útján értesíti.

22/f. A Tiszáninneri egyházkerületi közgyűlés 1940 július hó 1-én 32. jkvi pont alatt a kebelbeli egyházmegyékhez tette le megfontolás, intézkedés végett az egyetemes konvent ifjúsági albizottsága által benyújtott azon határozati javaslatot, hogy a népiskolákban mintakönyvtárak szervezésére és kerületi ifjúsági titkárok beállítására „filléres“ gyűjtéseket rendezzenek. A tett intézkedésről és határozatokról jelentést kér. — Ez ügyvel kapcsolatban alapos vizsgálat után egész szövevénye vetődik fel a számbaveendő gondolatoknak. Az iskola mint pénzszerzési terület szerepel. Ránézve csupán nevelési eredménye lehet a gyűjtésnek annál

az erénynél, melynek neve : áldozatkészség. Iskoláink már eddig is tulságosan igénybe voltak véve ezen a területen és nem hihető, hogy újabb gyűjtéseknek beállítása már annál a tehernél fogva is, melyet a gyűjtés keresztülvitele gyermeke, szülőre és adakozóra nézve jelent, — éppen a mi mostani szegényvilágunkban — sok értékes hatással erősíthetné az áldozatkészség erényének fejlődését. Akik ezzel foglalkoztak, tudják, mily leirhatatlan megjegyzések kísérnek néha 1—1 fillért, vagy éppen az üres tenyeret. Kérdés, vajjon ilyenkor úgy hat-e a gyűjtésben közreműködő gyermeke a kialakult ferde helyzet, hogy benne növekedik az építeni szándékolt erény, vagy éppen összeomlik. A kért gyűjtés célja református cél, közóhaj, hogy megvalósuljon, de az iskolával nehezen hozható kapcsolatba. Tapasztalat szerint mindig az a gyűjtés sikeres, melynek hasznáról közvetlen meggyőződése van vagy lehet az adakozónak. Ezt a gyűjtést is a közvetlen szemléltetés határain belülre kell helyezni, tehát a serdülő ifjúság körébe, amely ifjúság részese az iskolának, mint továbbképzőiskolás vagy konfirmándus, de éppen serdülő voltánál fogva részese lehet annak az ifjúsági életnek is, melynek körében láthatóvá lesz a mintakönyvtár és az ifjúsági titkár.

Egyházmegyei közgyűlés szeretettel kívánja felkarolni a mintakönyvtár és kerületi ifjúsági titkárok beállításának ügyét, azonban a mindennapi iskolában való gyűjtés helyett, éppen a gyűjtés nagyobb eredménye érdekében, a serdülő korban levő ifjúság körébe kívánja utalni (továbbképző iskolások, konfirmandusok), mert itt a gyűjtés eredményének jóhatása is közvetlenül láthatóvá válik.

22/g. Az egyházkerületi közgyűlés 34/1940. sz. határozatával figyelmébe ajánlja az egyházmegyéknek ifjúsági körzetgazdák munkájának beállítását s ezzel az ifjúsági munkák egységes irányításának, intenzivebb folytatásának szorgalmazását. A kijelölt körzetgazdák személyére vonatkozólag a missziói bizottság javaslatot tesz.

Egyházmegyei közgyűlés ismervén azokat az áldásokat, miket más egyházmegyékben az ifjúsági körzetgazdák munkája eredményezett, kész örömmel tesz eleget az egyházkerületi közgyűlés fel-

hívásának. A missziói bizottság javaslata alapján a körzetgazdák személyét és munkaterét a következőkben állapítja meg: Hernádnémeti, Gesztely, H-kak, Sajóhidvég, Ujcsanáros, Alsódobsza, Megyaszó gondozója a mindenkori ujcsanárosi s.-lelkész; Legyesbénye, Monok, Szerencs, Golop, Ond, Tállya, Mád, Mezőzombor gondozója a mindenkori szerencsi segédlelkész; Kesznyéten, Berzék, Tiszalúc gondozója a mindenkori tiszalúci segédlelkész; Taktaharkány, Taktaszada, Taktakenéz, Prügy, Báj, Tarcál, Csobaj, Tiszaladány gondozója Martin Miklós tokaji vallásoktató lelkész; Tokaj, Bodrogkeresztur, Erdőbénye, Olaszliszka, Tolcsva, Erdőhorváti, Vámosujfalu gondozója Soltész Kálmán Bodrogkereszturi lelkész; B.-olaszi, B.-halász, Sárospatak, M.-hotyka, Kenézlő, Viss gondozója Szabó Tibor b.-halászi lelkész, Vajdácaska, A.-berecki, B.-halom, Karos, Karcsa, Pácín gondozója a mindenkori pácini s.-lelkész; Cigánd, T.-karád gondozója a mindenkori cigándi s.-lelkész. N.-kövesd, Kövesd, Szomotor, B.-Szentés, K.-helmece, N. K. Géres gondozója a mindenkori bacskai s.-lelkész; Semjén, Láca, N.-rosvágy, Örös, Ricse, Perbenyik, Bacska, Bély, K. N. Tárkány, Z.-agárd, R.-leányvár gondozója a mindenkori rosvágyi s.-lelkész. Figyelmébe ajánlja a közgyűlés a körzetgazdáknak, hogy munkájukat minden alkalommal az illetékes lelkipásztorral egyetértésben s felügyelete alatt végezzék. Felkéri közgyűlés a belmissziói előadót, hogy a körzetgazdák munkáját tanácsaival, útmutatásaival támogassa. Felkéri közgyűlés esperesét, hogy az ifjusági körzetgazdák munkájának támogatását a kebelbeli egyházközségek lelkipásztorainak, ill. presbitériumainak körlevélben kötelességévé tegye. Az érdekelt egyházközségek a körzetgazdák szállításáról gondoskodni tartoznak. Közgyűlés reméli, hogy e határozatával az em. területén eddig is szép eredményekkel végzett missziói munka számára nagyobb lehetőségeket, egységesebb szellemet, több lendületet tud biztosítani.

22/h .Az egyházkerületi közgyűlés 43—c/1940. sz. határozatával jóváhagyja egyházmegyénknek az egyházközségi közgyűlésről alkotott szabályrendeletét.

Tudomásul szolgál.

22/i. Az egyházkerületi közgyűlés 43—4/1940. sz. határozatával jóváhagyja az egyházmegyénk által 1939. nov. 17-én hozott, módosított szabályrendeletet.

Tudomásul szolgál.

22/j. Tárgyaltatott az 1941/42. gyülekezeti munkaév egyházmegyei missziói munkaprogramm. Tekintettel arra, hogy az elmúlt 1940/41. évben az általános világhelyzet hazánkat is érintve az utazási korlátozások, élelmezési nehézségek, lehetetlenné tették, hogy elkészített munkatervünket megvalósítsuk, kéri bizottság az egyházmegyei közgyűlést, hogy 1941/42. munkaévre mult évre készített munkaprogramm érvényességét határozza el.

Egyházmegyei közgyűlés, most már 8. esztendőben, egyházmegyei misszió munkarendjét a következőkben határozza.

Női konferenciák: Nagyrosvány, Királyhelmece, Nagygéres, Bacska, Kenézlő, Erdőhorváti, Báj, Sajóhidvég, Felsőberecki és Ond.

Férfi konferenciák: Semjén, Királyhelmece, Nagygéres, Bodrogkeresztur, Alsódobsza, Taktaharkány, Csobaj.

Énekkari ünnepélyek: Alsódobsza, Cigánd, Csobaj, Erdőbénye, Sajóhidvég.

Református: Tolcsván — gyülekezetekben.

Énekkari ünnepélyek halasztást szenvednek mindaddig, amíg a katonai behívások tartanak.

A konferenciák időbeosztását, összehívását, rendezését a missziói előadóra bízta.

22/k. Esperes jelentést tesz a közgyűlésnek az em. tanács 13/1940. sz. határozata végrehajtásáról. E határozatban Hodossy Béla ny tanítóképző-intézeti igazgató javaslatára a gyülekezeti éneklés mikéntjének az egyházlátogatóság által való ellenőrzését rendelte el a tanácsülés, így akarván az éneklésben mutatkozó esetleges szabálytalanságokat megszüntetni. Esperes bejelenti, hogy a beérkezett jelentésekből megállapíthatólag a gyülekezeti éneklés egyházmegyénk területén, kevés kivételtől eltekintve, a kívánalmaknak megfelelő. Itt-ott jelentkeznek kisebb szabálytalanságok: a gyülekezet vontatottan, cikornyásan s nem pontosan a

dallam szerint énekel. Több helyen szokásos még a diktálás. E szabálytalanságok eltüntetése nagy tapintatot kíván s csak lassu, belső nevelésnek lehet eredménye. A kérdést az egyházlátogató-ságok által állandóan napirenden tartja.

Egyházmegyei közgyűlés esperese jelentését köszönettel veszi tudomásul.

23/a. Egyházmegyei közgyűlésünk 1940. szept. hó 26-án Sárospatakon tartott közgyűlésében 10/c. alatt utasította iskolát fenntartó egyházközségeit, hogy iskoláiknak 8 osztályúvá fejlesztésének kérdésével foglalkozzanak. Vegyék számításba a fenntartási terheket (tanteremépítés, tanítói állásszervezés, dologi kiadások), mutassanak rá a fedezetre és adataikat, nyilatkozataikat 1941. jan. 31-ig az esperesi hivatalhoz terjesszék be, hogy ezek alapján érdemben is lehessen a kérdéssel foglalkozni. Ilyen jelentés az esperesi hivatalhoz egy sem érkezett. Egyben kívánatosnak tartotta közgyűlésünk, hogy megterhelést nem jelentő helyeken a 7. osztályt már az elmúlt tanévre állítsák be. A 8 osztályú népiskolának további történeti fejlődési vonalán a nm. vkm. f. évi 5.700-as rendeletével mindazon elemi iskolákat, hol a VII. osztály megnyitása külön anyagi megterhelés nélkül keresztülvihető, már a most folyó tanévre kötelezte, hogy a VII. osztályt nyissák meg. Ezen rendelet egyházmegyénkből a következő ref. iskolákat sorolja fel: Ágcsernyő, Bodrogmező, Révleányvár, Bodrogfalasz, Bodrogolaszi, Sára, sárospataki tanítóképző gyakorló iskolája, Tolcsva, Kiskövesd, Alsódobsza, Berzék, Gesztely, Golop, Hernádkak, Legyesbénye, Megyaszó, Sóstófalva, Ujcsanáros, Sima, Báj, Csobaj, Viss.

Egyházmegyei közgyűlés örömmel veszi tudomásul a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 5.700/1941. sz. rendeletét, úgy is, mint közgyűlésünknek már 1940. szept. 26-án 10/c. alatt hozott határozatával egybevágót és felhívja Ágcsernyő, Bodrogmező, Révleányvár, Bodrogfalasz, Sára, sárospataki tanítóképző gyakorlóiskolája, Tolcsva, Kiskövesd, Alsódobsza, Berzék, Gesztely, Golop, Hernádkak, Legyesbénye, Megyaszó, Sóstófalva, Ujcsanáros, Sima, Báj, Csobaj, Viss ref. iskolák fenntartó egyházait, iskolaszékeiket, tani-

tóit, hogy a hivatkozott rendelet értelmében a VII. osztályt már a folyó tanévben nyissák meg. A tanítók úgy az Egyetemes Konvent által 213/1940. sz. határozatával kiadott tantervben megszabott val-
lástanítási anyagot, mint a vkm. 55.000/1941. V. ü. o. sz. rendelettel kiadott tantervi anyagnak ide-
vágó részét a f. évi tananyagbeosztásukba illesszék
be, gondosan ügyelvén arra, hogy a magyar refor-
mátus életeszmény az új anyagban is kidomborít-
tassék. Jóváhagyás végett tananyagbeosztásukat a
tanügyi bizottság elnökének 1942. aug. 15-ig mutas-
sák be.

Nyomatékosan utasítja valamennyi iskolafenn-
tartó egyházközségünk iskolaszéki elnökeit — hol
8 osztályu népiskola nincs — hogy az egyh.-m-i
jk. 1940. 10/c. alatt adott azon utasításnak, hogy
adataikat az esperesi hivatalhoz terjesszék be,
tegyenek eleget. Ujabb határidő 1942. jan. 31.
Az iskola felállításának kérdése, bármikor idősze-
rűvé válhatik és saját erőforrásait nem ismerő
egyházat könnyen érheti károsodás, melyért a
felelősség a mulasztókat terheli.

23/b. A felvidék egy részének visszacsatolásával kapcsolat-
ban szükségessé vált a visszatért egyházközségek presbiterei szá-
mának az E. T. I. tc. 46. §. szerinti megállapítása. Ezért az 1939.
évi november hó 17. napján tartott közgyűlésünk 19. számú hatá-
rozatával felhívta az érdekelt egyházközségeket, hogy ez irányu
javaslataikat a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésre terjessz-
sék be.

Egyházmegyei közgyűlés sajnálattal állapítja
meg, hogy a visszatért egyházközségek javaslatai-
kat ez ideig nem tették meg, ezért ismételten hívja
fel az érdekelt egyházközségeket, hogy vonatkozó
javaslataikat legközelebbi egyházmegyei közgyű-
lésünkhöz terjesszék fel.

23/c. A királyhelmecei református egyház lelkipásztora az
egyházmegyei közgyűlésünk határozataira hivatkozással — Esperes
Urhoz szóló jelentésében ismerteti a királyhelmecei ref. anyaegyház

és a Bodrogmező — szolnocsikai ref. leányegyházak jelenlegi köz-
igazgatási jogviszonyát. Megállapítja, hogy a jogviszonyt sem sza-
bályrendelet, sem a gyülekezetek egymásközötti egyessége nem
szabályozza. A lelkészi díjlevél csakis a lelkipásztori szolgálat és
a leányegyházak e részbeni ellenszolgáltatásának körét érinti.
Ezentul az anyaegyházat érdeklő szolgáltatásokat nem teljesítenek.
A lelkipásztor választásnál a leányegyházak közreműködése oly
módon történik, hogy a leányegyházak adófizető egyháztagjai,
amennyiben az érvényes választói névjegyzékébe fel vannak véve,
szavazati jogosultsággal bírnak.

Egyházmegyei közgyűlésünk mindenek előtt megállapítja, hogy a cseh megszállás alól felsza-
badult felvidéki részek visszacsatolásával Bodrog-
szentes anya-, Véke, Boly, Rad, Szinyér, Zétény
leány-, Királyhelmece anya-, Bodrogmező és Szol-
nocska leány-, Kistárkány, Nagytárkány anya-, Ág-
csernyő leány-, Bacska anya-, Battyán, Lelesz leány-
és Bély fiókegyházak kerültek vissza. Erre tekin-
tettel az 1939. évi november hó 17. napján tartott
közgyűlésünk 24. számú határozatában nevezett
egyházközségeket arra utasította, hogy az E. T. I.
tc. 17. §-ában foglaltak figyelembe vételével készít-
sék el és legközelebbi egyházmegyei közgyűlé-
sünkre 4 példányban terjesszék fel azt az egyez-
séget, mely az anya-, leány- és fiókegyházköz-
ségek, valamint az anyaegyházközségeket alkotó
társegyházközségek egymásközötti közigazgatási
jogviszonyát, az ebből származó jogokat, köteles-
ségeket s a szavazati jog gyakorlására vonatkozó
irányelveket tartalmazza. 1940. évi szeptember hó
26. napján tartott közgyűlésünk 10/o. számú hatá-
rozatával ismételten elkötelezte a visszatért egy-
házmegyei rész fentnevezett egyházközségeit, hogy
1941. január 31. napjáig az esperesi hivatalhoz
terjesszék be a vonatkozó egyházkerületi szabály-
rendelet rendelkezéseinek tekintetbe vételével el-
készített és letárgyalt azt a szabályrendeletet, mely
az anya-, társ-, leány- és fiókegyházközségek jog-
viszonyát szabályozza.

Egyházmegyei közgyűlésünk sajnálattal állapítja meg, hogy ismételt rendelkezéseinek ezideig csupán Bacska anya-, Battyán, Lelesz leány- és Bély fiókegyházközségek tettek eleget, melyet vitássá vált jogviszonyuknál egyházi közigazgatási bíróság döntését kérték ki. A többi egyházközségek közgyűlésünk rendelkezéseinek mind a mai napig nem tettek eleget és az akadályoztatás okát sem jelentették.

A Királyhelmeç, Bodrogmező, Szolnocska egyházközségek lekipásztorának az egyházmegye espereséhez intézett ide vonatkozó jelentése sem tekinthető a hivatkozott közgyűlési határozatokban foglalt rendelkezések teljesítésének. E jelentés azonban azt a téves felfogást látszik igazolni, hogy az egyezés létesítése és kellő példányszámban való felterjesztése minden olyan esetben mellőzhető, amikor az érdekelt egyházközségek között ilyen egyezségi megállapodás nincs.

Egyházmegyei közgyűlésünk utal E. T. I. tc. 18. §-ának azon rendelkezéseire, mely szerint az egyházközségeknek e törvény életbelépése idején meglevő beosztása és egymáshoz való viszonya törvényesnek tekintetik. Az egyházi törvény világos rendelkezéseiből okszerűen következik, hogy a szokás alapján kifejlődött és a jogszokások által szabályozott és e törvény életbelépése idején meg volt közigazgatási viszonya, törvényes jogviszony és e jogviszony egyezésbe foglalása és felterjesztése által teljesíthetők közgyűlésünk rendelkezései.

Az E. T. I. tc. 17. §-a szabályozás alá vonja annak a kérdésnek körét is, hogy az anyaegyházat illető szavazati jog gyakorlásában a leány- és fiókegyházak milyen módon vesznek részt. Célszerűségi szempontokból és az egyes egyházak átfogóbb közigazgatási kapcsolata érdekében helyesnek látszik, a lehetőségek mértéke szerint, a jogviszony új szabályozása, amikor is az anyaegyház szavazati jogának gyakorlásában a leány- és fiókegyházak részvéte is biztosítható. E fontos egyházi

közjogban való részesedés által a leány- és fiók-egyházak is szervesen bekapcsolódnak az egyetemes magyar református egyház életébe és jogkiterjesztés a kötelezettségek új szabályozását is indokoltá teheti. Egyébként e kérdésben az E. T. I. tc. 74. §. k pontja értelmében nem a lelkészek, hanem a presbitériumok jogosultak nyilatkozni.

Az érintett és ismertett tévedések lehetőségére figyelemmel, egyházmegyei közgyűlésünk ezuttal utoljára hívja fel az érdekelt egyházközségeket, hogy az E. T. I. tc. 17. §-ában foglaltak figyelembe vételével elkészített és 4 példányban kiállított egyezséget legkésőbb 1941. évi december hó 31. napjáig az esperesi hivatalhoz terjesszék be.

23/d. A Révleányvári előkönyörgő tanítói állás elhalálózás folytán megüresedvén, mult évi egyházmegyei közgyűlés felkérte esperesét, hogy a megüresedett előkönyörgő tanítói állásnak lelkésztanítói állássá való átszervezéséhez a szükséges intézkedéseket tegye meg. Révleányváron buzgó gyülekezeti élet van és a gyülekezetben megvan a jószándék, hogy önálló lelkipásztori állást szervezzen.

Egyházmegyei közgyűlés kívánatosnak tartja, hogy a népes révleányvári gyülekezetben az állandó lelkészi szolgálat meglegyen. Ez egyelőre biztosítottak is látszik, mert a gyülekezet olyan tanítót választott, akinak lelkészi oklevele is van. Egyházmegyei közgyűlés felhívja a révleányvári leányegyházat, hogy foglalkozzék az anyásítás gondolatával. Kiküldi Janka Péter e.-m.-i. főjegyzőt és Kató János tanítóképviselőt, hogy a révleányvári gyülekezetben megjelenve, szerezzenek értesülést a lelkipásztori állás szervezéséhez szükséges anyagi fedezetről.

23/e. Az egyházmegyei szabályrendeletek kinyomatásával kapcsolatban

egyházmegyei gyűlés bevérandónak tartja a visszakerült gyülekezetek presbitéri létszámának

megállapítását s ha ez a szabályrendelet is kész lesz s egyházkerületi jóváhagyást nyer, akkor kerül majd sor az összes szabályrendeleteknek összegyűjtésére és a jegyzőkönyv függelékeként való kinyomatására.

23/f. Mult évi e. m. közgyűlés 21/a szám alatt hozott határozatával a szomotor-vécsi egyházközség ingatlancseréje ügyében felhívta a szomotor-vécsi egyházközséget, hogy a csere jóváhagyásához szükséges okmányokat pótolja. Miután az egyházközség a szükséges okmányokat pótlólag betérjesztette, az e.-m. elnökség a cserét jóváhagyta s az egyházkerületi közgyűlés 88/1941. szám alatt megerősítette.

Egyházmegyei közgyűlés a szomotor-vécsi egyházközség ingatlancseréjének elnökségi jóváhagyását e. kerületi megerősítését tudomásul veszi.

23/g. Tárgyaltatott a karcsai ref. egyház lelkeszi és egyházi magtárépítéssel kapcsolatos átfutó kölcsön ügye, melynek felvételét engedélyező elnökségi végzést közgyűlésünk jóváhagyólag tudomásul vett az egyházközséghez intézett azzal a meghagyással, ha a kölcsönt fél év alatt visszafizetni nem tudná, úgy tartozik szabályszerű jóváhagyást kérni.

Presbitérium ezuttal előadja, hogy a kölcsönt a változott és előre számításba nem vett viszonyok folytán fél év alatt visszafizetni nem tudja, ezért az E. T. I. tc. 77. §. szerint szabályszerű jóváhagyást kér.

Egyházmegyei közgyűlés a jóváhagyást megadja.

23/h. Mult évi e.-m. közgyűlés 26/c. számú határozatával felhatalmazta az elnökséget, hogy a cigándi haszonbérleti szerződést a Földművelésügyi Minisztérium jóváhagyásának megszerzése után az egyházmegye nevében is hagyja jóvá. Esperes jelenti, hogy miután a Földművelésügyi Minisztérium jóváhagyása megérkezett, az egyházmegyei elnökség a haszonbérleti szerződést jóváhagyta.

Egyházmegyei közgyűlés az elnökség intézkedését jóváhagyólag tudomásul veszi.

23/i. Az 1940. szept. 26-án tartott egyházmegyei közgyűlés 37. sz. jegyzőkönyvi határozatával felhatalmazta egyházmegyei elnökségét. Dr. Nagy Sándor Béla volt bodrogkeresztúri, jelenleg sátorlajújhelyi lelkipásztornak a bodrogkeresztúri ref. egyháznál tett 1560 P-ös „Nagy Pál“ néven szereplő alapítvány alapító levelének jóváhagyására, ha az érdekelt egyház a vonatkozó egyházkerületi szabályrendelet értelmében 4 példányban kiállítva s mindenik példányt az alapító és kezelésbe vevő jogi személy E. T. szerinti képviselőivel aláírottan terjeszti fel; továbbá, ha az alapítvány elfogadását kimondó presbiteri határozat az E. T. I. tc. 70. §-a második bekezdésének a figyelembe vételével hozatik meg.

Bodrogkeresztúri egyház fenti kívánalmaknak mindenben eleget tett.

Egyházmegyei gyűlés Dr. Nagy Sándor Béla saujhelyi lelkipásztornak édesatyja emlékét megörökítő és az igaz gyermeki szeretet nagyságát és szépségét hirdető alapítványért ismételten köszönetét fejezi ki. A már szabályszerűen 5 példányban kiállított és a törvényszerű követelményeknek megfelelő alapító levelet jóváhagyja.

Az alapító levél 1 példányát az egyházkerületi levéltárban való elhelyezés, 1 példányát pedig a M. Kir. Kormányhoz való felterjesztés végett Püspöki Hivatalnak megküld.

23/j. Egyházmegye Elnöksége bejelenti, hogy a tállyai ref. egyházközségnek az 1940. évi szeptember hó 26-án tartott közgyűlés 40. sz. határozatában előírt formák mellett engedélyt adott arra, hogy a Makray-féle 450 pengős és a Rác Lajos és Gábor féle 800 pengős alapítványt, mint saját alapítványait, a debreceni Nagycsere tanyán levő egyházi ingatlan istállójának sürgős javítási munkálataira kölcsön vegye.

Tudomásul szolgál.

23/k. Egyházmegye Elnöksége jelenti, hogy a múlt évi Közgyűlés 41. sz. határozatában körülírt feltételek mellett az ujesanálói egyházközség adásvételi szerződését az egyházmegyei Elnökség jóváhagyta, az egyházkerületi Tanács pedig megerősítette.

Tudomásul szolgál.

23/l. Egyházmegye Esperese jelenti, hogy a múlt évi közgyűlés 43/b. pontjának végrehajtásától a pácini lelkész súlyos betegsége és bekövetkezett halála miatt eltekinteni kényszerült. Esperes azzal a javaslattal él, hogy a pácini lelkészi állás betöltése után a bodroghalomi és karcsai egyházakhoz tartozó tanyák gondozásának kérdését úgy lehetne kielégítő módon megoldani, hogy az érdekelt lekipásztorok megegyeznének a tekintetben, hogy a tanyagondozást illetően miként és mely helyeken tudnák a pácini s.-lelkész munkaerejét hasznosítani és miből tudnák fedezni az ő felmerülő költségeit? Esperes ebben az irányban határozottabb utasítást kér.

Egyházmegyei közgyűlés abból a megfontolásból, hogy a Pácinhoz, Karcsához, Bodroghalomhoz és Karoshoz tartozó tanyákon lakó nagyszámu ref. hívek lelkigondozása nem tűr késedelmet és nem lehet az érdekelt lelkészek közötti megállapodás esélyétől függővé tenni: e tárgyban úgy határoz, hogy a pácini lelkészi állás betöltése után azonnal lépéseket tesz az irányban, hogy a pácini s.-lelkészi állás a központi fekvésű Karcsa székhellyel a nevezett egyházakhoz tartozó tanyák gondozásának szolgálatába állíttassék. E végből az Esperest, az e.m. missziói előadót és Cziganyi Géza tanácsbírókat küldi ki, hogy az érdekelt egyházak lelkészeiből, gondnokaiból és 2—2 presbitereiből álló bizottsággal a s.-lelkész ellátása és utiköltségei fedezéséről az érdekelt egyházakra kötelező megállapodást hozzanak létre. Az érdekelt lekipásztoroknak addig is köteletségévé teszi, hogy a működési területükön levő tanyák birtokosaival tapintatosan beszéljék meg, mennyiben járulnának hozzá, természetben vagy más módon, hogy a ref. egyház ref. vallásu alkalmazottaik lelkigondozását elláthassa.

23/m. Egyházmegye Esperese a múlt évi Közgyűlés 43/e. pontjára hivatkozással jelenti, hogy a bodroghalomi missziós lelkésznek hozzá is mindig betérjesztett jelentéseiből megállapíthatja, hogy annak munkakörét legfeljebb a vasúti megállóval rendelkező lő-

iskolai Györgytarló tanyára lehetne a sárospataki lelkipásztorral egyetértésben tágitani, ha a felmerülő költségekről valamiképp gondoskodás történik.

Egyházmegye Esperes jelentését tudomásul veszi s a Lácához tartozó Monyha-tanya gondozását a lehetőségek mérlegelése után továbbra is a lácai gyülekezet feladatává teszi.

23/n. Egyházmegye Esperese a mult évi Közgyűlés 43/f. számú határozatára hivatkozással jelenti, hogy a sárospataki látogatási kör egyh. látogatásának jelentése szerint a teológus és tanítójelölt ifjuság önként végez ugyan a sárospataki tanyavilágban áldott munkát, de még így is szükségesnek látszik egy tanyai s.-lelkész és egy diakonissza munkába állítása. Esperes a közgyűlés megfontolására bízza, hogy a sárospataki egyházközség népes tanyavilága nem kívánkozik-e az új káplántartás kérdésének a rendezésébe?

Közgyűlés megelekedéssel értesül, hogy a sárospataki tanyavilág lelkigondozása a feladatok és akadályok nagysága mellett is kielégítő megoldást nyert. Kéri a gyülekezet apostoli lelkü lelkipásztorát, hogy addig is, míg az új káplántartás kérdése rendezést nem nyer és ezáltal a sárospataki egyház e fontos missziói feladatán könnyíteni módjában lesz: továbbra is a lankadást nem ismerő hű pásztor gondoskodásával gondozza e tanyavilág népét. Felhivja lelkipásztort, hogy e munka további zavartalan biztosítása érdekében lépjen érintkezésbe a Sárospataki Theol. Akadémia Igazgatóságával.

23/ny. A bodrogszentesi gyülekezet mult évi e.-m. közgyűlésüinktől azt kérte, hogy Pusztakörtvélyes szórványt csatolja az e.-m.-i közgyűlés a szomatori egyházközséghez. E.-m. közgyűlés ezért 43/h. 1940. sz. alatt a szomatori gyülekezet presbitériumától nyilatkozatot kért az átvétel lehetőségéről. A szomotor-vécsi egyházközség presbitériuma nem nyilatkozott az átvétel mellett. 1941. április 20-án tartott gyűlésében hivatkozik arra, hogy a szomatori egyházközség eddig is kb. 250 főnyi szórványt gondoz a felső-

zempléni e.-m. területéről. Továbbá arra, hogy a bodrogszentesi gyülekezet ilyen kérésében a missziói lelkület meggyengülését látja. Bodrogszenteknek állandó káplántartása és missziói segélye van, végül Pusztakörtvélyes közelebb is fekszik Bodrogszentekhez, mint Szomotorhoz és onnan könnyen megközelíthető.

Egyházmegyei közgyűlés nem látja indokolt-
nak a bodrogszentesi gyülekezetnek azt a kérését,
hogy a pusztakörtvélyesi szórvány Szomotorhoz
csatoltassék, ezért a kérést nem teljesíti.

23/o. Egyházmegye Esperese jelenti, hogy a múlt évi közgyűlés 43/j. és 43/n. pontok alatti határozatok végrehajtása tárgyában, a hivatalos lapban közre adott körözüvény alakjában, a végardói templomépítés ügyét és az erdőbényei árvaház támogatását a gyülekezetek figyelmébe ajánlotta.

Tudomásul szolgál.

23/p. Esperes betérjeszti az egyházmegyei pénztár átvételéről, ill. átadásáról szóló bizottsági jegyzőkönyvet, valamint jelentését Veres Imre egyházmegyei pénztárnok eskütételéről. A jegyzőkönyvek szerint a különböző címeken a pénztári naplóba vezetett bevételek végösszege: 33.672 P 36 f, a kiadások végösszege: 32.578 P 05 f. Pénztári maradvány: 1094 P 31 f, mely összeget a pénztári értékekkel együtt Veres Imre pénztárnok átvette. A jegyzőkönyv meleg szavakkal emlékezik meg Gecse Lajos hivatali tisztétől megvált pénztárnokról, aki 20 és fél éven át, válságos időkben, elismerést érdemlő munkával vezette az egyházmegyei pénztár ügyeit.

Egyházmegyei közgyűlés, amikor esperese jelentését tudomásul veszi, a maga részéről is melegen gondol arra az értékes szolgálatra, mivel a tisztétől megvált pénztárosa: Gecse Lajos több, mint két évtizeden át megajándékozta. Kívánja, hogy a kitartó munkás hűségét jegyezze fel és nyugalmas, hosszú élet testi és lelki áldásaival jutalmazza az áldások Ura. Meleg szeretettel köszönti ugyanakkor a munkába állott új munkást. Válságos időkben veszi vállaira a ter-

hes szolgálatot, a szent közösség anyagi ügyeinek felelősségteljes gondját. Közgyűlés kéri, legyen ennek a gondnak új pénztárosa hű hordozója, a szent vagyon gyarapítója, s munkájában áldásaival kísérje őt a kegyelem Istene.

23/r. Lelkészerterkezet elnöke jelenti, a 45—a/1940. sz. e.-m. határozat értelmében, hogy az 1940. évi lelkészerterkezetéről távolmaradottak elmaradásukat mindnyájan, mintegy 22-en igazolták.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi; ugyanakkor lelkészjellegű tagjait buzdítja, hogy az áldásosan működő lelkészerterkezet munkájába nagyobb hűséggel kapcsolódjanak be.

23/s. Az egyházmegyei tanács 9/1941. sz. határozatával a műemlékek összeírását és gondozását végző bizottság megalakítása vált szükségessé.

Egyházmegyei közgyűlés a bizottságot Dr. gróf Bethlen Pál elnöklete alatt Dr. Marton János, Dr. Meczner Tibor és Janka Péter tagokból alakítja meg és felhívja a bizottságot, hogy az egyházmegye területén levő műemlékeket vegye nyilvánításba. A lelkipásztorokat pedig felhívja, hogy az egyházközségekben levő műemlékeket jelentsék a bizottságnak.

23/t. Esperes ur jelenti, hogy az egyházmegyei tanács 14/1941. sz. határozatával nyert felhatalmazás alapján, elnökség a golopi egyházközség ingatlanvételi ügyét jóváhagyta és a szükséges költsön felvételét engedélyezte.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

24. Az erdélyi református egyházkerületnek Isten kegyelméből a magyarországi református egyetemes egyház kebelébe való visszatérése alkalmából mult évi e.-m. közgyűlésünk örömteljes köszöntését és áldáskívánásait küldötte az erdélyi ref. egyházkerületnek.

Az erdélyi ref. e.-kerület igazgatótanácsa 11312/1940. szám

alatt megleghangu köszönetet mondott egyházmegyénknek az üdvözlésért.

Egyházmegyei közgyűlés az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsának köszönetét tudomásul veszi, az iratot irattárba helyezi és az erdélyi véreinknek Istenországáért végzendő munkájára Isten gazdag áldását kívánja.

25. B.-e. Szabó Andor, volt taktakenézi lelkipásztor testvérei: Szabó Gizella és Szabó Gyula köszönetet mondanak egyházmegyénknek testvérök elhunytá feletti részvétünkért.

Egyházmegyei közgyűlés a köszönetet tudomásul veszi és kegyelettel őrizi meg Szabó Andor lelkipásztortestvérünk emlékét.

26. Egyházmegye Esperese jelenti, hogy Lóbel János vékei előkönyörgő tanítónak postamesterré történt kinevezése következtében úgy intézkedett, hogy a vékei, bolyi, szinyéri, radi, zétényi, körtvélyes-tanyai hívek lelkigondozásának és gyermekeik vallásos oktatásának végzésére a bodrogszentesi missziói segédlelkészt Vékére, mint a missziói kör központjába rendelte ki szolgáltat-tételre. Amidőn intézkedésének jóváhagyását kéri: a Közgyűlés megfontolásába ajánlja, hogy nem volna-e szükséges és célravezető megkísérelni visszaállítani a megszüntetett vékei református elemi iskolát, vagy legalább is tájékozódás végett oda egy bizottságot kiküldeni. A csatolt kimutatás szerint az 1940—41. évi összes ref. tankötelesek száma 8 osztályos iskolákban 69, melyből vékei 18, bolyi 22, szinyéri 11, zétényi 18. Mivel Vékén magán nincs elegendő ref. vallású gyermek, így a tankötelesek számát tekintve csak úgy volna kellő alap az iskola visszaállítására, ha a 2-25 km-re lakó zétényi iskolakötelesek is a vékei ref. iskolába iratkoznak be.

Egyházmegyei közgyűlés Esperesének az el-távozás folytán megüresedett vékei előkönyörgői állásnak betöltésére és ezuttal a vékei, bolyi, szinyéri, radi, zétényi és körtvélyesi ref. vallású hívek lelkigondozására s azok gyermekeinek vallásos oktatására tett azon intézkedését, hogy Véke köz-

ponttal oda a bodroghalászi missziói s.-lelkészt redelte ki: jóváhagyólag tudomásul veszi és egyedül ebben látja a vékei leányegyházhoz tartozó fiókokban és szórványokban lakó 456 ref. lélek gondozásának kérdését megoldhatónak. A megszüntetett vékei ref. iskola visszaállítását nemcsak azért nem tartja megkísérelhetőnek, mert erre elégséges anyagi fedezetet előteremteni lehetetlen, hanem azért sem, mert éppen a két egymáshoz legközelebb fekvő Véke és Zétény ref. vallású lakói vagyontalan, nagyjából uradalmi cselédségből álló, fluktuáló népréteg. Külömben is a vékei leányegyház életében már az is örvendetes fejlődés lesz, ha ottan és a hozzá tartozó szórványokban és fiókokban a lelkigondozás és vallásoktatás munkája a missziói segédlelkész teljes igénybevételével kifogástalan elvégzést nyer. Közgyűlés az ottan folyó pásztori munkát a legéberebb ellenőrzésben részesíteni kívánja s ezért s.-lelkészt elkötelezi, hogy végzett munkájáról Esperesi Hivataltalnak havonként pontos jelentést tegyen.

27. Szundy Béla bodroghalászi és Szabó Tibor sápi lelkipásztorok lelkipásztori állásaikat önként, közös elhatározással elcserélték. Az álláscserebe a bodroghalászi és sápi egyházközségek presbitériumi beleegyeztek, ahhoz az alsózempléni és alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegyék elnökségei az engedélyt megadták, a tiszáninneri és tiszántúli egyházkerületek elnökségei pedig hozzájárultak. Szabó Tibor bodroghalászi lelkipásztori állását május 18-án elfoglalta.

Egyházmegyei közgyűlés a lelkipásztorok álláscserejét tudomásul veszi. Szundy Bélát áldás-kívánással bocsátja el, Szabó Tibort pedig szeretettel fogadja kebelébe és működésére Isten áldását kívánja.

28. Kertész Gyula esperesi s.-lelkész kérelmet nyújt be az e.-m. közgyűléshez, melyben a segédlelkészi fizetésének a gyülekezeti segédlelkészi kongrua arányában való rendezését kéri, 1941 január 1-től visszamenőleg. A kongruaemelés 61 %-os volt. Kéré-

sét a fokozódó drágasággal indokolja s utal arra a nagy lekötöttséggel járó munkára is, mit szolgálatában nagy hűséggel végez. Kérelmét az e.-m. számvevőszék a magáévá tette.

Egyházmegyei közgyűlés az esperesi segédlelkész kérelmét indokoltnak tartja s érzi a fizetésrendezés szükségességét. Határozatilag kimondja, hogy a mindenkori esperesi segédlelkész készpénzfizetése, valamint az ellátási költségeihez való hozzájárulás oly összegig állítandó be évenként az e.-m. pénztár költségvetésébe, hogy az a gyülekezeti segédlelkészi kongruaemelés százalékaival mindenkor arányban legyen. Jelenleg az esperesi s.-lelkész készpénzfizetését 1941 január 1-től viszszaemelésre, az ellátási költségekhez való e.-m. hozzájárulás 1942 január 1-től, mindkettőt 61 %-al emeli. Mindkét hozzájárulást ily összeggel állítja be az e.-m. pénztár jövő évi költségvetésébe. Az 1941. évre járó s a költségvetésbe fel nem vett fizeteskülömbözet összegét az 1941. évre költségvetésbe felvett, de fel nem használt, a vallásoktatás ellenőrzésének költségeire szánt 500 pengőből utalja ki.

29. 1940. évi szeptember hó 26. napján tartott egyházmegyei közgyűlés 31. számú határozatában tárgyalta a Bodroghalom községben bekövetkezett vallássérelmi esetét, mely szerint vitéz Zádor János bodroghalmi lakos, községi bíró, levante főoktató 1940 május hó 25. napján 18 órára dobszó útján összegyűjtötte a bodroghalmi levante ifjuságot az iskola udvarára, ott a térdeplésben gyakoroltatta és felekezeti különbség nélkül kivezenyelte azok egy részét, a másnap megtartandó Urnapi körmenetre, jóllehet az ellen a református egyház lelkipásztora előzetesen tiltakozott.

E kérdés érdemében közgyűlésünk a folyamatban lévő hatósági eljárásra tekintettel, véglegesen állást foglalni nem kívánt, miután nem ismerte a bodroghalmi ref. egyház presbitériumának 1940 július 7. napján 2. számú határozatával vitéz Zádor János bodroghalmi lakos ellen, a sárospataki járás Főszolgabírájánál tett feljelentésének mikénti elintézését.

A sárospataki járás Főszolgabírája a bodroghalmi ref. egyház presbitériumának feljelentése folytán Sárospatakon, 1940 július

20. napján kelt 2965/1940. számú végzésével a fősolgabíróóság előtt folyamatba tett eljárást megszüntette, mert vitéz Zádor János bodroghalomi lakos a panaszolt cselekményt levante főoktatói minőségében követte el és így az eljárásra katonai parancsnokság, mint közvetlen felügyeleti hatóság bír hatáskörrel.

E végzést a bodroghalomi ref. egyház lelkipásztora 1940 július hó 23. napján vette kézhez és az felebbezés hijján jogerőre emelkedett.

A sárospataki járás Fősolgabírája e végzés egy példányát zemplén vármegye Alispánjának és egy példányát a sárospataki járási katonai parancsnokságának is megküldötte.

Egyházmegyei közgyűlésünk e vallássérelmi esetet a maga részéről lezárja és tudomásul veszi az elintézésnek azt a módját, melyet a sárospataki járási katonai parancsnokság 447—4/1940. K. t. szám alatt egyházmegyénk esperesével közölt.

Ha azonban hasonló esetek, nem remélten előfordulnának, az egyházkerület útján az egyetemes konventhez fog fordulni a szükséges intézkedések megtétele végett.

30. A kis- és nagytárkányi társegyház presbitériuma 1941. évi augusztus hó 31. napján tartott gyűlésében tárgyalta az egyház hosszú idő óta függőben lévő magánjogi követeléseinek ügyét is. Az egyház lelkipásztorát megillető fajárandóság beszerzésének fedezetéül szolgált, pénzben kezelt alaphól több mint 40 eszten-deje többen kölcsönt kértek és kaptak s a tartozásokról részint váltók, részint kötelezvények lettek kiállítva. Az adósok tőketartozásaikat mind a mai napig meg nem fizették és az idők folyamán a kamatok szolgáltatását is abba hagyták. Az adósok egy-része annyira elszegényedett, hogy a velük szemben fennálló követelések behajthatatlanok lettek, míg másrésze ma is tehetős és a követelése kellő fedezetet talál. A behajtható követelések 1800 békebeli koronát tesznek ki. A követeléseket csehszlovák koronában számolták fel és a behajtást ilyen módon kísérelték meg. A csehszlovák hatóságok azonban a behajtásnál szükséges jogsegélyt megtagadták. A presbitérium e követelések behajtását elsőrendű köteletségének ismeri, de nem tudják, hogy az egyház adósaitól milyen összegeket igényeljen, ezért egyházmegyei köz-

gyűlésünktől kéri annak megállapítását, hogy egy békebeli koronát milyen pengő összeggel számoljon fel.

E kérdés eldöntésénél egyházmegyei közgyűlésünk első sorban azt a körülményt veszi figyelembe, hogy a kis- és nagytárkányi ref. egyház 20 éven át idegen állam jogterületére esett, így egyes jogviszonyok eldöntésénél idegen jogszabályok nyernek alkalmazást. A magyar állam is ezt az álláspontot fogadta el.

Ezen elvi jelentőségű kinyilatkoztatás után egyházmegyei közgyűlésünk megállapítja, hogy az 1920 április 15. napján kelt 337. számú csehszlovák törvény 1. §-ában nyert felhatalmazás alapján 1920 október 12. napján kibocsátott 576. számú csehszlovák kormányrendelet 7. §-ában foglalt rendelkezések értelmében azon magánjogi követelések, melyek 1919 február 26. napjáig állottak elő, akként számíthatók és fizetendők, hogy 1 osztrák-magyar korona egy cseh koronával veendő egyenértékűnek.

Ez időpontig keletkezett békebeli koronás tartozások azonos összegű csehszlovák koronás tartozásoknak tekintendők.

A felszabadulás következtében szükségessé váltott a pengő és a csehszlovák korona közötti átszámítási árfolyam meghatározása, miért is a 7210/1938. M. E. sz. rendelet 2. §-ának 1 bekezdése megállapította, hogy 100 csehszlovák korona 14 P 28 fillérrel tekintendő egyenértékűnek.

Ezek alapján egyházmegyei közgyűlésünk utasítja a kis- és nagytárkányi ref. társegyházat, hogy fenti követeléseit e törvényes számítások figyelembe vétele mellett érvényesítse és különös tekintettel legyen arra, hogy az egyházak követeléseit érvényes jogszabályaink értelmében 40 év alatt elévülnek.

31. A kis- és nagytárkányi társegyházak presbitériumának határozatára támaszkodva, az egyház elnöksége és külön a lelkész

is kéri, hogy az egyház az állandó államsegélyes káplántartó egyházak közzé vétessék fel. A kérelem hivatkozik arra, hogy a társegyházakban és szórányaikban, valamint Ágcsernyő leányegyházban intenzív pásztori munkát a lelkész maga nem végezhet, mert az anyaegyháztól 2 km-re fekvő 212 lélekszámú Nagytárkány társegyház, továbbá a 4 km-re fekvő 360 lélekszámú Ágcsernyő leányegyház adminisztrálása és a kistárkányi, valamint nagytárkányi községi iskolákba is járó ref. vallású gyermekek hitoktatása is igénybe veszik egy lelkész teljes munkabírását. Hozzájárul mindehez, hogy Kistárkánynak 3, Nagytárkánynak 2 tanya-szóránya van népes ref. népességgel. Lelkipásztor hivatkozik arra is, hogy a kis- és nagytárkányi gyülekezet, mivel cseh megszállás alatt élt, nem tudhatta a káplántartásra való igényét kifejezésre juttatni akkor, mikor a magyar állam jóindulatából szaporították az egyes egyházmegyék állandó káplántartó helyeinek számát. Lelkipásztor a kérelmet így indokolja: Ha arra gondolok, hogy az ágcsernyői leányegyháznak 360 lelket számláló gyülekezete évente csak a 6-szori urvacsoraosztás idején láthatja Istentiszteletek alkalmával lelkipásztorát, — ha gondolok az adminisztrációval kapcsolatos és sokoldalú lekötöttségre, — a heti igen magas hittan óraszámokra, — lehetetlennek tartom kérésem jogoságának el nem ismerését, — mert hiszen ezáltal a három község belmissziói munkálkodására, a házi- és tanyai-, telepési Istentiszteletek bevezetésére és tartására még csak gondolni sem lehet s.-lelkész nélkül, — amiből csak az egyetemes magyar ref. érdek szenved beláthatatlanul, — ugyanakkor, amikor pl. az ev. egyház már gondoskodott a nagytárkányi ref. egyházból kivált, mintegy 58 lélekszámra, egy önnálló káplánnak Nagytárkányba való beállításáról.

Egyházmegyei Közgyűlés a kis- és nagytárkányi egyháznak állandó államsegélyes káplántartás iránti kérelmét az Alsözempléni Egyházmegye káplántartó egyházai jogainak csorbitása nélkül pártolólág terjeszti fel a Főtiszteletű és Méltóságos Egyetemes Konventhez. Egyben a lelkész tehermentesítése érdekében is egyház gondoljon úgy a nagytárkányi, mint különösen kistárkányi iskolájának fejlesztésével, mert egytanerős iskolái, amellett, hogy a ref. vallású gyermekek iskoláztatására

elégtelenek, a községi iskolákkal való kooperálás mellett rendeltetésüknek nem is felelnek meg.

32. A szomotor—vécsi egyházközség lelkészlak építésből eredő adóssága fedezésére 1700 P közalapi egyszersmindenkori segílyt kér. Kérésében előadja, hogy újonnan épült lelkészlakásának összes költségei 7516 P-t tesznek ki, amelyből csak 5816 P talál fedezetet. A 418 lelkes gyülekezet eddig is igen nagy mértékű terheket viselt, s lelkész lakásának felépítése indokolttá teszi a segíly kérését.

Egyházmegyei közgyűlés a szomotor—vécsi egyházközség kérését az egyházkerület útján ajánlólag terjeszti fel a közalap intézőbizottságához.

33. A Szomotor - vécsi református egyházközség lelkészlak építési és ezzel kapcsolatos átfutó kölcsön felvétele iránti ügyben a halaszthatatlan sürgősségére hivatkozással egyházmegyei elnökség engedélyezését és jóváhagyását kérte, az egyházi törvények rendelkezései szerint meghozott határozatok és szükséges egyéb iratok felterjesztése mellett.

Egyházmegyei elnökség mindkét ügyben 716/1941. szám alatt jóváhagyó és engedélyező határozatot hozott.

Egyházmegyei közgyűlésünk a Szomotor-vécsi református egyházközség lelkészlak építési és ezzel kapcsolatos átfutó kölcsön felvétele iránti ügyben az egyházmegyei elnökség rendelkezéseit jóváhagyólag tudomásul veszi, egyben felhívja az egyházközség figyelmét az E. T. I. tc. 77. §-ának f. pontjában foglalt azon meghagyásra: ha a visszafizetés fél év alatt meg nem történhet, köteles szabályszerű jóváhagyást kérni.

34. A szerencsi ref. egyház beterjeszti presbitériumának 1941 június hó 8-án hozott 1. sz. és közgyűlésének 1941 június hó 23-án hozott határozatát, mely szerint a presbitérium rendes tagjainak létszámát 16-ról 24-re, a pópresbiterek számát 4-ről 6-ra emeli fel úgy, hogy az újonnan választott presbiterek megbízatása a jelenlegi ciklus végéig tart s kisorsolásuk a ciklus elején választott presbiterekkel együtt történik. Közgyűlési jkv-ben megemlést nyer, hogy mindez az egyházlátogatóság javaslatára történik,

Egyházmegyei közgyűlés a szerencsi ref. egyháznak a presbitérium létszámának felemelésére tett intézkedéseit nem hagyja jóvá, mert az E. T. I. tc. 46. §. 2. bekezdése szerint e.-m. közgyűlés a presbitériumok létszámát 12 évenként állapítja meg s az egyházmegyei szabályrendelettel megállapított keret bővítéséhez indokolt esetben csak a 12 év eltelte után járulhat hozzá.

35. Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat tisztáninenni irodája taglétszám kimutatást és jelentést küld egyházmegyénk területén végzett munkájáról. E szerint az Orjónak egyházmegyénk területén 1107 biztosított tagja van. (Legnagyobb taglétszám Bodrogolasziban 117 és Sárospatakon 108.) Eddig egyházmegyénk területén 9083 P segélyt osztott ki. Köszönetet mond a lelkipásztorok eddigi támogatásáért, egyszersmint kéri a lelkipásztorokat, hogy a jövőben fokozott pártfogással igyekezzenek a Társulat munkájában részt venni és a taglétszámot felemelni, mert a Társulat is csak így tudja a gyászban maradt lelkipásztori családokat nagyobb segélyben részesíteni.

E.-m. közgyűlés a jelentést tudomásul veszi. Felhívja lelkipásztor tagjait, hogy gyülekezeteikben fokozott buzgalommal igyekezzenek a Társulat tagszervező munkáját pártfogolni.

36. Esperes jelenti, hogy egyházmegyei elnökség jóváhagyta a makkoshotycai egyház f. évi július 26-án tartott presbiteri és 27-én tartott egyházközségi közgyűlési — névszerinti szavazással hozott — új templomépítésére vonatkozó határozatait s egyidejűleg jóváhagyta a Murin Miklós ig.-főmérnök által felülvizsgált s az egyházközség által is kivitelre legalkalmasabbnak talált, Kocsa András s.-aújhelyi építőmester által készített tervrajzot és építési költség előirányzatot. A teljesítendő közmunka értékének — melyet a gyülekezet természetben szolgáltat — levonása után a vállalati összeg 30.783 P 27 fillért tesz ki, mely összegre az egyházközségnek a következő fedeze van: az erdő eladásából 18.500 P készpénz, az eddig begyűlt adományokból: 1500 P készpénz, az erdőkincstártól kedvezményesen kapott 70 m tölgy szerfa értéke 4000 P, a hivek megajánlása: 3000 P (a megajánlás befi-

zetése ez év szept 1-ig esedékes). Ezenkívül főgondnok bejelentése alapján, számításba vétetett: Dr. Meczner Tibor főgondnok részéről 1500 P, Barthos Tivadar ny. államtitkár részéről 2000 P, Török Olivér és neje 500 P, Dr. Meczner Béla 500 P s egyéb adományokból 500 P. Tehát készpénzből, adományokból, megajánlásokból remélhetőleg 31,000 P fog az egyházközség rendelkezésére állani s így a költségvetés teljes összege biztosítottnak látszik.

Egyházmegyei gyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi elnökségének a makkoshotycai egyház templomépítésével kapcsolatban tett intézkedéseit.

A maga részéről is kifejezi elismerését és hálás köszönetét úgy a templomépítő gyülekezetnek, mint Dr. Meczner Tibor főgondnok, Barthos Tivadar ny. államtitkár, Török Olivér és neje, Dr. Meczner Béla földbirtokos uraknak példát adó, nemes szívéü áldozatkészségéért. A kassai m. kir. Erdőigazgatóságnak és Jakó Jenő m. kir. erdőtanácsos úrnak pedig azért a megértő támogatásért és nemes cselekedetért, amely a szükséges épületfa nagy részének kedvezményes áron való beszerzését lehetővé tette.

37. Esperes jelenti, hogy az elnökség jóváhagyta a makkoshotycai ref. egyháznak Dr. Csontos Ödön saújhelyi fa nagykereskedővel kötött azon — illeték kiszabás végett a sárospataki m. kir. adóhivatalhoz bemutatandó — adásvételi szerződését, mely szerint a makkoshotycai egyház nevezettnek, mint legtöbbet ígérőnek, 18.500 P-ért kiadja az egyház tulajdonát képező erdő kitermelési jogát. A kitermelési jogot a M. Kir. Földművelésügyi Miniszter Úr engedélyezte s ahhoz úgy a presbiteri, mint egyházközségi közgyűlések törvényszerű határozataik által szintén hozzájárultak. A befolyó vételár templomépítési célokra fog fordíttatni.

Egyházmegyei gyűlés elnöksége intézkedését, utólagos jóváhagyásával ellátja

38. A tiszalúci református egyház jóváhagyás és záradékolás végett felterjeszti a Tiszalúcon, 1941. évi május hó 26. napján kelt adásvételi szerződést, mely szerint a tiszalúci ref. egyház Nagy

Elek tiszalúci lakostól 800 pengő kifizetett vételárért megvásárolta a tiszalúci 1005. sz. tkvi betétben A. I. 1. 2. sor, 103. és 104. hr. számok alatt jegyzett, beltelekben fekvő 206 □-öl területű ingatlant.

Eladó tehermentes szolgáltatásra kötelezte magát. Az ingatlanok tehermentességét az iratokhoz csatolt hiteles tkvi betétmásolat igazolja. Az ugyancsak csatolt adó- és értékbizonyítvány az ingatlanok forgalmi értékét a vételárral egyező összegre teszi.

A vétel kérdésében úgy a presbitérium, mint az egyházközségi közgyűlés szabályszerű, névszerinti szavazással, helybenhagyólag határozott.

A vételt az tette szükségessé, hogy a II. számú iskolatelek szűk és a közvetlen szomszédos telek megvétele által ez a hiányosság megszüntethető.

A tiszalúci református egyház jóváhagyás és záradékolás végett másolatban felterjeszti a Tiszalúcon, 1941. évi április 29. napján kelt azon adásvételi szerződést is, amely szerint a tiszalúci ref. egyház eladja az országos földbirtokrendezés során juttatott s a tiszalúci 2497. számú tkvi betétben A. † 1. sor, 5174/8. hr. szám alatt felvett, legelő-dülőben fekvő, 280 □-öl területű ingatlanát Hornyák János tiszalúci lakosnak, 450 pengő kölcsönösen kialakított és kifizetett vételárért úgy, hogy a hátralékos törlesztő részleteket 1941 január 1. napjától kezdődően, vevő viseli.

Az ingatlan forgalmi értéke az adó- és értékbizonyítvány igazolása szerint, a vételárral egyező. A telekkönyvi adatok helyességét a csatolt hiteles telekkönyvi betétmásolat igazolja.

Az egyház által nem használható telek eladását a kedvező új vétel tette szükségessé s az itt nyert vételár egyrészében az új telek vételénél használtatott fel. A szerződés eredetije Zemplén vm. közigazgatási bizottságának gazdasági albizottságához lett felterjesztve az 1928. évi XLI. tc. 6. §-ában foglalt tudomásulvétel végett.

Ezen adásvétel kérdésében is a fenti szerződéssel egyidejűen, úgy a presbitérium, mint az egyházközségi közgyűlés szabályszerű, névszerinti szavazással helybenhagyólag határozott.

Egyházmegyei közgyűlésünk a tiszalúci ref. egyház által felterjesztett, Nagy Elek mint eladó és a tiszalúci ref. egyház, mint vevő között a tiszalúci 1005. sz. tkvi betétben A. I. 1. 2. sor, 103. és 104. hr. számok alatt jegyzett ingatlanokra vonatkozóan Tiszalúcon, 1941. évi május hó 26. napján

létrejött adásvételi szerződést, valamint a tiszalúci ref. egyház, mint eladó és Hornyák János, mint vevő között a tiszalúci 2497. sz. tkvi betétben A † 1. sor, 5174/8. hr. szám alatt foglalt ingatlanra vonatkozóan Tiszalúcon, 1941. évi április hó 29. napján létrejött adásvételi szerződést jóváhagyja, az utóbbi a gazdasági albizottság jóváhagyásától feltételezetten és utasítja az egyházmegyei elnökséget, hogy az eredeti szerződésekre a jóváhagyási záradékot vezesse rá s ennek megtörténte után azokat további jóváhagyás végett a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűléshez terjessze fel.

A tiszalúci ref. egyházat pedig arra utasítja, hogy a gazdasági albizottságnál lévő eredeti adásvételi szerződést kézhezvétel után Esperes Urhoz nyomban terjessze fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk felhívja a tiszalúci ref. egyház figyelmét a 2980/1940. M. E. sz. rendelet 1. §-ában foglalt rendelkezésére, amely szerint, ha valamely jogügylet érvényes hatósági jóváhagyástól függ, akkor a jóváhagyó határozattal ellátott okirat kézbesítésétől számított 15 nap alatt köteles azt illetékkiszabás végett az illetékes pénzügyi hatóságnak bemutatni. A kézhezvétel napját az érkezési postai bélyegzővel ellátott borítékkal lehet igazolni, mely a szerződéshez csatolandó.

39. A taktaszadai egyház törvényszerű presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatok egyidejű becsatolásával, azon kérelemmel fordul egyházmegyei gyűléshez: terjessze fel pártolólag és hagyja jóvá azon kérelmét, hogy az egyház az Egyetemes Konventtől közalapi kölcsönt vehessen fel, iskolai építésből származó 5300 P váltó-kölcsönének teljes egészében való kifizetésére. Bejelenti egyidejűleg, hogy az Egyetemes Konvent 135/1941. sz. határozatának 29. pontjával a kölcsön felvételének engedélyezéséhez az elvi hozzájárulást megadta.

Egyházmegyei gyűlés a taktaszadai egyház 5300 P közalapi kölcsön felvételének engedélyezése iránti kérelmét jóváhagyja, a kölcsön fel-

vételét engedélyezi s a vonatkozó kérelmet pártólólág terjeszti fel Egyházkerület útján az Egyetemes Konventhez.

40. Az egyházkerületi közgyűlés 31/1938. sz. határozatát leküldi egyházmegyénkhez a főt. püspöki hivatal s felhívja közgyűlést, hogy a 82., 83./1938. sz. konventi határozatok szellemében minden lehető kövessen el a tanyák és szórványok református hiveinek lelkigondozása érdekében.

Egyházmegyei közgyűlés — bár Isten iránti hálával állapítja meg, hogy a tanya- és szórványgondozás terén eredményeket ért el, két tanyai templomot építtetett s egy missziói s.-lelkésze működik, — mégis érzi, hogy a tanya- és szórványgondozás még sok kívánnivalót hagy maga után. Felhívja azokat a lelkipásztorokat, akik díjlevél szerint kötelezettek a tanyavilág és szórványok gondozására, hogy vállalt kötelezettségeiknek hűséggel tegyenek eleget. A tanya- és szórványgondozás céljaira alkalmas traktátusokat szerez be az egyházmegye missziói bizottsága. A traktátusok vásárlásával s szétosztásával közgyűlés a missziói előadót bizza meg s e célra az egyházmegye pénztárából évenként 200 pengő összeget bocsájt rendelkezésére. Felkéri esperesét, hogy a tanya- és szórványgondozás szent ügyét figyelemmel kísérje s szükség esetén intézkedéseit, esetleg az egyházmegye közgyűlése elé kívánczó javaslatait tegye meg.

41. A pácini egyházközség presbitériuma beterjeszti 4 példányban a kántori teendőket ellátó állami iskolai tanító részére készített egyházközségi kántori díjlevelét. Támogatásul mellékeli a a presbitérium díjlevelet megállapító határozatát. Kéri a díjlevél megerősítését s a főt. egyházkerületi közgyűlés elé felterjesztését.

Egyházmegyei közgyűlés a pácini egyházközség által beterjesztett kántori díjlevelet megerősíti s hasonló célból az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

42. Az e.-m. pénztárnoka betérjeszti az e.-m. 1940. évi országos közalapi járulékok feletti számadását, okmányokkal felszerelten, valamint az e.-m. közalapi bizottságának 1941 febr. 3-án tartott gyűlésén felvett jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv szerint a bizottság az átvizsgált 1940. évi számadást rendben találta s jóváhagyás végett az orsz. közalapi bizottsághoz terjesztette.

Tudomásul szolgál.

43. Az egyházmegye pénztárnoka betérjeszti az 1940. évi nyugdíjjárulékok számadását, okmányokkal felszerelten. A számadás szerint a központ által lefogott összeg: 18,664 P 58 f. Az egyházmegyei pénztár által beküldött összeg: 14,934 P 06 f. A számadást a nyugdíjintézeti bizottság továbbterjesztette.

Tudomásul szolgál.

44. A csobaji ref. egyház betérjeszti rendkívüli adókivetést elhatározó egyházközségi közgyűlési határozatát. Presbitérium 1941 március 1-én tartott gyűlésében a tiszalöki takarékpénztárnál levő 4000 pengős és a báji O. K. H.-nál levő 560 pengős adóság kifizetésére, a tetemes kamatfizetés terhétől való megszabadulás céljából, az egyhangulag 4560 P belső kölcsönfelvételére hozott határozatot, amit az 1941 március 23-án tartott közgyűlés szótöbbséggel az 1941. és 1942. évekre szóló rendkívüli adókivetésre módosított és ezt a presbitérium 1941 március 31-én tartott gyűlésében egyhangulag magáévá tett. A rendkívüli adó kulcsa a föld-, ház-, keresetiadó 200 %-a s kivetett rendkívüli adó 5 pengőnél kevesebb nem lehet. A rendkívüli adó 2 év alatt fizethető, de a második évi részlet, ha az első év alatt befizetést nem nyert, törvényes kamataival együtt értendő. Esperesi hivatal a vonatkozó határozatokat az egyházmegyei, illetve egyházkerületi közgyűlés jóváhagyásától feltételezetten megerősítette. Sem a presbitériumnak, sem a közgyűlésnek határozatából nem állapítható meg, hogy mi az egyház adókulcsa? A rendkívüli egyházi adó kivetése az állami adók figyelembevételével történt ugyan, de mivel voltak, akik templomi szék szerint kívánták a kivetést: feltételezhető, hogy a törvényes adókulcs a templomi szék.

Egyházmegyei közgyűlés a csobaji ref. egyház 4560 pengős 2 évre szóló rendkívüli egyházi

adóketését csak akkor hagyhatja jóvá, ha az az egyház törvényes adókulcsa alapján vettetett ki. A rendkívüli adóketéshez az egyház jövójének érdekében elvben hozzájárul s annak megerősítésével az e.-m. Elnökségét azzal bizza meg, hogy azt csak akkor eszközölje, ha a ketés az egyház törvényes adókulcsa alapján az E. T. VII. t. c. 2. §-ának betartásával történt. Ellenkező esetben az egyház közgyűlése vagy a rendkívüli egyh.-adó ketésének kulcsára, vagy pedig az egyházi adózás kulcsára vonatkozólag hozzon szabályszerű és megerősítést igénylő határozatot.

45. A tolcsvai egyházközség elemi csapások által okozott károk pótlása címén 1000 P egyszersmindenkori közalapi segélyt kér. A 389 taglétszámú, nagyobb részét napszámosokból álló hegyaljai gyülekezet, már két év óta érzi a peronoszpóra és fagy miatt Isten hatalmas kezét. A szélvihar az épületekben is nagy kárt okozott s mintegy 2681 P a lelkészi és tanítói fizetéshátrálék. Családonként 550 P adó esik, azonban a nép szegénysége miatt ez igen nagy részben behajthatatlan. Az elemi csapás teszi indokolttá kérését.

E.-m. közgyűlés a tolcsvai egyházközség kérését ajánlólag terjeszti fel az e.-ker. közgyűlés útján a közalap intézőbizottsághoz.

46. A vámosújfalui egyház kéri, hogy az egyházmegye elnöksége által ez év július havában engedélyezett 3000 P ideiglenes váltókölesön további fenntarthatásához adja hozzájárulását egyházmegyei gyűlés úgy, hogy a váltókölesön első lejáratával, ez év októberében 1500 P-t, egy év múlva pedig ismét 1500 P-t fizetne vissza a gyülekezet közadakozás útján befolyó adományokból. A kölesön összeg a gyülekezeti ház és telek vásárlására fordíthatnák s annak felvételéhez úgy a presbitérium, mint egyházközségi közgyűlés törvényszerűen hozott határozataival hozzájárult.

Egyházmegyei gyűlés a vámosújfalui egyház 3000 P kölesönének további fenntartását engedélyezi, mert a gyülekezeti ház létesítését az eredményes

belmissziói munka egyik nélkülözhetetlen előfeltételének tartja.

Örömmel és elismeréssel veszi tudomásul az egyházközség ama nemes szándékát, hogy a kölcsön visszafizetéséhez szükséges összeget nem adóztatás, hanem önkéntes megajánlásokból és adományokból óhajtja előteremteni.

47. A vámosújfalui református egyház jóváhagyás és záradékolás céljából felterjeszti a Jászkiséren, 1941. évi május hó 30. napján és Vámosújfalun, 1941. évi június 20. napján kelt, illetékiszabás végett Vi. 646/1941. szám alatt bemutatott adásvételi szerződést, mely szerint a vámosújfalui ref. egyház megvásárolja a vámosújfalui 94. számú tkvi betétben A. I. 1. 2. sor, 7. és 8. hr. számok alatt felvett Gergely Andorné szül.: Szabó Margit tulajdonát képező belsőség osztatlan felerészét a rajta lévő összes felülepítményekkel együtt 3000 pengő kialkudott vételárért, oly módon, hogy eladók szavatolnak az ingatlan tehermentességéért. A vétel kérdésében úgy az egyház presbitériuma, mint az egyházközségi közgyűlés szabályszerű, névszerű szavazással, helybenhagyólag határozott.

Az egyházközség az adó- és értékbizonyítvány becsatolását mellőzte, míg a csatolt hiteles telekkönyvi betétmásolat nem azokat a sor- és helyrajzszámokat tünteti fel, melyek az okiratban foglaltak. A hiteles tkvi betétmásolatból kitűnik az is, hogy az eladott ingatlanokra B. 4. sorszám alatt terhelési tilalom van feljegyezve. C. 14. sorszám alatt Szabó Ferencné szül. Schleht Klementin javára holtigtartó haszonélvezeti jog van bekebelezve, de a jogosult is eladóként szerepel és az okiratban e jogosultság kitörlésére vonatkozó szabályszerű bekebelezési engedélyt megadta. Ezen túlmenően az ingatlan tehermentes.

Egyházmegyei közgyűlésünk az adásvételi szerződés jóváhagyását megtagadja. Hivatkozik korábbi közgyűlési határozatára, mely szerint az ingatlan értékét még akkor is szabályszerű adó- és értékértékbizonyítvánnyal kell igazolni, ha a szerződés illetékiszabás végett már be lett mutatva. Az érték hiteles igazolása nélkül, a jóváhagyás kérdésében megnyugtatóan nem határozhat.

Észleli az átruházó okirat hiányosságait, melyben az átruházott fekvőség nincs oly határozottan megjelölve, hogy annak azonossága iránt kétség ne forogjon feun.

Megállapítja, hogy nincsen igazolva annak a jogosultnak engedélye, akinek érdekében a terhelési tilalom feljegyezve lett.

A telekkönyvi rendtartás 68., 81. és 122. §-ai, valamint az ezek nyomán kialakult és állandóan követett bírói joggyakorlat csak olyan okirat alapján engedélyez bekebelezést, tehát végleges jogszerzést, mely az átruházandó ingatlant a telekkönyvben megjelölt helyrajzi számok szerint tünteti ki. Másként csupán előjegyzést, tehát igazolástól függő jogszerzést engedélyez és ezt is csak az esetben, ha községi bizonyítvány igazolja a telekkönyvben felvett és az átruházó okiratban megjelölt ingatlanok azonosságát. Az ingatlanokat egyedül és kizárólagosan a telekkönyvben feltüntetett helyrajzi számok szerint kell az okiratban is megjelölni. Már pedig a telekkönyvben 7. és 8. helyrajzi számok egyáltalán nem, hanem 7/2 és 8/2 hr. számok szerepelnek. Erre a lényeges körülményre figyelemmel, az okirat az aláírásokat követő pótlás által kijavítandó és az összes érdekeltek által újólá aláírandó.

A 74. számú T. Ü. H. alapján kialakult állandó bírói gyakorlat szerint az elidegenítési tilalom a terhelési tilalmat, a terhelési tilalom pedig az elidegenítési tilalmat is magában foglalja. Ezek a kikötések egy meghatározott személy javára szólnak és az átruházott ingatlanok esetleges visszakövetelési jogát vannak hivatva biztosítani. E tilalom mindig csak az átruházással egyidejűleg jegyezhető fel, az átruházó jogainak biztosítása végett, éppen ezért szükséges annak a telekkönyvi előzőnek az átruházást engedő jognyilatkozata, akiről a vétel tárgyat képező ingatlan az eladó telekkönyvi tulajdonosára hárult. Ha pedig a telekkönyvi előző már életében nem volna, az esetben beszerzendő és az iratokhoz csatolandó halotti anya-

könyvi kivonata, amelynek alapján és arra hivatkozással a telekkönyvi hatóságtól a tilalom feljegyzésének törlése a tulajdonjog bekebelezésével egyidejűleg kérelmezendő.

Miután a vámosújfalui ref. egyház a telekkönyvben kitüntetett ingatlanoknak osztatlan felelő részét vásárolta meg, a vétel tárgyát képező területen lévő összes felülepítményekkel együtt, ezért a tulajdonközösség telekkönyvi megszüntetése érdekében utasítja a vámosújfalui ref. egyházat, hogy az eladókkal való egyetértésben a telekkönyvi elköltést vezessék keresztül és az okiratra vezetendő pótlásba már az egyház kizárólagos tulajdonába átmenő ingatlanok legyenek kiüntetve. Az egyház a szabályszerű vázrajz beszerzéséről gondoskodni köteles.

Végül utasítja a vámosújfalui ref. egyházat, hogy e határozat szellemében eszközlendő pótlások után a szabályszerűen felszerelt adásvételi szerződést az esperesi hivatalhoz terjessze be s egyben feljogosítja egyházmegyei elnökséget, hogy a hiánypótlott adásvételi szerződésre a jóváhagyási záradékot vezesse rá és azt további jóváhagyás végett a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűléshez terjessze fel.

48. A berzéki református egyházközség eddigi lelkésztanítói állását a pesbitérium 1941 július 6-án hozott határozata szerint külön lelkészi és külön tanítói állássá akarja szétválasztani, illetőleg a tanítói állás újonnan szervezéséhez államsegélyt kér. Szükségessé teszi ezt a lépést az a körülmény, hogy a lelképásztori és tanítói fokozott megerőltetést kívánó munkát nem végezheti el egy személy, indokoltá teszi az, hogy ezéven a beiratkozott népiskolai tanulók száma (a VII. osztály megnyitása folytán) 38, az ismétlőiskolásoké pedig 5. Zemplénumegye kir. tanfelügyelője is támogatását igéri az államsegély elnyeréséhez.

Egyházmegyei közgyűlés, mivel még nem látja biztosítottak a tanítói állás anyagi alapját, ezzel a kérdéssel csak akkor fog foglalkozni, ha

határozottan látja, hogy a gyülekezet a két állás fenntartására képes lesz. Felszólítja tehát a berzéki egyházközséget, hogy presbiteri és egyházközségi gyűlési határozatokkal tegyen jelentést arról, hogy milyen áldozatot hozna a lelkészi és tanítói állás szétválasztása érdekében.

49. Jelentés az 1940—41. évi vallásoktatásról.

Az 1940—41. évi bármilyen jellegű nem református iskolában tanító vallásoktatóktól 33 drb személyi törzskönyvi lap érkezett be. Többen nem küldtek jelentést. A beérkezettek között is hiányos Bodroghalom és Bodrogszentes jelentése; nem jelzik a tanulók számát. — A vallásoktatók közül kettő vallásoktató-lelkész, kik fizetésüket az államtól kapják, a többi vallásoktatói munkát lelkészek, s.-lelkészek és tanítók végzik. — A beérkezett jelentések szerint a református vallású tanulók iskola és nem szerint a következőképen oszlanak meg:

4 polgári iskola	212 fi	98 leány	összesen	310	tanuló
4 iparos és keresk.	85 „	— „	„	85	„
2 ref. elemi	40 „	61 „	„	101	„
	337 fi	159 leány	összesen	496	tanuló
32 állami elemi	836 „	957 „	„	1793	„
17 községi „	289 „	290 „	„	579	„
5 róm. kat. „	61 „	76 „	„	137	„
2 uradalmi „	10 „	13 „	„	23	„
összesen	1533 fi	1495 leány	összesen	3028	ref. tan.

A vallásoktatók járandósága az államtól 775 P 75 f. Az egyháztól 360 P, a községtől 235 P összesen 1370 P 75 f. Ezek az adatok azonban nem pontosak, mivel nem minden vallásoktató vezette rá az ívre a javadalmazását.

A vallásoktatási órák száma általában kielégítő. Mégis több helyen az óraszám kívánnivalót hagy hátra. Különösen kevésnek találjuk azt a következő helyeken:

<i>Pácín</i>	—	—	191 gyermek heti 4 óra.	78 ismétlős heti 1 óra.
<i>Karcsa</i>	—	—	163 „ „ 6 „	
<i>Nagykövesd</i>	—	—	103 „ „ 4 „	
<i>Bodrogkeresztur</i>	102	—	„ „ 5 „	

Ha ilyen kevés óraszám mellett is eredményt ér el a hitoktató, úgy minden elismorést megérdemel.

Nagy eltérés van a használt tankönyvek tekintetében. Jóllehet osztott, osztatlan és tanyai iskolák szerinti tankönyveink vannak, előfordul, hogy osztott iskolánál használják a tanyai iskolák számára írt tankönyvet (Pácin). Más helyütt használatból kivont tankönyvet használnak (Semjén), több helyütt van még a Nagy István-féle könyvből is (Bacska, Királyhelmecc, Monyha-tanya). Nagykövesden a Pálóczi Czinke István tankönyvet használják.

Hasonló a helyzet a konfirmációi Káték használatában. A jelentések szerint ötféle Kátét tanítanak egyházmegyánk területén. P. Czinke István, Apostol Elek, Halmy János, dr. Patay Pál, dr. Virág József. Valószínű, hogy Forgács Gyula Kátéja is használatban van.

A nem református iskolákban 22 helyen működik vasárnapi iskola. A tanítással lelkészek, s.-lelkészek és tanítók mellett bűzgó egyháztagek is foglalkoznak, így Karesán Hadházy Mária áll. tanítónő, Királyhelmeccen Nagy Sándorné, Lácán Fiedler Istvánné, Józsefmajorban Czegle Imréné, Tokajban Kolláth Erzsébet. — Érdekes tünet, hogy több helyen (Perbenyik, Semjén) csak a felső osztályosokkal foglalkoznak a vasárnapi iskolában. Miért? — Említésre érdemes, hogy Vámosújfalun a lelkész mese-délutánokat is tart a gyermekeknek. — Sárospatak tanyai iskoláiban a kenyériskolákkal próbálkozott a vallásoktató lelkész. — Külön gyermekistentisztelet tartását jelenti Bodrogkeresztur, Bodroghalom, Cigánd, Királyhelmecc, Mád, Kisrosvágy, Szerencs, Taktaharkány, Tiszalúc, Tokaj, Ujcsanáros, Vámosújfalu. A nagy számból következőképpen kérdéses, hogy sokan nem veszik-e egynek a reggeli istentiszteletet a gyermekistentisztelettel, mivel azon többnyire iskolás gyermekek vannak jelen?

A polgári iskolákban az S. D. G. Szövetség működött.

Jelentéseink szerint szomoruan áll iskoláinkban az iratmisszió ügye. Egyházmegyénk területén az Örömhír 17, Református Élet 1, A Mi Utunk 20, Külmissziói Gyermekkönyvtár 60 és a Kis Fecske 30 példányban jár. Ez utóbbi három azonban egy gyülekezetben. A többiekben is kellene ezeket terjeszteni, hiszen a vallásoktatás egymagában nem tölthet ki

minden házgot, mely a ref. és a nem református iskolákban folyó vallásos nevelés között fennáll.

Egyházunkra sérelmes imákat általában nem használnak, mégis több helyen a tanulók (Ida- és Monyhatanya) kath. köszöntéssel köszöntik a vallásoktatót. Kenézlő jelenti, hogy a kisgyermeket kereszttetésre tanítják, Sárospatak pedig, hogy a szokott imaforma katolikus. Mindkettő hozzáteszi, hogy „ez azonban a református gyermekekre nem kötelező.” Az iskolai hatóságok magatartása általában megértő, kivétel Sárospatakon a dorkói r. kath. iskola. „Szerdai napon szünetel a mindennapos tanítás, a vásár ezen a napon van és erre a napra jelölték ki a ref. hitoktatást úgy, hogy szünnapon jönnek fel a református gyermekek a vallásórára akkor, mikor szüleik bejönnek piacolni Patakra” — jelenti a vallásoktató lelkész.

A vallásoktatást érintő kívánságok között „énekeskönyvek adományozása” és az alsó osztályok számára illusztrált tankönyv kérése szerepel.

Tanügyi bizottság javaslata alapján egyházmegyei közgyűlés a következő határozatot fogadja el:

Martin Miklós vallástanár, vallásoktató lelkésznek a vallásoktatók személyi törzskönyvi lapjaiból egybeállított jelentése alapján megállapítja, hogy Bodrogkeresztur, Karcsa, Pácin, Nagykövesd vallástani órája a tanulók létszámához arányitva annyira kevés, hogy még nagy erőfeszítés mellett is veszélyeztetve van az eredményes vallásoktatás. Felhívja nevezett egyházközségek vallásoktató lelkészeit tanóráik számának olyan arányú felemlésére, hogy minden osztálycsoportra 2 vallásóra essék. Ennek akadályát esperesnek jelentsék.

50. A hernádnémetii ref. egyház beterjeszti jóváhagyás végett az ottani ref. leányegyletnek Munk György főgondnok hozzájárulásával összesen 150 pengős „Göndöcz Piroska” néven jövedelmeztető alapítványa alapítólevelét. A ref. leányegylet korán elhunyt és közszeretben állott volt vezetőjük iránti szeretetből és hálás kegyeletből indítva teszi ez alapítványt azzal a rendeltetéssel, hogy az egyház által takarékpénztárban elhelyezett vagy érték-

álló s hasznothozó ingatlanba fektetett alapítvány minden évi kamata, illetve jövedelme, az iskolai tantestület által kijelölt szegénysorsú, sokgyermekes család ref. vallású gyermekének adassék ki minden év karácsony estéjén, hogy ezen alkalmakkor hálásan emlékezzenek arra, ki életében keresztyéni szeretettel ölelte magához az egyház kicsinyeit.

Egyházmegyei közgyűlés a maga részéről is hálás köszönetet mond úgy a hernádnémeti ref. leányegyletnek, mint az alapítványt kibővítő ottani Főgondnoknak korán elhunyt, szeretett és halálával mindnyájunk szívét fájdalmasan érintő leánykörü vezetőjük: Göndöcz Piroska emlékét megörökítő és a magyar népi és ref. egyházi szociális munka szolgálatába állított alapítványért.

Egyben felhatalmazza Elnökségét az alapítólevél jóváhagyására, ha az alapítvány kezelésével megbízott presbitérium beterjeszti az annak elfogadását kimondó és az E. T. I. tc. 70. §-a második bekezdése figyelembevételével hozott határozatát.

51. Benke Kálmán egyházmegyei számvevő beterjeszti a számvevőszék 1941 szeptember 17-én tartott gyűlésének következő jelentését:

Az egyházmegye számvevői valamennyien előszóval tették meg jelentéseiket. Megvizsgálták az egyes egyházközségek számadásait és valamennyit jóváhagyásra ajánlják az e.-m.-i közgyűlésnek. Kötelezi a számvevőszék a lelkipásztorokat, hogy a tőkék rovatos kimutatása összesítését évenként küldjék el az illetékes számvevőknek. Azokat az egyházközségeket, amelyek még nem tértek át a hivatalos nyomtatványok vezetésére, utasítja az e.-m. közgyűlés útján, hogy számadásaikat a jövőben hivatalos nyomtatványokon készítsék el.

Elfogadta a számvevőszék a közalapi és nyugdíjintézeti számadást és azt megerősítésre ajánlja az e.-m.-i közgyűlésnek.

Megvizsgálta a számvevőszék az egyházmegye 1940. évi számadását és azt 33.672 P 36 f bevétellel, 32,578 P 05 f kiadással és 1.094 P 31 fillér maradvánnyal jóváhagyja és

Gecse Lajos pénztárnoknak 22 évi hűséges sáfárkodásának elismerése mellett a felmentést megadja.

Elkészítette a számvevőszék az egyházmegye 1942. évi költségvetését: 18.760 P 29 f szükséglettel, 18.766 P 55 fillér fedezettel és 06 P 31 f felesleggel.

Jóváhagyólag tudomásul vette a számvevőszék az 1941 szept. 12-én tartott pénztárvizsgálatról szóló jelentést, mely szerint addig az összes bevétel: 23.986 P 86 f, összes kiadás: 18.979 P 29 f volt és 5.007 P 57 f maradvány mutatkozott.

Megállapította a számvevőszék a pénztárvizsgáló bizottság jelentése alapján, hogy a közigazgatási járulékok nagy része hátrálékban van, ezért kötelezi a hátrálékos egyházközségeket, hogy 1941 december 1-ig a hátrálékoknak 50%-át, a következő 2 évben pedig 25—25%-át fizessék ki. Esperest felhatalmazza e járulékok közigazgatási úton való behajtására.

A visszatért területi vagyontörzskönyveket a számvevői észrevételek figyelembevételével megerősítésre ajánlja az egyházmegyei közgyűlésnek. A számvevőszék egyéb határozatait külön pontokban terjeszti a közgyűlés elé.

Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék javaslatait határozati erőre emeli.

52/a. Olvastatott és tárgyalatott missziói előadó következő jelentése:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Most, amikor egyházmegyénk gyülekezeteinek az 1940/41. évi missziói munkájáról szeretnék összesített jelentést adni, egyházmegyénk lelkipásztorai, tanítói és minden gyülekezeti munkása, nem mint békés polgárok, hanem mint a totális háború, nélkülözésektől, izgalmaktól hajszolt katonái állanak szemem előtt. Az elmúlt esztendő jobban, mint az előbbi, a háború jegyében telt el.

A gyülekezetek munkásai, sokszor anélkül, hogy egymásról tudnának, végezték a munkát.

Itt-ott talán nagyon rajta maradt tekintetünk a világ eseményein és hézagos volt a munka. Másik helyen meg-
ritkult sorok között járt a pásztor, mert katonai szolgálatra

vonult az ifju, az énekkari tag, a bibliaköri tag. Mégis a missziói jelentésekből kiérzik, hogy a lelkek mélyen megrendültek Isten próbáló kezének sulya alatt.

Azt mondhatnám, a munka mennyisége csökkent, minősége emelkedett.

Ezekkel az előre bocsátott megjegyzésekkel részletezem jelentésemet a következőkben.

Gyermekgondozás. 8399 tanköteles gyermek közül 5534 járt református iskolába, vasárnapi iskolába pedig 4465 gyermek. A számok ha a valóságnak megfelelnek, azt igazolják, hogy a gyermekek között végzett lelkigondozó munka fejlődő. 126 vasárnapi iskolai vezető gondoskodott arról, hogy a gyermekek figyelmét megváltó Jézus Krisztus felé fordítsák. A gyermekek között 458 pengő 21 fillér gyűlt a perselypénzből. A vajdácskai gyülekezet vasárnapi iskolás gyermekei ez évben is megtartották a kalászgyűjtést szép eredménnyel. 45 gyülekezetben a hittant a lelkipásztor tanította. 59 gyülekezetben volt vasárnapi iskola. 38 gyülekezetben részesültek a gyermekek ruha-, könyv- és tanszersegélyben. Az iskolák vezetői mindég több helyen kísérik figyelemükkel az egyszerű gyermekek szellemi kibontakozását.

Ifjúsági munka. 4944 12—21 éves korú ifjú van a jelentések szerint egyházmegyénkben. Közülük 1000 ifjú tartozott az ifjúsági egyesületbe. 25 ifjú vett részt a népfőiskolai tanfolyamon. Az ifjúság lelkigondozását legtöbb esetben csak a lelkipásztorok végzik, ez is inkább a konfirmációi előkészítésre szorítkozik. Igazolju ezt, hogy az ifjak táborának 21 %-a érdeklődik később is az ifjúsági munka iránt. A % itt bizonyára emelkedne, ha a konfirmációi előkészítés is minden gyülekezetben olyan komoly formában menne végbe, ahogy ezt az ügy megkívánja. Sajnos azonban a 62 gyülekezet közül 20 gyülekezetben még mindig rövid idő alatt, kettőtől 6 hónap alatt, mondhatnánk gyorstalpalásszerűen történik a konfirmációi előkészítés. Nincsenek kihasználva azok a lehetőségek, amit a 7., 8. osztály két év alatt és a gazdasági ismétlő iskola 3 év alatt nyújt a serdülő ifjak lelkigondozásában.

Leánymunka. Csak valamivel kedvezőbb a leányok között végzett munkának a képe. 4660 leány közül 1159 leány tartozott leánykörbe vagy leányegyesületbe. A leányok részére rend-

szeresebbek voltak a bibliakörök s az ő nevelésükre több jó elgondolás próbált érvényesülni, amikről kívánatos lett volna, hogy részletesebb beszámolóval szóljanak az illető lelkipásztorok. A csobaji gyülekezet 3 éves tanfolyamon próbálja szervezni az anyák iskoláját. A lácai gyülekezet gazdasszonyképző tanfolyamot tartott a leányoknak.

Felnőttek közötti munka. 35 gyülekezetben volt felnőttek részére bibliakör. Ez is nagyjából asszonyok részére, 25 gyülekezetben végzett a lelkipásztor házi áhitatot. Iratterjesztést végez mind a 62 gyülekezet, lehetőség szerint a szórvaiban és tanyáin is. Rendszeres szegénygondozás volt 15 gyülekezetnek, amiből ki kell emelni a sárospataki gyülekezet 1200 pengős, szerencsi gyülekezet 300 pengős, hernádnémeti gyülekezet 431 pengős, kesznyéteni gyülekezet 200 pengős tételét. Énekkara van 41 gyülekezetnek. Jelentésekből kitűnik, hogy az énekkari munkát nagyon befolyásolták a katonai bevonulások. Van egy árvaháza is az egyházmegyénknek, melyet lehetőség szerint minden gyülekezet támogatni igyekezett. Szektamozgalomról 20 gyülekezet tesz jelentést. 107 baptista, 209 millenista és 5 őskeresztyénről van említés. A számuk évről-évre csökken. Befolyásolja ezt a közgazdaság erős kezű munkája is. A segélyezések pénzértéke 4508 P 26 fillér. Egy alkalommal Úrvacsorával élt 11.038 lélek. Évi perselypénz 8441 P 19 f. Áttérő volt 1, kitérő 3. 146 vevyesházazs közül 70 javunkra kötött reverzálist.

Hiányzik a missziói jelentések mellől a presbitéri gyűlés jegyzőkönyvének a kivonata, mely igazolná, hogy a jelentéseket a presbitérium tárgyalta. Nem a hatóság kételkedésének az eloszlata kívánja ezt, hanem az a szükség, hogy minden alkalmat ragadjunk meg, amikor a missziói munka jelentőségét közelebb vihetjük gyülekezetünk tagjainak, különösen vezetőinek a lelkéhez. Hiányoznak a jelentőívek mellől az egyesületek munkájáról szóló részletes vagy pedig az egész gyülekezet életéről szóló részletes jelentések, amelyekből nyilvánvaló lenne az egyes munkaágak küzdelme, problémája. Emellett egy nagy bizonyíték is lenne ez a gyülekezet élniakarásáról. Részletes jelentést küldtek Csobaj, Cigánd, Karos, Sajóhidvég, Sárospatak, Semjén, Taktaszada, Vajdácská, Vámosújfalú, Ujcsanános. Hiányosan jött a jelentés Bodrogolaszi gyülekezetből, semmitmondóan Tállyáról,

Egyetemes munkák. Sajnálattal kell jelentenem, hogy az elmúlt munkaévre készített programot nehéz körülmények miatt (katonai bevonulások, forgalom korlátozás, rendkívüli esőzések) miatt nem tudtuk megvalósítani. Egy összejövetelt tartottunk a karosi gyülekezetben, ahol 350 nő vett részt. Itt az igét hirdette missziói előadó, előadást tartott Főző Lászlóné. Az a csöndesség, ami a gyülekezeti vagy az egyetemes munkában a körülmények miatt beállott, hiszem, hogy nem a fáradtságnak vagy a megsemmisülésnek a jele volt, hanem tusakodó figyelése mindannak, ami a világban történik, különösen azóta, amióta a bolsevizmus sötétségével mi is fölvevük a harcot és tartjuk azzal a jó reménységgel, hogy Isten a győzelmet azoknak adja, akik hittel küzdenek. Ha nagyobb csöndességben, de nem kevesebb buzgósággal imádkoztunk és imádkozunk valamennyien, hozza el a mennyei jó Atya mielőbb az időt, hogy minden munkánkat az Ő nagy nevének dicsőségére, anyaszentegyházunk, hitünk építésére úgy tudjuk elvégezni, ahogy ezt el is terveztük. Köszönöm előljáróimnak, megértő munkában segítő szeretetét, az új munkaév kezdetén anyaszentegyházunk, egyházmegyénk minden gyülekezetének, előljáróinak, tagjainak életére, munkájára Isten gazdag áldását kérve, ajánlom szolgálatomat egyházmegyénk közösségének.

Tanyamissziói munka. 38 gyülekezet 114 tanyáján 3261 lelket számláltak az elmúlt munkaévben. Van két tanyai templom, ezenkívül magánházaknál, iskolatermekben, csomózóban, szabad ég alatt tartottak istentiszteletet. A lelkigondozást legtöbb helyen csak a lelkipásztor végezte. A presbitérium ilyen irányú intézkedését a megyaszói jelentés így határozza meg: „Presbitérium kijárja a lelkészt a tanyákra.“ Hitoktatást, confirmációi oktatást, közelebbi tanyákról az anyaegyházban, távolabbi tanyákról az iskolában végeznek a lelkipásztorok. Iratterjesztést a látogatások alkalmával végeznek. Van az egyházmegyének egy missziói lelkésze, aki bodrogközi tanyákon végez önálló pásztori munkát. Presbitériumok lehetőség szerint szükséges fuvarral szolgálják a tanyamisszió munkáját. Cigándi és gesztelyi lelkipásztorok tanyagondozó munkájukban jó példát mutatnak az önzetlen szolgálatra. Cigándon, Nagyrozvágyon, Ricsén presbitériumok

tagjaik közül választják a tanyagondozó munkásokat. Ricsén az uradalmi gazda a tanyagondnok, aki egyuttal presbiter is. Tiszaladányban tanyagondnok az aratógazda. Lelkipásztornak lelkigondozó munkában több helyen támogatói voltak a tanítók, presbiterek. A tanyákon élő hívek 191 látogatást kaptak. Minden esetben tartottak istentiszteletet. Cigándi gyülekezetnek komoly problémát jelent a cigánymisszió. 256 cigány között ez évben kezdték el a konfirmációra való készítést.

Szórványgondozó munka. 12 gyülekezetnek 16 szórványa van s ezekben él 498 lélek. Ezek 109 család között oszlanak meg, van közöttük 59 tanköteles gyermek, 8 konfirmándus. Lelkipásztorok részéről 85 esetben kaptak látogatást, minden alkalommal volt istentisztelet. Lelkigondozást látogatások alkalmával kapnak a hívek. Hitoktatást és konf. előkészítést részben az anyaegyház gyermekei között, részben a szórványokon lévő iskolákban hitoktatáson kapnak. Szórványban élő hívek 22 P adóval támogatták a gyülekezet szórványgondozó munkáját.

Egyházmegyei gyűlés missziói előadójának az egyházmegye gyülekezeteiben folyó missziói munkákról beszámoló jelentését tudomásul veszi s azt az egyházkerületi gyűlés elé terjeszti.

52/b. Missziói bizottság tárgyalja a missziói jelentések elkészítésének kérdését. Szomorúan állapítja meg, hogy a jelentések nagyon hiányosan, az összesítő jelentés készítéséhez sok esetben hasznavehetetlenül érkeznek. Hiányoznak az egyházmegyei közgyűlés által már elrendelt, presbiteri jegyzőkönyvi kivonatok annak igazolására, hogy a jelentést a presbitérium tárgyalta. Hiányoznak az egyes munkaágakról szóló részletes jelentések. Missziói bizottság kéri közgyűlést, hogy hozzon határozatot a missziói jelentések pontos elkészítésére vonatkozólag.

Egyházmegyei közgyűlés minden lelkipásztor részére kötelezővé teszi, hogy a missziói jelentésekhez mellékelje a vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot, az egyesületek munkájára vonatkozó részletes jelentéseket. Ezek nélkül a jelentés hiányosnak minősítetik és el nem fogadható.

52/c. Missziói bizottság a konfirmációi oktatásról tárgyal. Nem tartja elfogadhatónak, hogy sok gyülekezet lekipásztora (20) megelégszik 1—6 hónapig terjedő előkészítő munkával. Elvész így a konfirmáció jelentősége, de veszít ezzel a konfirmációt feltételező, Urvacsorával való élés komolysága is.

Kéri közgyűlést, hozzon irányító határozatot a konfirmációi előkészítés idejére vonatkozólag.

Egyházmegyei közgyűlés minden lekipásztor számára kötelezővé teszi, hogy a lehető leghosszabb, így alaposabb konfirmációi oktatásra törekedjék.

Kötelezővé teszi, hogy ahol van, a 7. 8. osztályban vagy a gazdasági ismétlő iskola 3 éves ideje alatt, heti órarend szerint végézzék a konfirmációi előkészítést.

52/d. Missziói bizottság tárgyalja a gyülekezeti munka rendszeressé tételének kérdését. Megszüntetését kívánja annak a lehetetlen állapotnak, hogy a lelkigondozói munka bárhol is öletszerűen történjék. Kéri közgyűlést, hozzon ilyen irányban határozatot.

Közgyűlés minden lekipásztor számára kötelezővé teszi, hogy készítse el a gyülekezetben végzendő munkának egy heti rendjét. Erre vonatkozó nyomtatvány elkészítésével megbízza a missziói előadót.

A munkarend egy példánya az esperesi hivatalban, egy a lelkészi hivatalban, egy a missziói előadónál elhelyezendő.

52/e. Missziói Bizottság foglalkozik a tanyamisszió kérdésével. Látja, hogy vannak idősebb lelkészek, akik fiatalokat megszegyenítő pontossággal és önfeláldozó szolgálattal gondozzák a tanyán élő híveket. Janka Károly cigándi, Kun Zoltán gesztelyi lelkészek minden ellenszolgáltatás nélkül a saját fogatukat bocsátják a munka elvégzésére.

Egyházmegyei közgyűlés a legnagyobb elismeréssel, örömmel állítja oda Janka Károly és Kun Zoltán lekipásztorokat követendő példaként a tanyamissziói munkában.

52/f. Missziói Bizottság a tanyamissziói munka intenzivebbé tételéről tárgyal. Fontosnak tartja a tanyán élő hívek pontos nyilvántartását. Nyilvántartás évenkénti ellenőrzését. Kéri közgyűlést ilyen irányu határozat hozatalára.

Egyházmegyei közgyűlés elrendeli, hogy azok a gyülekezetek, melyekhez tanya, szórvány tartozik, még 1941. év őszén a missziói előadó által szerkesztett személyi lapokon készítsen nyilvántartást a tanyán élő hivekről.

52/g. Főző László lelkipásztor, missziói előadó indítványozza, hogy a kereszt jelvényének, a közigazgatási hatóságok által a közhivatalokba való áthelyezésére, méltó válaszuk nem a tiltakozás, hanem a Biblia jelképes elhelyezésének a sürgetése volna.

Induljon el az Evangélium így is hódító útjára. Legyen ott mindenek előtt, minden református templom és iskola asztalán állandóan a Biblia.

Kéri egyházmegyei közgyűlést, hozzon határozatot egyházmegyénk gyülekezeteire nézve, a bibliának ilyen irányu megbeszültesére vonatkozólag.

Egyházmegyei közgyűlés a kebelbeli gyülekezeteknek köteletségévé teszi, hogy a Bibliát helyezze el minden templomban az Úr asztalára és minden iskola és tanácskozó terem asztalára.

Lelkipásztorok és tanítók figyelmébe ajánlja, hogy Úrvacsoraosztás, esketés és keresztelés alkalomával az Úrasztalán elhelyezett bibliából, az iskolában pedig minden reggel az iskola asztalán elhelyezett bibliából olvassák az Igét.

53. Az elmúlt 1940/41. tanévről az Alsózempléni református egyházmegyében összegyűjtött számadatok és jegyzőkönyvezések alapján egyházmegyei tanügyi bizottságunk a következő jelentést terjeszti egyházmegyei közgyűlés elé :

69 egyházközségben, melynek lélekszáma 61.481, az összes ref. tanköteleseket befogadó iskolát tart fenn 46 egyház és Györgytarló uradalom Részben befogadó iskolát 11 és a sárospataki tanítóképző. Nem tart fenn iskolát 12. Az

egyhm. területén levő iskolákban szervezett állás van 107. Tankötelesek sokasága miatt kiegészítő tanerőt alkalmazott állami segítséggel 2 egyház : Karos és Makkoshotyka. Az így 109-re nőtt állásokból betöltetlen volt az elmúlt tanéven 6. Semjénben Balogh Dániel segédlelkész, Visson Bernáth István lelkipásztor, Golopon Faragó György lelkipásztor buzgolkodtak dícséretesen az árván maradt iskolában ref. magyar gyermekeink tanítása körül, teljesen önzetlenül. Szomoru helyzetet teremtett azonban a tanítóhiány Tiszakarádon, hol 4 állás közül 2 betöltetlen, 1 tanító pedig most teljesíti rendes katonai szolgálatát. Így 292 mindennapi tanköteles gondja Bocsor Géza ig.-tanítóra maradt. Itt Réthy Gyula segédlelkész önzetlen szolgálata juttatta némi lélekzetvételhez a tanítás ügyét. Így a következő helyzetkép alakult ki : Bocsor Géza tanította a maga osztálycsoportját és még 1 osztálycsoportot váltakozva. Majd Arató Kálmán tanító katonai bevonulásával még ezen harmadik osztálycsoporttal is foglalkoznia kellett. Réthy Gyula segédlelkész is tanított egy osztálycsoportot, majd az esztendő végén az Arató csoportját is átvette Bocsortól. Míg a saját csoportok igen jó eredménnyel zárták az évet, addig annak az osztálycsoportnak, melybe az I. osztály is tartozott, a látogatás kötelezte az egyházat, hogy a szülők bevonásával a tanévet 1 hónappal hosszabbítsák meg, mert az elfogadható tanulmányi eredmény eléréséhez még ennyi idő látszott szükségesnek. Simán egész tanéven szünetelt a tanítás.

Az így fennmaradó 103 tanító közül „cooperáló“, tehát összeműködő iskolát vezetnek 7-en : Nagytárkányban, Kistárkányban, Ágcsernyőn, Karcsán, Kenézlőn, Taktaharkányban és Tiszalúcon. Ezen összeműködő iskolaféleségek egészen új keletűek. Nem mindig indokolt szükség hozta létre őket, mint az olyan helyeken sem, hol a ref. tankötelesek száma saját iskolánkban elfér, pl. Nagytárkányban, Kenézlőn és Ágcsernyőn. A mi szempontunkból osztálybeosztásuk is hibás, mert nem mindig a legfelsőbb osztályokat tanítják a református tanítók, ami pedig az ilyen iskoláknál elengedhetetlen követelmény. Az összeműködő megoldást csak szükségből és csak ideiglenesnek lehet elfogadni. Kató János körlátogató ig.-tanító meg is jegyzi Karcsával kapcsolatban : „A karcsai ref. egyház csak névleg tart fenn ref. iskolát.“ Az alsó négy

osztály tanulói az állami iskolában részesülnek oktatásban, míg az egyházi iskolába felekezeti különbség nélkül az V - VI. o. növendékei járnak. Tanügyi bizottság az egyházmegyei közgyűlés figyelmébe ajánlja az összeműködő iskolákat. Egyébként van az egyh.-m.-ben 54 kitűnő, 26 jeles, 21 jó minősítésű iskola. A többi katonai bevonulások miatt nem volt minősíthető.

Az egyházmegye területén 6—14 éves ref. tanköteles volt az elmúlt évben: 11.219. A lélekszám 18 % -a. Ezek a következőképen nyertek oktatást:

Református mindennapi iskolába járt	---	---	5618	tanuló.
Más felekezeti	"	"	98	"
Állami, községi	"	"	2506	"
Közép, vagy középfoku	"	"	441	"
A négy címen járt összesen			8663	tanuló.

A hiányzó szám olyan 12—14 éves tanköteleseket jelent, akik tankötelezettségüknek általános, vagy gazdasági irányu továbbképző iskolában tettek eleget. Ezek között saját iskolánkba járt 539. A többi más jellegű iskolába.

Nem református tanuló járt hozzánk 795.

Tanulóink 50.733 félnapot mulasztottak igazoltan és 8833-at igazolatlanul. A mulasztásokból 1 tanulóra átlag 10 félnap esik. Magyarázatát a rendkívüli politikai és gazdasági viszonyok adják meg.

Konfirmált 1107 tanuló.

A népoktatás fenntartására az egyházak által adott fedezetet	---	---	126.947	P
Államsegélyből nyert fedezetet	--	---	193.600	"
Községi segélyből (főként tanítói nyugdíjjárulék hozzájárulás).	---	---	14.624	"
			Összesen	335.171 P

Beiratási díjából befolyt	---	3.801	P
Internátusi alapra elküldetett	---	1.812	"
Segélykönyvtárra	---	1.530	"
Ifjúsági	---	80	"
Tanítói	---	89	"
Szaklapokra	---	202	"

Összesen 7.514 P

A vallásoktatással kapcsolatban jelenti a tanügyi bizottság, hogy Olaszliszkához tartozó Szegilongon jan. 14-től nem volt vallásoktatás, miután vonatjáratváltozás miatt azt Sárospatakról Kolláth s.-lelkész ellátni nem tudta. Visszacsatolt szórványokban, sőt iskolákban is szegénységre való utalással, a régi Cinke-féle valláskönyveket használják.

Egyházmegyei közgyűlés a tanügyi bizottság jelentése alapján a következő határozatokat hozza :

a) Egyházmegye örömmel veszi tudomásul kebelbeli tanítóinak magasfoku kötelességtudását. Isten tartsa meg és áldja meg őket továbbra is munkakedvvel és munkaerővel, hogy növekedhessenek munkájuk által Isten dicsősége és hazánk jobb jövője.

b) Tanító nélkül maradt iskoláink növendékseregének ügyét magukévá tett Faragó György golopi, Bernáth István vissi ref. lelkészeknek, Balogh Dániel semjéni és Réthy Gyula tiszakarádi segédlelkészeknek, nemkülönben Bocsor Géza tiszakarádi ig.-tanítónak önzetlen munkájukért elismerését és köszönetét fejezi ki.

c) Felhívja a Tiszakarád és Viss egyházközségek iskolaszékeit, hogy az üres tanítói állások betöltésére kövessenek el minden lehetőt.

d) Utasítja vallásoktatást végző visszacsatolt lelkészeket és tanítókat, hogy munkájukban alkalmazkodjanak az Egyetemes Konvent tantervéhez és utasításaihoz.

e) Utasítja az egyházközségek presbitériumait, hogy iskoláinknak más jellegű iskolákkal való összeműködését csak szükség esetén vegyék igénybe, de mindenkor az egyházi felsőbb hatóság jóváhagyásával, a tanügyi előadó véleménye alapján. Ennek elmulasztása fegyelmi vétség. Ezen felsőbb egyházhatósági jóváhagyás megszerzésére a már összeműködő iskolákat is kötelezi.

f) Utasítja Olaszliszka lelkészét, hogy Szegilong ref. tanköteleseinek vallásoktatását a f. évi jan. 16-án kelt esperesi felhívásnak megfelelően

tássa el, mint ahogyan jelentésében arra magát akkor kötelezte is, de annak eleget nem tett.

g) Egyöntetű eljárás végett a tanítók minősítésére nézve kimondja, hogy ellenőrzés alkalmával már huzamosabb ideig iskolájuktól távollevő tanítók nem minősíthetők, mivel a minősítésnek olyan eredői is vannak, melyek a folyamatos, tanítástól és a személyes jelenléttől el nem választhatók.

h) Szórványokban élő református szegény tanköteles gyermekeknek vallástani kézikönyvekkel való ellátására az egyházmegyei pénztár terhére évi 100 pengőt juttat. Felhívja az érdekelt vallásoktatókat, hogy igazán szegény tanulóik részére az igénylést esperesi hivatalnak jelentsék.

i) Utasítja Örös egyházközség presbitériumát, hogy 2 tanteremnek és 2 tanítói lakásnak építésére a szükséges előkészületeket tegye meg, hogy teljesen alkalmatlan iskoláját és tanítói lakását minél előbb újjakkal cserélhesse fel.

54/a. Egyházmegyénk lelkészértekezlete foglalkozva a lelkipásztorok továbbképzésének ügyével, azt elengedhetetlenül szükségesnek tartja,

ezért az e.-m. közgyűlés útján azt a tiszteletteljes kívánságát terjeszti elő az egyházkerületnek, hogy a lelkészi továbbképzőtanfolyamok zsinati törvény által tétessenek minden lelkipásztorra nézve kötelező erejűvé. Addig is, míg ez a kérdés egyetemes rendezést nyer, az egyházmegyei közgyűlés útján felkéri az egyházkerületet, hogy tartson az egyházkerület és a theol. kar közös rendezésében évenként ősszel 3–4 napos lelkészi továbbképzőtanfolyamot. A tanfolyam a lehető legegyszerűbb keretek között történjék, hogy anyagi akadály attól senkit vissza ne tartson. A továbbképző tanfolyamok dologi kiadásaira az egyházmegyék vegyenek fel költségvetéseikben számarányuknak megfelelő összeget, a személyi kiadást pedig minden lelkipásztor maga viselje.

A lelkészi továbbképzés érdekében elhatározta továbbá a lelkészértekezlet, hogy a jövőben gyűléseit egy egész napos időtartamunak rendezi és azon az adminisztrációs és alka-

lomszerű kérdéseken kívül tudományos és gyakorlati irányú tárgyakkal is kíván foglalkozni.

Lelkészerítekezlet szükségesnek tartja a járásonkénti lelkészi körök munkáját és e munka végzésére lelkipásztor tagjait felhívja. Hasonlóképen felhívta a lelkészerítekezlet tagjait az egyéni önképzésre, az Igével való állandó foglalkozásra, valamint teológiai és gyakorlati belmissziói művek tanulmányozására.

Egyházmegyei közgyűlés a lelkészerítekezlet határozatait magáévá teszi, azokat közgyűlési határozati erőre emeli és felterjeszti az e-kerületi közgyűlés elé. Figyelmébe ajánlja a lelkipásztoroknak a lelkészerítekezletek és a járási lelkipásztori körök munkáját és felhívja a lelkipásztorokat az állandó önképzésre.

54/b. Egyházmegyénk lelkészerítekezlete foglalkozva az egyke kérdésével, szomorúsággal értesül arról, hogy ez a nemzetünk életgyökereit pusztító veszedelem már egyházmegyénkben is felütötte fejét. Ezért az egyházmegyei közgyűlés útján kötelezi a lelkipásztorokat, hogy fokozott éberséggel figyeljék a gyülekezetek népmozgalmi adatait. Felhívja a lelkipásztorokat, hogy a neveléssel, tanítással, pásztori ráhatással tegyenek meg mindent ennek a pusztító veszélynek megállítására. A fokozatos egyházi hatóságok útján pedig kéri a m. kir. kormányt, hogy minden eréllyel igyekezzék népünket kigyógyítani az egyke betegségéből.

Egyházmegyei közgyűlés átérezve azt a veszedelmet, amit az egyke jelent népünk jövő sorsára, a felsőbb egyházi hatóságok útján kéri a m. kir. kormányt, hogy a törvényhozás útján szigorú és gyökeres örökösödési törvény, telepítés, földreform és új agrárpolitika alkalmazásával emelje ki népünket az egyke veszedelméből.

54/c. Egyházmegyei lelkészerítekezlet tárgyalta a tanyavilág népének lelkigondozására vonatkozó határozatok gyakorlati megoldását és kéri az e.-m.-i közgyűlést, hogy rendelje el a tanya- és szórványvilág helyzetértképének elkészítését minden olyan

gyülekezetben, ahol tanya vagy szórvány van. Ajánlja a lelkipásztoroknak az egyéni személyi lapok vezetését és kötelezi presbitériumokat a tanyai lelkigondozás munkájával foglalkozásra.

Egyházmegyei közgyűlés felelősséget érezve minden szórványban, vagy tanyán élő hívünkért, elrendeli, hogy minden tanyáról, vagy szórványról készítsen a presbitérium helyzettérképet és foglalkozzék rendszeresen a szétszórtságban élő testvéreink lelkigondozásának munkájával. A lelkipásztoroknak pedig ajánlja, hogy a tanyai hívek nyilvántartása céljából vezessenek róluk egyéni személyi lapot.

54/d. A lelkészértekezleten résztvevő lelkipásztorok szám-bavétele alkalmával megállapítást nyert, hogy azon 21 lelkipásztor nem igazolta távolmaradását. Lelkészértekezlet azért kéri, hogy az egyházmegyei közgyűlés az igazoltatást a távolmaradókkal szemben folytassa le.

Egyházmegyei közgyűlés felszólítja : Bagócsy Lajos, Bernáth István, Éles István, Gecse Lajos, Göndöcz István, Horváth István, Karrászy Dezső, Kenyeressy Károly, Kovács Lajos, Kovács László, Kőrössy György, Molnár Ferenc, Nemesik Endre, Pataky Sándor, Szendy Pál, Szokolczay Bertalan, Szilva István, Takács Béla, Tantó János, Tóth Albert és Virágh Béla lelkipásztorokat, hogy hiányzásukat 30 napon belül igazolják a lelkészértekezlet elnökénél, ellenkező esetben az egyházmegyei gyűlésről elmaradottakkal hasonló bírság alá esnek.

55. Az alsóberecki egyházközség templomának felemeléséhez és elkórhadt fatornyának újból való építéséhez tőkekamat segílyt kér. A kért segíly összegét nem határozza meg, hanem a lehető legmagasabb összegben kéri megállapíttatni. Az alsóberecki egyházközségnek 393 a lélekszáma, kiknek legnagyobb része napszámos, nincstelen. Az egyházközségnek a lelkészi javadalmi földön kívül semmi vagyona nincs, a hívek 50 %-os egyházi adót fizetnek. A templomrenoválás és toronyépítés költségei 16.000 P összeget tesznek ki.

Egyházmegyei közgyűlés az alsóberecki egyházközség kérését az e.-m. kérvényezői között az első helyen a legmelegebb ajánlással terjeszti fel az e.-ker. útján a közalap intézőbizottsághoz.

56. A felsóberecki egyházközség a 6 év óta hatóságilag bezárt és romokban heverő templomának felépítésére a lehető legmagasabb összegű tőkekamat segílyt kér. Kérésében hivatkozik arra, hogy a gyülekezet 1935 óta templom nélkül van s azóta az állami iskolában tartják az istentiszteletet. A 304 lelket számláló kis gyülekezet a maga erejéből nem tudja templomát felépíteni, mert összes adófizetői száma 48, ezek közül 25-nek 5 pengőn aluli az állami egyenes adója. A templomépítés költségei előreláthatólag 22.000 P-t tesznek ki.

E.-m. közgyűlés a felsóberecki egyházközség kérését az e.-m. kérvényezői között az első helyen a legmelegebb ajánlással terjeszti fel az e.-ker. útján a közalap intézőbizottsághoz.

57. A mádi egyházközség elemi csapások által okozott háztartási megoldatlan nehézségek leküzdése, illetve az e célra felvett kölcsön visszafizetése címén 1000 P közalapi egyszersmindenkori segílyt kér. Az egyházközségnek, melynek tagjai 50 % -os egyházi adót fizetnek, legfőbb bevételi forrása volt a szülő jövedelme. Évek óta nem volt termése, így az egyházközség költségvetése nem hozható egyensúlyba. A gyülekezet tagjait is ugyanaz a csapás érte. Az elemi csapás indokolttá teszi a kérést.

Egyházmegyei közgyűlés a mádi egyházközség kérését ajánlólag terjeszti fel az egyházkerület útján a közalap intézőbizottsághoz.

58. Az alsódobszai egyház beterjeszti jóváhagyás végett azon szerződést, mely szerint Szabó Lajos haszonbérbe vette 1941 aug. 28-án az alsódobszai ref. egyház és érdektársaitól az alsódobszai 6. és 323. sz. betétben foglalt 550 kat. hold ingatlan alatt található bárminemű ásvány, kőzet vagy szén kiaknázási jogát. Haszonbér az értékesítés alá kerülő, a helyszínen a bánya szájánál levő napi értékének 4 % -a s azon kívül az alsódobszai ref. elemi iskola részére évente kiad a haszonbérlő a bánya szájánál 100 q szenet. Köteles a bérlő 2 év alatt a kutatást befejezni s a bá-

nyászt megkezdeni. Ha felszínen a bányaműveléssel kárt okoz, azt megtéríteni köteles. Ha a bányaművelés céljára a haszonbér-lőnek az ingatlan valamely részére szüksége van, az a napi ár kétszereséért a haszonbér-lő tulajdonába megy át. Az utakat ingyen használja haszonbér-lő, de ha igénybeveszi, akkor az út fenntar-tásához hozzájárul. Haszonbér-lő a termelés és értékesítésről sza-bályszerű könyvet köteles vezetni, amit a községi bíró és két-tagú bizottság útján az egyház ellenőrizhet. A széntermelés meg-kezdésekor a község bírójánál 2000 P-ről szóló bankgarancia levél tétetik le.

Egyházmegyei gyűlés az alsódobszai ref. egy-háznak Szabó Lajos bányavállalkozóval 1941 aug. 28-án kötött haszonbérleti megállapodást azzal küldi vissza presbitériumnak, hogy a szerződés záradékába vezesse be, hogy „A kutatás befejez-tével annak eredményét haszonbér-lő köteles az egyházzal haladéktalanul írásban közölni s ha a kutatás sikerre vezetett, a bányaadományozást haladéktalanul kérelmezni s megszakítás nélkül folytatni.“ Az elemi iskola részére a 100 q kőszén kiszolgáltatásának kezdő idejét is írja be. Az így kiegészített haszonbérleti megállapodást haszonbér-lővel írassa alá s presbitérium és egyházközségi közgyűlés névszerűti szavazással hozott jóváhagyó határozatainak kivonatával ellátva, terjessze be esperesi hivatalhoz. Elnökségét pedig felhatalmazza — a hiányok pótlása után — a szerződés jóváha-gyására.

59. Több tárgy nem lévén, esperes megköszöni előadóknak a gondos munkát, az alkotó tagoknak az érdeklődést s lelkeszi főjegyző imádsága után

a gyűlést berekeszti.

A gyűlés jegyzőkönyvi pontjai egyidejűleg hitelesítetttek.

Sárospatak, 1941 szeptember 18.

Janka Péter
egyházmegyei lelkeszi főjegyző.

Janka Károly
esperes.

II. Bírósági ügyek.

1. Az egyházmegyei közigazgatási bíróság Tántó János megyaszói lelkipásztor panaszának helyt adott és kimondta, hogy a megyaszói állandó káplántartási kötelezettség a lelkész díjlevél-szerű jövedelmét nem csorbíthatja. A megyaszói lelkész nem köteles a s.-lelkész fizetését a saját fizetéséből fedezni. Jogerős.

2. Az egyházmegyei fegyelmi bíróság dr. Kostenszky László sárospataki főjegyző panaszára folyamatba tett fegyelmi ügyben Kocsis János vallásoktató lelkipásztort az E. T. VI. tc. 47. §-a A. a) pontja alapján feddésre ítélte. Az ítélet jogerős.

3. Az egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság Thuróczy Miklós sajhídvégi tanítónak az egyházmegyei Elnökség felfüggesztést kimondó végzése elleni fellebbezését elutasította. Fellebbezés alatt.

4. Az egyházmegyei közigazgatási bíróság Z. Horkay Barna volt kistárkányi lelkipásztor követelésének részben helyt adott, részben elutasította és őt 10 P bírói eljárási költség megfizetésére kötelezte. Fellebbezés alatt.

5. Az egyházmegyei közigazgatási bíróság néhai Tariska Gábor volt pácini lelkipásztor panaszának helyt adva megállapította, hogy: 1. A pácini jelenleg érvényben levő 1917. január 31-én kelt díjlevél 1. pontjában foglalt földjárandóság 18 kat. holdra helyesbitendő; 2. A díjlevél 2. pontja alatti 300 Korona, mint készpénz járandóság csorbitatlanul meghagyandó; 3. A lelkész által közmunkaváltság címén élvezett és élvezendő föld adójának csak állami része terheli a lelkészt, ártéri adóját teljesen az egyházközség tartozik fizetni. Jogerős.

Egyes pontokat jegyzették:

Janka Péter: 1—20, 23/e, 59, IV. B.

Csathó József: 21—a · b, 22—b—c—g—h—i—k—p—r, 28, 40, 41, 42, 43, II. B.

Keresztury László: 23—i—j—k—l—m—n—o, 26, 31, 34, 44, 50, III. B.

Benke Kálmán: 23—d—f—h—ny—s 24, 25, 27, 32, 35, 45, 48, 51, 54, 55, 56, 57, I. B.

Dr. Janka Géza: 23—b—c—g, 29, 30, 33, 38, 47, V. B.

Cziganyi Géza: 24/b, 36, 27, 39, 46.

Kántor Mihály: 22—d—e—f, 23/a, 53.

Föző László: 22/j, 52.

Dr. Kérészy Sándor: 58.

Martin Miklós: 49.

Melléklet az 51. sz. határozathoz :

**Az alsózempléni ref. egyházmegye
pénztári számadása az 1940-ik évről.**

Bevétel.

1. Pénztári maradvány	294 07 P
2. Államsegély	2096 — „
3. Térítmény	132 49 „
4. Portó visszatérítés, esperesi levelezés után	100 — „
5. Bíróság	6. — „
6. Kalász-szedés	2 14 „
7. Reformációi perselypénz	46 35 „
8. E.-ker. pénztártól	4 70 „
9. Virágvasárnapi perselypénz	64 80 „
10. Husvétii „	53 49 „
11. Birósági	56 — „
12. Gusztáv Adolf perselypénz	2 68 „
13. Ó- és újévi „	70 56 „
14. Szlovák közigazgatás	2800 70 „
15. ORJÓ	847 94 „
16. Szlovák gyámintézeti díj	262 68 „
17. Közalap	4810 66 „
18. Nyugdíj	15279 33 „
19. Tűzbiztosítás	1170 96 „
20. Közigazgatási pénztár	5570 81 „
Összesen :	33672 36 P

Az alsózempléni ref. egyházmegye pénztári számadása az 1940-ik évről.

Kiadás.

1.	Esperesi tiszteletdíj	1609.42 P
2.	„ s.-lelkész ellátása	484.62 „
3.	„ „ fizetése	446.62 „
4.	„ hivatal portója	409.72 „
5.	„ „ telefondíja	65.49 „
6.	„ „ fűtési átalánya	241.86 „
7.	„ „ iroda átalánya	251.46 „
8.	E.-m.-i főjegyző tiszteletdíja	161.24 „
9.	E.-m.-i aljegyző „	80.86 „
10.	Belm. előadó „ és úti átalánya	190.06 „
11.	E.-m.-i pénztárnok „ és irodaátalánya	720.— „
12.	E.-m.-i pénztár vizsgálat költségei	60.50 „
13.	Tanácsbírák tiszteletdíja	20.— „
14.	E.-m.-i számvevők tiszteletdíja	95.56 „
15.	E.-m.-i pénztár postadíja	79.69 „
16.	Napidíjak, útiköltségek	109.82 „
17.	Közalap	4914.90 „
18.	Nyugdíj	14870.55 „
19.	Evangelizáció	93.78 „
20.	Püspöki könyvekért	60.— „
21.	E.-ker. jegyzőkönyvek	60.— „
22.	Konventi költségek	240.— „
23.	Belmissziói útmutató	42.— „
24.	Visszatérítés	244.55 „
25.	Gyámintézeti járulék, visszatért területi	248.74 „
26.	Szlov. közig. és jegyzőkönyvek	627.67 „
27.	„ közalap	1256.55 „
28.	Tűzbiztosítás	1659.98 „
29.	Virágvasárnapi perselypénz nyugdíjintézetnek	63.51 „
30.	Vegyések	40.52 „
31.	Bírósági kiküldetések	15.22 „
32.	E.-m. jegyzőkönyvek nyomtatása és szétküldése	1100.36 „
33.	Kultóradó	1268.80 „
34.	E.-ker. közigazgatás	62.— „
35.	Közhírdetés	62.— „
36.	Paróchiális könyvtár	620.— „
Összesen :		32578.05 P

Összes bevétel	33672·36 P
Összes kiadás	32578·05 „
<hr/>	
Pénztári maradvány:	1094·31 P

Az alsózempléni ref. egyházmegye 1942. évi költségvetése.

A) Szükséglet.

1. Személyi járandóságok	5379 68 P
2. Dologi szükségletek	1280 — „
3. Járulékok	6653 93 „
4. Adósságtörlesztés	326 68 „
5. Napi- és fuvardíjak	1980 — „
6. Segélyek	2940 — „
7. Előre nem láthatókra	200 — „
<hr/>	
Összes szükséglet:	18760·29 P

B) Fedezet.

1. Közigazgatási államsegély	2096 — P
2. Baldácsy-segély	1220 — „
3. Kultúradó	1419·90 „
4. Theologiai internátus	2205 20 „
5. Egyházkerületi közigazgatási tár	763·80 „
6. Közhirdetés	62 — „
7. Kálvineum	74 — „
8. Paróchiális könyvtár	620 — „
9. Tűzbiztosítás	1715·33 „
10. Portó megtérítés	170 — „
11. Újévi perselypéNZ missziói költségekre	100 — „
12. Gazdák biztosító szövetkezetétől jutalék	250 — „
13. Közigazgatási díj hátrálék	4780 — „
14. Egyházmegyei közigazgatási járulék	3290·27 „
<hr/>	
Összes fedezet:	18766·50 P

Mérleg.

Összes fedezet	18766·50 P
Összes szükséglet	18760·29 „
<hr/>	
Maradvány:	6·21 P

Tárgymutató :

Jelen voltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek :

1. 167-ik dics. 1 versének eléneklése. Esperes igeolvasása és imája.
2. Egyházmegyei gondnok gyűlést megnyitó beszéde.
3. Alakulás.
4. Mult gyűlésről elmaradt alkotó tagok igazolása.
5. Az 1939. évi közgyűlésről igazolatlanul elmaradt Osváth József tállyai lelkipásztorra kirótt 5 P bírság befizetéséről jelentés.
6. Szavazatot nem adott, hiányosan szavazott, vagy szavazatával elkésett egyházközségek lelkipásztorainak bírságolásáról jelentés.
7. Szavazatbontó bizottság jelentése. Darányi Lajos, Kiss Pál lelkészi, vitéz Nyitray Károly világi tanácsbírák eskütétele.
8. Kovács László taktakenézi, Sáfár József makkoshotykai, Virágh Béla tb. esperes, kistárkányi, Szabó Tibor bodroghalászi lelkipásztorok és Hegedűs Imre szerencsi v. oktató lelkész beerősítése.
9. Czegle Imre, Réthy Gyula, Katócs Géza, Szalay György, Rózsay Tivadar, Nagy Géza és Kolláth József s.-lelkészek bekebelezése.
10. Borsay Ilona férj. : Sóhajda Mihályné, révleányvári, Vitányi István bodrogolászii, Főző Lászlóné vajdácskai, Sóhajda Mihály révleányvári, Sajgó Irén erdőbényei, Maklári János semjéni, Szabó Tiborné bodroghalászi, Vágó István golopi, Géresi István nagyrozvágyi, Arday Béla bodroghalászi, Tóth József ondi, Balogh József csobaji tanítók, illetve tanítónők beerősítése és az esküt még nem tettek eskütétele.
11. Dr. Szabó Sándor világi főjegyzői és egyházmegyei ügyészi, Dr. Kiss László egyházmegyei ügyészi, Fekésházy János e.-m.-i tanítói képviselői tisztük-ről való lemondása.
12. Dr. Sárkány Ernő, Buttkay István, Kiss Pál, Kovács

- László, Veres Imre számvevői tisztségükről való lemondása és helyeiknek betöltése.
13. Z. Horkay Barna ny. lelkipásztor és Bartha Lajos vissi ig.-tanító búcsúzása.
 14. Gecse Lajos lemondása a viselt bizottsági tagságairól.
 15. Esperesi jelentés.
 16. Bírósági ülés idejének kitűzése.
 17. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
 18. Egyházmegyei tanács tagjainak választása.
 19. Lelkészelölő bizottság tagjainak megválasztása.
 20. Kiemelt helyek kijelölése.

Skontró-ügyek :

Konventiek :

21. a) Paróchiális könyvtár kezeléséről szóló konventi szabályrendelet életbeléptetése.
- b) A szeretetmunka megszervezését célzó konventi javaslat.

Egyházkerületek :

22. a) Lelkeszi továbbképző tanfolyamokra nézve véleményes javaslat.
- b) Állandó káplántartó helyek revíziója tárgyában javaslattétel.
- c) Alapító levelek kellő példányszámban való felterjesztése.
- d) Egységes népiskolai szakfelügyelet szervezése.
- e) Népiskolai növendékek gyűjtése lehetőleg a Szeretetszövetség céljait szolgálja.
- f) Ifjúsági mintakönyvtárak szervezése.
- g) Ifjúsági megbizottak, körzetgazdák beállítása.
- h) Az egyházközségi közgyűlésre vonatkozó e.-m.-i szabályrendeletnek egyházkerület által való megerősítése.
- i) A módosított egyházmegyei szabályrendelet jóváhagyása.
- j) Egyházmegyei missziói munkaterv készítése és felterjesztése iránti felhívás.
- k) A gyülekezeti éneklésre nézve megállapított kérdőpontokra feleletadás iránti felhívás.

Egyházmegyeiek :

23. a) Elemi iskolák 8 osztályúvá fejlesztése ügyében felhívás.
- b) A visszatért egyházközségek presbitériumainak létszámával kapcsolatban vonatkozó szabályrendeletének betérjesztése.
- c) A visszatért egyházmegyei rész anya-, társ-, leány- és fiókegyházközségeinek egymás közötti jogviszonyát rendező szabályrendeletek bemutatása.
- d) A révleányvári előkönyörgői tanítói állásnak lelkesztanítói állássá átszervezése.
- e) Az egyházmegyei szabályrendeleteknek a jegyzőkönyvben függelékként való kinyomatása.
- f) A szomotori ingatlancsere elnökségi jóváhagyásáról és egyházkerület által történt megerősítéséről jelentés.
- g) A karcsai egyházközség kölcsön ügye.
- h) A cigándi bérleti szerződés jóváhagyása.
- i) Dr. Nagy Sándor Béla alapító levelének jóváhagyása.
- j) Tállyai egyházközség kölcsöne saját alapítványaiából.
- k) Az újcsanálosi adás-vételi szerződés jóváhagyása.
- l) A pácini s.-lelkésznek karcsai és bodroghalmi tanyák missziói gondozása érdekében kedvező elhelyezése.
- m) A bodroghalmi missziói s.-lelkész munkakörének lehető tágítása.
- n) A theol. ifjúság igénybevétele a sárospataki tanyák lelkigondozásánál.
- ny) A pusztakörvélyesi szórványnak elcsatolása.
- o) A végardói templomépítés és az erdőbényei árvaház támogatása.
- p) Az egyházmegyei pénztár átvételéről és átadásáról, az egyházmegyei pénztárnok eskütételéről jelentés.
- r) Lelkészerterkezleti elnök jelentése a lelkészerterkezletről távolmaradtak igazolásáról.
- s) Javaslat műemlékek összeírását és gondozását végző 4 tagú bizottság iránt.

- t) A golopi egyház ingatlanvételének és kölcsönének elnökségi jóváhagyásának bejelentése.
24. Az erdélyi ref. igazgatótanács köszönete.
 25. Néh. Szabó Andor testvéreinek köszönete a kifejezett részvétért.
 26. Esperes intézkedése a bodrogszentesi s.-lelkésznek a vékei leányegyházban való lakása érdekében.
 27. Szundy Béla bodroghalászi és Szabó Tibor sápi lelkészek álláscserejének bejelentése.
 28. Kertész Gyula esperesi s.-lelkésznek fizetés rendezés iránti kérelme.
 29. A bodroghalomi levante főoktató elleni panasz.
 30. A kistárkányi lelkészi tűzifa beszerzési alapból felvett régi kölcsönök pengő értékben való visszaszámítása.
 31. A kistárkányi egyházközség presbitériumának állandó káplántartás iránti kérelme.
 32. Szomotor egyszer s mindenkor közalapi segély iránti kérelme.
 33. A szomotor-vécsi egyházközség lelkészlakának építésére és e célból ideiglenes kölcsön felvételére e.-m.-i elnökség által adott engedély jóváhagyása.
 34. Szerencsi egyházközség presbiterei létszámának felemelése iránti kérelme.
 35. Az ORJO egyházkerületi irodájának egyházközségeinket érdeklő tájékoztatása.
 36. A makkoshotycai templom építési tervrajz és költségvetés esperesi jóváhagyásának tudomásul vétele.
 37. A makkoshotycai egyház erdejéből a fakitermelést és értékesítést engedélyező elnökségi intézkedés jóváhagyása.
 38. A tiszalúci egyházközség ingatlan eladási és vételi szerződésének jóváhagyása.
 39. A taktaszadai egyházközség 5300 P közalapi kölcsönének jóváhagyása.
 40. A tanyákon és szórványokon élő egyháztagek lelki gondozása érdekében traktátusok beszerzése.
 41. A pácini kántori díjlevél megerősítése.
 42. Az 1940. évi közalapi számadást elfogadó bizottsági jkv. beterjesztése.

43. Az 1940. évi nyugdíjintézeti számadást elfogadó bizottsági jkv. beterjesztése.
44. A csobajai rendkívüli adókulcs megerősítése.
45. A tolcsvai egyházközség 1000 P egyszer s mindenkorai közalapi segély iránti kérelme.
46. A vámosújfalui egyházközség 3000 P-s ideiglenes váltókölcsonének további engedélyezése.
47. A vámosújfalui egyházközség adás-vételi ügye.
48. A berzéki egyházközség presbitériumának önálló tanítói állás szervezése tárgyában hozott határozata.
49. Az 1940—41 iskolai évi vallásoktatásról jelentés.
50. Néh. Göndöcz Piroska emlékére tett alapítvány alapító levele.
51. Számvevőszék jelentése.
52. Missziói bizottság jelentése.
53. Tanügyi bizottság jelentése.
54. A lelkészértekezlet előterjesztései :
 - a) A lelkészek önképzése.
 - b) Az egyke elleni küzdelem.
 - c) A tanyák és szórványok lelkigondozása.
 - d) Lelkészértekezletről elmaradtak igazolásra felhívása.
55. Alsóberecki közalapi segély iránti kérelme.
56. Felsőberecki közalapi segély iránti kérelme.
57. Mád közalapi segély iránti kérelme.
58. Az alsódobszai egyházközség bányászati jog bérbeadására vonatkozó szerződése.
59. A gyűlés berekesztése.
A jegyzőkönyv hitelesítése.

II. Birósági ügyek.

1. Tantó János megyaszói lelkipásztor panaszára folyamatba tett, a s.-lelkéstartás kötelezettsége elleni közigazgatási bírósági ügy.
2. Kocsis János sárospataki vallásoktató lelkész elleni fegyelmi ügy.
3. Thuróczy Miklós sajhídvégi tanító felebbezése az e.-m.-i elnökség felfüggesztést kimondó végzése ellen.
4. Z. Horkay Barna ny. kistárkányi lelkipásztor gazdasági beruházások megváltása tárgyában folyamatba tett ügy.
5. A pácini lelkészi díjlevél vitás pontja a javadalmat képező ingatlan területe tekintetében.

Betűsoros névmutató :

- Alsóberecki 22/g, 55.
 Alsódobsza 22/g, 58.
 Arдай Béla 10.
 Asztalos Gyula 18, 19.
 Dr. Asztalos Kálmán 16, 17.
 Bacska 22/b, g.
 Bacsikai s.-lelkész 22/g.
 Bagócsy Lajos 12. 54/d.
 Bakcsy Gyula 4.
 Balogh József 10.
 Balogh Dániel 53/b.
 Barthos Tivadar 36.
 Bartha Lajos 13.
 Báj 15/e, 22/g.
 Bányi Endre 10.
 Benke Kálmán 4.
 Bernáth Aladár 16, 18, 19.
 Bernáth István 12, 53/b, 54/d.
 Berzék 22/g. 48.
 Bély 22/g.
 Bocsor Géza 53/b.
 Bodroghalász 15/e, 22/g.
 Bodroghalom 22/g, 23/i. 49.
 Bodrogközi missziói s.-lelkész
 23.
 Bodrogmező 15/e, g.
 Bodrogolaszi 22/g.
 Bodrogszentés 21/b, g, 23/ny.
 Buttykay István 11.
 Czegle Imre 9.
 Cigánd 20, 22/b, g, 23/h.
 Cigándi s.-lelkész 22/g.
 Cziganyí Géza 17, 23/l.
 Csathó József 15/p, 22/d.
 Csobaj 22/g, 37.
 Dr. Csontos Ödön 37.
 Darányi Lajos 7, 14, 15/f, p.
 Egyetemes Konvent 20, 32, 39,
 45, 55, 56, 57.
 Egyházkerület 20, 21/b, 22/b,
 d, f, g, 23/i, j, k, 31, 32, 39,
 41, 45, 54/a, b, 55, 56, 57.
 Egyházközségek általában 2/d.
 15/c, d, h, i, 21 a, 22/c, d, g,
 j, 23/a, o, 51, 52/a, 53/a, e.
 Egyházmegyei gondnok 2, 16,
 18, 23/s, 44, 47, 50.
 Egyházmegyei pénztárnok 4,
 6, 28, 42, 43, 51.
 Egyházlátogatóság 21/a.
 Elnökség 16, 17, 18, 23/f, g, h,
 t, 33, 36, 37, 44, 46, 47, 50.
 Éles István 3, 54/d.
 Erdőbényei fürdő igazgatóság
 15/o.
 Erdőbénye 22/g.
 Erdélyi c. ker. ig. tanácsa 24.
 Erdőhorvati 22/g.
 Esperes 1, 3, J, 7, 10, 11, 15/f,
 z, 17, 18, 19, 21/a, 22/b, d, k,
 23/a, b, c, e, i, l, o, p, 26,
 38, 40, 44, 47, 50, 53/h, 58.
 Faragó György 15/p, 23/b.
 Farkas István 2/c.
 Fekesházi János 3, 11.
 Felsőberecki 56.
 Felvidéki egyházközségek
 23/b, c.
 Fiedler István 15/p.
 Főző László 15/f, 22/g, 23/l,
 40, 52.
 Főző Lászlóné 10.
 Gecse Lajos 3, 14, 23/p. 54/d.
 Geszthely 22/g.
 Géresi István 10.

- Golop 22|g, 23|t.
 Göndöcz István 54|d.
 Özv. Hankó Adorjáné 15|v.
 Hernádkak 22|g.
 Hernádnémeti 15|j, 20, 22|g, 50.
 Hegedüs Imre 8.
 Hegedüs László 16, 19.
 Horkay Barna 13, IV. B.
 Horváth István 54|d.
 Hornyák János 38.
 Dr. Janka Géza 18.
 Janka Károly 52|e, 15|z.
 Janka Péter 15|f, 18, 23|d, s.
 Jákó Jenő 36.
 Karászy Dezső 3, 54|d.
 Karcsa 22 b, g, 23|g, l, 49.
 Karos 22|g.
 Kassai m. kir. erdőigazgató-
 ság 36.
 Kató János 15 r, 18, 23|d.
 Katócs Géza 9.
 Kenézlő 22|g.
 Kenyeressy Károly 54|d.
 Keresztúry László 18, 22|d.
 Dr. Kérészy Sándor 16.
 Kertész Gyula 28.
 Kesznyéten 22|g.
 Kisgéres 15|e, g, 22|g.
 Királyhelme 20, 22|b, g, 23|c.
 Dr. Kiss László 11.
 Kiskövesd 22|g.
 Kiss Pál 7, 12.
 Özv. Kiss Miklósné 15|v.
 Kistárkány 20, 22|b, g, 30, 31.
 Kolláth József 9.
 Kocsis János II. B.
 Kocsa András 36.
 Kovács Lajos 24|d.
 Kovács László 8, 12, 54|d.
 Kőrössy György 54|d.
 Kun Zoltán 16, 18, 23|r, 52|e,
 54|d.
 Láca 22|g, 23|m.
 Legyesbénye 22|g.
 Lelesz 15|j.
 Lelekipásztorok általában 2|e,
 15 a, d, h, 21 a, 22|c, e, g, j,
 23|a, r, s, 35, 51, 52|a, b, c,
 d, f, g, 54|a, b, c.
 Mád, 22|g, 57.
 Makkoshotyka 22|g, 36, 37.
 Makó Dezső 18.
 Maklár János 10.
 Martin Miklós 4, 22|d.
 Dr. Marton János 16, 18, 23|s.
 Dr. Meczner Béla 36.
 Dr. Meczner Tibor 17, 23|s, 36.
 Megyaszó 20, 22|b, g.
 Mezőzombor 22|g.
 Molnár Ferenc 54|d.
 Monok 22|g.
 Nagy Elek 38.
 Nagy Géza 9.
 Nagygéres 22|g.
 Nagykövesd 15|g, n, s. 22|g. 49.
 Nagyrosvány 20, 22|b, g.
 Nagyrosványi s.-lelkész 22|g.
 Dr. Nagy S. Béla 23|i.
 Nemcsik Endre 54|d.
 Vitéz Nyitray Károly 7, 17.
 Olaszliszka 22|g, 53|b.
 Ond 22|g.
 ORJO 35.
 Osváth József 4, 5.
 Öros 22|g, 53|i.
 Pácín 22|b, g, 23|l, 41, 49, V. B.
 Pácini s.-lelkész 22|g.
 Pataky Sándor 54|d.
 Perbenyik 22|g.
 Prügy 15|i, 22|g.

- Vitéz Puskás Lajos 15 p.
 Püspök 15|r.
 Radácsy György 18.
 Réthy Gyula 9, 53|b.
 Révleányvár 15|k, 22|g, 23|d.
 Ricse 22|g.
 Rozgonyi Sándor 15|n, 16, 19.
 Rózsay Tivadar 9.
 Ságó Irén 10.
 Sajóhidvég 22|g.
 Sáfár József 8.
 Sára 15|e, g.
 Dr. Sárkány Ernő 12.
 Sárospatak 20, 22|b, g, 23|n.
 Semjén 15|i, 22|g.
 Sóhajda Mihály 10, 15|p.
 Sóhajda Mihályné 10.
 Soltész Kálmán 22|g.
 Szabó Gyula 25.
 Szabó Lajos 58. .
 K. Szabó Pál 16, 17.
 Dr. Szabó Sándor 11.
 Szabó Tibor 8, 22|g, 27.
 Szabó Tiborné 10.
 Szakolczay Bertalan 4, 54 d.
 Szalay György 9.
 Szendy Pál 54|d.
 Szerencs 20, 22|b, g, 33.
 Szerencsi s.-lelkész 22|g.
 Szilva István 4, 6, 15|i, 54|d.
 Szomotor 22|g, 23|f, ny, 32, 33.
 Takács Béla 54|d.
 Taktaharkány 22|g.
 Taktakenéz 22|g.
 Taktaszada 22|g, 39.
 Tállya 15|e, m, 22|g, 23|i.
 Tanítók általában 15|b, 22|e, 53.
 Tantó János 17, 54|d, I. B.
 Tarcal 20, 22|b, g.
 Özv. Tariska Gáborné 15|t.
 Téchy Lajos 12.
 Tiszakarád 20, 22|b, g, 53|c.
 Tiszaladány 15|e, k.
 Tiszalúc 20, 22|b, g, 38.
 Tiszalúci s.-lelkész 22|g.
 Tokaj 20.
 Tolcsva 22|g, 45.
 Tóth Albert 12, 54|d.
 Tóth József 10
 Török Olivér 37.
 Thuróczy Miklós III. B.
 Újesanáros 15|m, 22|b, g, 23|k.
 Újesanárosi s.-lelkész 22|g.
 Vajdácska 22|g.
 Vallásoktatást végzők 53|d, h.
 Vágó István 10.
 Vámosújfalú 22|g, 46, 47.
 Veres Imre 12, 23|p.
 Verebélyi Barna 53|f.
 Véke 15|e, k.
 Vékei s.-lelkész 26.
 Virágh Béla 8, 17, 54|d.
 Viss 22|g, 53|c.
 Vitányi István 10.
 Zemplénagárd 22|g.
-